

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ ШУМЕН

Регионален доклад за състоянието на околната среда

2024 година

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение	4 стр.
I.1. Кратка географска характеристика на област Шумен	4 стр.
I.2. Кратка географска характеристика на област Търговище	5 стр.
I.3. Задачи, компетенции и задължения на РИОСВ, включително организационна структура	6 стр.
I.4. Данни на РИОСВ гр. Шумен	6 стр.
II. Анализи по компоненти на околната среда	7 стр.
II.1. Атмосферен въздух	7 стр.
II.2. Води	12 стр.
II.3. Земи и почви	30 стр.
II.4. Защитени територии и биоразнообразие	34 стр.
III. Анализи по фактори на въздействие	48 стр.
III.1. Отпадъци	48 стр.
III.2. Шум	53 стр.
III.3. Радиационен контрол	53 стр.
III.4. Опасни химични вещества и управление на риска	53 стр.
IV. Превантивна дейност и контрол	66 стр.
IV.1. Решения по глава VI от ЗООС	66 стр.
IV.2. КПКЗ	67 стр.
IV.3. Доброволни ангажименти	68 стр.
IV.4. Информация за състоянието на околната среда за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда	68 стр.
V. Административно – наказателна отговорност и ПАМ	81 стр.
VI. Заключение	82 стр.

СПИСЪК НА НАЙ-ЧЕСТО ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АИС	Автоматична измервателна станция
БДДР	Басейнова дирекция за Дунавски район
БДЧР	Басейнова дирекция за Черноморски район
БПК5	Биологична потребност от кислород за 5 дни
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ЕИОЦ	Екологичен информационен и образователен център
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕП	Екологичен праг
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона от екологична мрежа Натура 2000
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМ	Защитена местност
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗТ	Защитена територия
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИУЕОО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ЛОС	Летливи органични съединения
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПП	Млекопреработвателно предприятие
МРО	Масово разпространени отпадъци
НДЕ	Норми за допустими емисии
НСМОС	Национална система за мониторинг на околната среда
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОС	Оценка за съвместимост
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПЗ	Праг на замърсяване
ПСБФВ	Пречиствателна станция за битово-фекални води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПХБ	Полихлорирани бифенили
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РЛ	Регионална лаборатория
РПСОВ	Регионална пречиствателна станция за отпадъчни води
РДГ	Регионална дирекция по горите
СНИ	Собствени непрекъснати измервания
СПИ	Собствени периодични измервания
ТБО	Твърди битови отпадъци

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В годишния регионален доклад за състоянието на околната среда за 2024 г. Регионална инспекция по околна среда и води /РИОСВ/ гр. Шумен представя в обобщен вид, цялостна информация за околната среда за района, контролиран от инспекцията. Той е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 22, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда.

В настоящата разработка са използвани данни и резултати от проверки, анализи, изследвания, факти и отчети от 2024 година. Основната цел е да се информират гражданите, неправителствените организации, местните органи за самоуправление и всички заинтересовани страни за състоянието на околната среда за 2024 г. в областите Търговище и Шумен. За най - важните приоритети на РИОСВ, произтичащи от националното и европейското екологично законодателство; основните приоритети на регионалните, националните и правителствени програми и планове по околната среда по природни компоненти отразени в дейността на РИОСВ Шумен; тенденциите и динамиката на промените в състоянието на компонентите на околната среда и степента на въздействие на факторите, които я замърсяват и увреждат; решените и предстоящи за решаване проблеми, както и предприетите за това действия от страна на РИОСВ - Шумен, насочени към подобряването на качеството на живот чрез подобряване на състоянието на атмосферния въздух, водите и почвите, подобряване управлението на отпадъците, чрез ефективното използване на природните ресурси и енергията, чрез съхраняване на биологичното разнообразие; извършените основни законодателни, административни и инвестиционни мерки в областта на околната среда.

Важна цел на доклада е подпомагането на обществените институции - областни управи и общински администрации на територията на РИОСВ гр. Шумен и ползване на доклада при вземане на решения в областта на околната среда за устойчиво развитие на териториалните общности, чрез интегриране на политиката по околна среда в регионалните политики в областта на социално-икономическото развитие.

Регионалният доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ Шумен обхваща периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г. Територията за която се отнася е обхвата на инспекцията, който е Шуменска и Търговищка област. Те се характеризират със следните статистически данни:

Област	Шумен	Търговище	Общо
Територия км ²	3390,2 км ²	2710,4 км ²	6100,6 км ²
Население бр. ж.	172355 бр. ж.	113694 бр. ж.	286049 бр. ж.
Общини бр.	10 бр.	5 бр.	15 бр.
Населени места бр.	151 бр.	196 бр.	347 бр.

Общините териториално включени в Област Шумен са: Велики Преслав, Венец, Върбица, Каолиново, Каспичан, Никола Козлево, Нови пазар, Смядово, Хитрино и Шумен. В област Търговище те са Антоново, Омуртаг, Опака, Попово и Търговище.

I.1. Кратка географска характеристика на област Шумен

Шуменският район се намира в централната част на североизточна България и в източната част на Дунавската равнина, като южните части обхващат Предбалкана и достигат до главното Старопланинско било. Релефът е равнинно-платовиден, хълмист и нископланински. Северната част обхваща част от Лудогорското плато, като на юг то преминава в Самуиловските възвишения. В средната част се открояват две карстови плата – Шуменското с надморска височина 502 м. и източно от него Провадийското с надморска височина 389 м. Южно от долината на р. Голяма Камчия се издигат Преславската и Драгоевската планини, разделени от пролома на реката, а на юг преминава билото на източната част на Котленската планина и билото на Върбишката планина. Речната мрежа в северната третина на Шуменския регион е слабо развита. Тук всички реки, водят

началото си от северните склонове на Самуиловските височини. Те губят водите си в безотточни долини в Лудогорското плато. Този район попада в Дунавския водосборен басейн. Средната третина се отводнява към Черноморския басейн чрез Провадийска река и притоците ѝ, най-значителни от които са Крива река и р. Мадарска. Най-добре развита речна мрежа има южната нископланинска част на Шуменския край. Тя се отводнява към Черноморския басейн от р. Голяма Камчия. Южните части на областта се отводняват от водосборите на реките Герила, Елешница и Брестова. В югозападната част на територията е изграден язовир Тича, който е най-значимия питеен водоизточник в региона. В него се вливат реките Тича, Герила и Драгановска. Същият е включен в списъка на значимите язовири в България.

1.2. Кратка географска характеристика на област Търговище

Област Търговище се намира в североизточна България, западно от Шуменска област, в източната част на Дунавската равнина. Южната част от територията на областта се простира в обхвата на Предбалкана в близост до северните склонове на Преславската планина. Добре изразени тук са земните форми на долинните разширения на реките Врана и Сива, нископланинските възвишения на Търговищкото поле и Поповските височини. Тази част на областта има потенциал за развитие на селско стопанство и хранително-вкусова промишленост. Земеделието и животновъдството са определящите типични отрасли. Територията на община Търговище се характеризира със своето разнообразие и преливане на равнинен, хълмист и ниско-планински релеф, поради което и надморската височина варира от 150 до 690 м.н.в. За град Търговище тя е 170 м. Търговищкото хълмисто поле е най-тясно свързано с икономиката на града. На север граничи с Разградските височини, на изток с Шуменските, на запад с Лилякското плато, а на юг с Преславската планина. В североизточна посока на река Врана, нейната долина се разширява, като се оформят две акумулационни тераси, като върху едната е разположена част от град Търговище. Търговищкото поле е изградено от кредни материали, съставени от варовици и мергели. Отличават се с висока водопропускливост и вертикална цепителност. Районът на Преславската планина се характеризира с липса на плитки подпочвени води. Общините Търговище, Омуртаг и Антоново се отличават с многото включени водоизточници, разположени на териториите на съответните населени места. Общините Попово и Опака се водоснабдяват от система „Дунав“. От язовир Тича находящ се в землището на община Върбица се водоснабдява гр. Търговище. В североизточната част на община Антоново се намира язовир Ястребино, който е най-големият в Търговищка област и водоснабдява община Антоново и община Омуртаг. Той е включен в списъка на значимите язовири, като се ползва за питейни нужди на гр. Антоново и с предвиждане за гр. Омуртаг.

В териториалния обхват на РИОСВ - Шумен са разположени защитени територии от различни категории: „Природен парк Шуменско плато“, на чиято територия се намира Резерват „Букака“; Поддържани резервати „Патлейна“, „Дервиша“ и „Моминград“; Защитени местности „Могилата“, „Марашка кория“, „Чибуклията“, „Дъбовете“, „Червен божур“, „Челеклията“, „Дебелеца“, „Мадарски скални венци“, „Див рожков“, „Конски кестен“, „Урумово лале“, „Игликина поляна“, „Петка балкан“, „Божур поляна“, „Каньона“, „Римският мост“, както и две естествени находища на растителен вид „Блатно кокиче“ /разположени съответно в землищата на селата Кочово и Осмар, общ. Велики Преслав/. Защитените територии с категория „природна забележителност“ са: „Скока“, „Скално образувание Коня“, „Водопада“ в м. „Боаза“, „Дервенската пещера“, „Гърбава чешма“, „Скално образувание Костадин тепе“. Защитените зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, попадащи в обхвата на РИОСВ - Шумен, по Директивата за опазване на дивите птици са: „Котленска планина“, „Овчарово“, „Ломовете“ и „Провадийско - Роякско плато“, а по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата фауна и флора са: „Каменица“, „Хърсовска река“, „Провадийско - Роякско плато“, „Ришки

проход“, „Островче“, „Котленска планина“, „Тича“, „Стара река“, „Шуменско плато“, „Екокоридор Камчия- Емине“, „Преславска планина“, „Голяма река“, „Марина дупка“, „Кабиюк“, „Ломовете“, „Голяма Камчия“ и „Твърдишка планина“.

I.3. Задачи, компетенции и задължения на РИОСВ, включително организационна структура

Дейността, устройството и функциите на регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ) са уредени с Правилник за устройството и дейността на Регионалните инспекции по околната среда и водите (Обн. ДВ. бр. 49 от 12 Юни 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр. 54 от 16 Юни 2020 г.). РИОСВ Шумен осигурява провеждането на държавната политика по опазване на околната среда и водите на регионално равнище. При провеждане на своята дейност РИОСВ има контролни, превантивни, регулиращи, и информационни функции. Контролните функции на РИОСВ включват осъществяването на превантивен, текущ и последващ контрол, свързан с прилагането на нормативните актове, регламентиращи качеството на компонентите на околната среда и факторите, които ѝ въздействат. Функциите по превантивен контрол върху компонентите на околната среда и факторите, които им въздействат, се осъществяват съобразно законовите и подзаконовите нормативни актове за предотвратяване от замърсяване или увреждане и възстановяване на околната среда от замърсяване или увреждане. При осъществяване на функциите по текущия и последващ контрол РИОСВ извършва проверки, наблюдения и възлага извършване на измервания от лабораториите към ИАОС в изпълнение на произтичащите от законовите и подзаконовите нормативни актове задачи. Съгласно информационните си функции, РИОСВ разработва и участва в провеждането на дейности, свързани с предоставяне на информация на обществеността в областта на околната среда, предоставяне на информация на средствата за масово осведомяване в областта на околната среда, повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда, поддържане на регистри и бази данни.

Администрацията на РИОСВ е обща и специализирана, като общата численост на ръководните и експертни длъжности в инспекцията е 34 броя. Общата администрация е организирана в Дирекция "Административно-финансови и правни дейности". Тя осигурява финансово-технически, правно-административно и информационно дейността на директора на РИОСВ, както и дейностите по административното обслужване на гражданите и юридическите лица. Създава условия за осъществяването на дейността на специализираната администрация.

Специализираната администрация на РИОСВ - Шумен е организирана в една дирекция – Контролна и превантивна дейност. В рамките на дирекцията са обособени два отдела, съответно „Контрол на околната среда“ и „Превантивна дейност“. Дейността на отдел „Контрол на околната среда“ е организирана в направления „КПКЗ, ЕО и доброволни ангажменти, опасни химични вещества и контрол на риска от големи аварии с опасни химични вещества, „Опазване на водите“, "Управление на отпадъците и опазване на почвите; „Опазване чистотата на атмосферния въздух и вредни физични фактори". Отдел „Превантивна дейност“ е организиран в направления "ОВОС и ЕО", „ОВОС и ЕО и Специализирани регистри", "Биологично разнообразие и защитени територии и зони“ и „БРЗТЗ – Управление на защитени зони“.

I.4. Данни на РИОСВ гр. Шумен:

Адрес: гр. Шумен, ул. Съединение № 71, ет. 3

Телефон 054/856 501; факс 054/876 840;

ел. поща: riosv@riosv-shumen.eu;

уеб адрес: www.riosv-shumen.eu.

Зелен телефон: 0885/750275; 054/ 856 501; 054/ 876 840;

II. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

II.1. КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

1. Мрежа за контрол на качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ-Шумен, като част от националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) – подсистема “въздух”. За контрол на показателите, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в гр. Шумен, като част от националната система за мониторинг, работи автоматична измервателна станция (АИС). Съгласно класификацията на пунктовете за мониторинг АИС Шумен е градски фонов пункт (ГФ), с обхват 100 м – 2 км.

В изпълнение на утвърден график за работата на МАС през 2024 г. бяха извършени измервания за определяне качеството на атмосферния въздух по контролираните параметри в гр. Каспичан от мобилна станция на РЛ - Варна към ИАОС, гр. София. Продължителността на контрола е 51 денонощия и обхваща основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух /O₃, CO, SO₂, NO, NO₂, ФПЧ10/. Съгласно резултатите отразени в Протоколите от изпитване не са отчетени превишения на допустимите норми за контролираните показатели.

2. Качество на атмосферния въздух – състояние и тенденции. АИС регистрира концентрациите на ФПЧ10 (фини прахови частици), SO₂ (серен диоксид), NO₂ (азотен диоксид) и O₃ (озон). Станцията работи при непрекъснат режим – 24 часа в денонощието, като регистрира средночасови стойности за посочените замърсители и стандартен набор от метеорологични параметри (СНМП), включващ температура на въздуха, скорост и посока на вятъра, атмосферно налягане и др.

Замърсител	ФПЧ10	Pb аер	SO ₂	NO ₂	CO	H ₂ S	Бен зен	NH ₃	ПАВ	As аер	Cd аер	Ni	ФПЧ 2,5	NO	O ₃
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Общ брой пунктове -1 АИС-Шумен	да	-	да	да	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	да
Регистрирани концентрация над ПС над СЧН или ПДКм.е.															
АИС-Шумен	-	-	не	не	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	не
Регистрирани концентрация над СДН															
АИС-Шумен	да	-	не	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Регистрирани концентрация над СГН															
АИС-Шумен	не	-	-	не	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Пределно допустима концентрация (ПДК) е концентрация на вредните вещества в атмосферния въздух на населените места, която за определен период от време трябва да не оказва нито пряко, нито косвено вредно въздействие върху организма на човека.

Максимална еднократна концентрация е най-високата от краткосрочните концентрации за определен замърсител, регистрирани в даден пункт за определен период на наблюдение.

Средноденоношната концентрация е средната аритметична стойност от еднократните концентрации, регистрирани неколkokратно през денонощието или тази, отчетена при непрекъснато пробовземане в продължение на 24 часа.

Средногодишната концентрация е средната аритметична стойност от средноденоношните концентрации, регистрирани в продължение на една година.

Норма за качеството на атмосферния въздух е всяко ниво установено с цел избягване, предотвратяване или ограничаване на вредни въздействия върху здравето на населението и/или околната среда, което следва да бъде постигнато в определен за целта срок, след което да не бъде превишавано.

СЧН – средночасова норма; **СДН** – средноденоношна норма; **СГН** – средногодишна норма; **ФПЧ₁₀** - са всички частици, преминаващи през размерно-селективен сепаратор, определен съгласно референтния метод за вземане на проби и измерване нивата на ФПЧ₁₀, с 50%-на ефективност на задържане при аеродинамичен диаметър на частиците до 10 микрона.

През 2024 г. АИС - Шумен е регистрирала 12 превишения на средноденоношната норма (СДН - 50 µg/m³) по показател ФПЧ₁₀, отразени в таблицата по - долу по месеци.

	Месец	ФПЧ ₁₀
АИС Шумен – 2024 г.	Януари	1
	Февруари	0
	Март	0
	Април	2
	Май	0
	Юни	0
	Юли	0
	Август	0
	Септември	3
	Октомври	1
	Ноември	3
	Декември	2
	Общ брой превишения на СДН през 2024 г.	12

Максималните средноденоношни концентрации регистрирани през отделните месеци за ФПЧ₁₀ и SO₂ са посочени в таблицата по - долу.

	Месец	ФПЧ ₁₀ СДН - 50 µg/m ³		SO ₂ СДН - 125 µg/m ³	
		max	Превишение в пъти	max	Превишение в пъти
АИС Шумен 2024	Януари	52,32	1,0	12,17	-
	Февруари	45,64	-	8,60	-
	Март	43,26	-	4,26	-
	Април	87,35	1,7	4,68	-
	Май	23,76	-	1,63	-
	Юни	34,73	-	2,39	-
	Юли	37,48	-	7,73	-
	Август	32,32	-	2,67	-
	Септември	52,17	1,0	3,27	-
	Октомври	52,78	1,1	9,11	-
	Ноември	65,67	1,3	10,40	-
	Декември	54,13	1,1	8,06	-

През 2024 г. не са регистрирани превишения на средночасовите норми (СЧН) за показател серен диоксид и азотен диоксид. Не е регистрирана и концентрация на O₃ (озон), превишаваща краткосрочната целева норма (максимална 8 часова стойност в

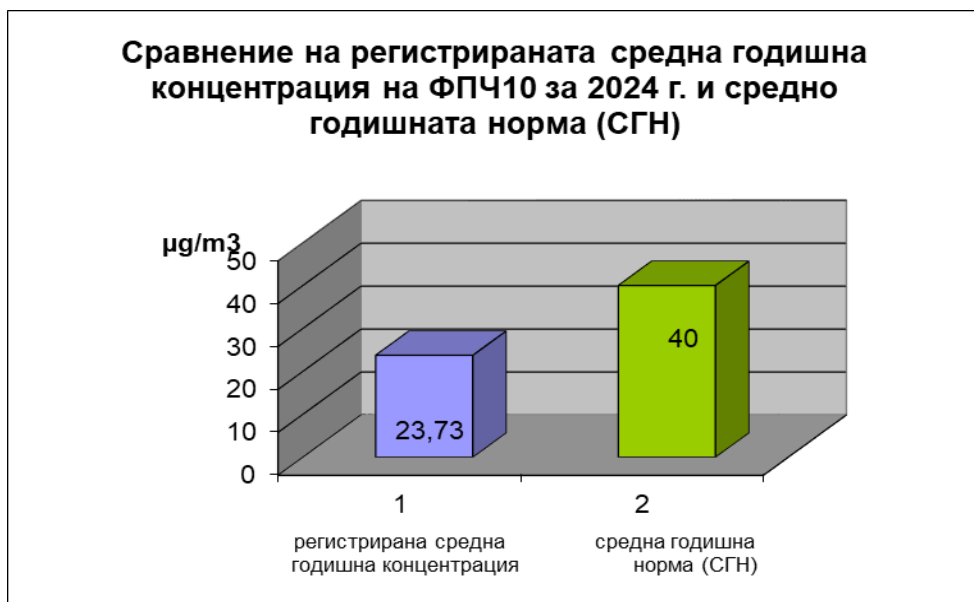
рамките на денонощието – 120 мкг/м³), съответно и прага за информирание на населението (средночасова стойност) – 180μg/m³. Нормативно няма регламентирана средночасова норма за ФПЧ₁₀.

Максимални регистрирани средночасови стойности на SO₂, NO₂ и O₃ по месеци

	Месец	SO ₂ СЧН-350 μg/m ³		NO ₂ СЧН -200μg/m ³		O ₃ - Праг за информирание на населението-180μg/m ³	
		max μg/m ³	Превиш ение в пъти	max μg/m ³	Превише ние в пъти	max μg/m ³	Превишение в пъти
АИС Шумен 2024 г.	Януари	55,68	-	60,71	-	5,07	-
	Февруари	15,57	-	99,07	-	84,67	-
	Март	12,73	-	83,77	-	97,11	-
	Април	12,02	-	69,27	-	107,87	-
	Май	4,56	-	72,06	-	105,68	-
	Юни	4,23	-	39,78	-	124,10	-
	Юли	112,86	-	55,65	-	129,70	-
	Август	9,83	-	49,15	-	124,57	-
	Септември	5,12	-	87,47	-	111,51	-
	Октомври	16,34	-	99,76	-	89,40	-
	Ноември	27,74	-	89,57	-	73,89	-
	Декември	12,46	-	94,96	-	68,75	-

Забележка: В таблицата са отчетени максимални средночасови стойности за O₃ (озон), а не максимална 8 часова стойност в рамките на денонощието.

Въз основа на всички средноденонощни регистрирани концентрации през 2024 г. се формира средногодишна концентрация 23,73 μg/m³, при средногодишната норма (СГН) на ФПЧ₁₀ – 40 μg/m³.

От представената диаграма може да се направи извод, че както и при предходните години, прахообразните замърсители на атмосферния въздух за населеното място са с по-високи стойности през есенно – зимния (отоплителен) сезон. Същото се дължи основно на факта, че през отоплителния период в битовия сектор се използват предимно твърди горива. Високото пепелно съдържание във формираните отпадъчни газове при изгарянето им оказва влияние върху замърсяването на атмосферния въздух. За регистрираните наднормени стойности през зимния сезон на фини прахови частици

„допринасят“ и запрашените улични платна, автомобилният транспорт и метеорологичните условия.

През летния сезон се наблюдават устойчиво по-ниски стойности на замърсителите, като се регистрират единични завишени стойности, формирането на които се дължи на възникнали локални източници и ограниченото разсейване вследствие на климатичните и метеорологични фактори.

В изпълнение на утвърден график за работата на МАС през 2024 г. бяха извършени измервания за определяне качеството на атмосферния въздух по контролираните параметри в гр. Каспичан от мобилна станция на РЛ - Варна към ИАОС, гр. София. Продължителността на контрола е 51 денонощия и обхваща основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух /O₃, CO, SO₂, NO, NO₂, ФПЧ₁₀/. Съгласно резултатите отразени в Протоколите от изпитване не са отчетени превишения на допустимите норми за контролираните показатели.

Съгласно изискванията на чл. 27 от ЗЧАВ, община Шумен има разработена "Програма за намаляване на нивата на замърсяване по показател фини прахови частици /ФПЧ₁₀/ в атмосферния въздух на територията на община Шумен с период 2023-2027 г.". Същата е приета с Решение № 917 по Протокол № 45 от 23.02.2023 г. на заседание на Общински съвет - Шумен.

С цел подобряване качеството на атмосферния въздух и намаляване емисиите на ФПЧ₁₀ през 2024 г. община Шумен е изпълнила следните мерки:

1.6-Sh-o - контрол за спазване забраната за изгаряне на всякакви видове отпадъци. Регулярни проверки на общински жилища, малки и средни стопански обекти през отоплителния сезон /извън обектите, подлежащи на контрол от РИОСВ/.

1.9-Sh-i - оповестяване на видно място и на интернет страницата на Общината и на табла за съобщения в кметствата на наредбата за изискванията към дървесината за битово отопление;

2.3-Sh-r - въвеждане на система за контрол на тежкотоварното движение;

3.1-Sh-t - ремонтни дейности за поддържане в добро състояние на пътната настилка на улици и булеварди;

3.2-Sh-t - увеличаване на площта на измитите улици през всяка година от програмния период;

3.3-Sh-t - оросяване на улиците;

3.5-Sh-r - контрол на замърсяването от: строителни обекти за измиване на ходовата част на автомобилите; за мерки срещу запрашаване при дейности по СМР, като оросяване и др.; транспортиране на строителни материали и земни маси без предпазни мрежи или чергила;

3.6-Sh-r - контрол при ремонтни дейности, свързани с разрушаване на пътни/транспортни настилки, с оглед минимизиране на праховите емисии;

3.9-Sh-t - подобряване и разширяване на зелените площи;

3.11-Sh-r - извършване на проверки за спазване забраната за паркиране на МПС в зелени площи;

4.1-Sh-t - контрол на спазване на технологичния процес в обекти, източници на емисии в атмосферния въздух;

4.2-Sh-t - създаване на база данни за резултатите от контролни измервания на емисиите;

5.2-Sh-t - публикуване на актуални данни за КАВ на интернет страницата на община Шумен.

Източници на емисии на територията на РИОСВ – Шумен. Източници, при които е регистрирано превишаване на нормите за допустими емисии (НДЕ). През 2024 г. за превишаване на нормите за допустими емисии регламентирани с Наредба № 1

за норми за допустими емисии на вредни вещества изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии (ДВ, бр. 64/2005 г.) са наложени текущи месечни санкции на 4 дружества, както следва: "Плиска ойл" ООД, гр. Шумен, производствена площадка гр. Велики Преслав /контролни измервания/; „Роса“ АД, гр. Попово /контролни измервания/, „Крис Ойл 97“ ООД, гр. Каспичан /контролни измервания/, „Лес Комерс 76“ ЕООД, гр. Търговище /въз основа на доклад за СПИ/.

Изпускащите устройства на ванните пещи инсталирани в завод за производство на плоско стъкло, собственост на "Тракия Глас България" ЕАД, гр. Търговище и в завод за производство на домакинско стъкло, собственост на "Пашабахче България" ЕАД, гр. Търговище, разполагат със системи за непрекъснато измерване на емисиите на прах, азотен диоксид, серен диоксид. Ежемесечно дружествата представят в РИОСВ - Шумен доклади за проведените собствени непрекъснати измервания (СНИ), изготвени в съответствие с Наредба № 6 и Инструкция № 1 от 03.07.2003 г. издадена от МОСВ. Въз основа на месечните доклади ежемесечно се извършва анализ на данните и се изготвят протоколи за всяка от инсталациите. На основание на инструкцията фирмите изготвят и представят в РИОСВ-Шумен годишни доклади с резултати от проведените СНИ за всяка предходна година. Въз основа на представените през 2024 г. доклади в РИОСВ е констатирано, че не са превишени съответните НДЕ на вредни вещества.

През 2024 г. са извършени всички 8 броя планови проверки по прилагане изискванията на Наредба № 16. Установено е, че всички обекти са приведени в съответствие с нормативната уредба, като са оборудвани със система, съответстваща на Етап II на УБП.

През 2024 г. при осъществяване на контрола по Наредба № 7 от 21 октомври 2003 г., са извършени планови проверки на 15 обекта. Спазват се изискванията на наредбата от операторите на обектите, попадащи в нейния обхват. В тази връзка през годината в РИОСВ - Шумен са представени и утвърдени 7 броя Планове за управление на разтворители.

През 2024 г. при осъществяване на контрола по Наредбата за ограничаване на емисиите на ЛОС при употреба на органични разтворители в определени бои, лакове и авторепаратурни продукти са извършени проверки на 3 обекта. Не е установено разпространение и употреба на продукти за нанасяне на покрития неотговарящи на нормативните изисквания.

През 2024 г. са извършени 28 броя планови проверки, свързани с изпълнение на изискванията на Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) № 1005/2009 относно вещества, които нарушават озоновия слой, Наредба № 1 от 17.02.2017 г. за реда и начина за обучение и издаване на документи за правоспособност на лица, извършващи дейности с оборудване, съдържащо флуорсъдържащи парникови газове, както и за документирането и отчитането на емисиите на флуорсъдържащи парникови газове и Регламент /ЕС/ № 517/2014 година за ФППГ. В резултат на извършения контрол на обектите с инсталации, работещи с озоноразрушаващи вещества и флуорирани парникови газове, в голяма степен е постигнато съответствие с изискванията на законодателството по отношение на водената документация.

3. Оценка за качеството на атмосферния въздух на територията на РИОСВ – Шумен. През 2024 г. (както и през предходните години) АИС - Шумен не е регистрирала превишения на ПДК на SO₂ и NO₂. Същото се дължи на липсата на промишлени източници с технологични процеси, формиращи замърсители в по - високи концентрации. Както и през предходните години превишенията на СДН по показател фини прахови частици (ФПЧ10), са регистрирани основно през зимния сезон. Причината са използваните през отоплителния сезон горива и горивни съоръжения в битовия сектор съчетано с определени метеорологични условия (атмосферно налягане, безветрие,

инверсии). Високото пепелно съдържание във формираните отпадъчни газове при изгарянето на твърди горива (дърва) оказва основно влияние върху замърсяването на атмосферния въздух с прахови частици.

През 2024 г. АИС - Шумен е регистрирала 12 превишения на средноденонощната норма (СДН - 50 µg/m³) по показател ФПЧ10.

В резултат на извършване на контролната дейност през 2024 г. по отношение на източниците на емисии на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух посредством провеждания инструментален контрол и контрол въз основа на проведени СПИ, може да се направи заключение, че като цяло се е запазил броят на обектите с регистрирани превишения на регламентираните НДЕ спрямо тези от предходните години. В тази връзка отчитаме, че регистрираните превишения при горивните инсталации се дължат основно на използваното гориво (твърдо гориво – дърва, слънчогледова люспа) и неефективната работа на пречиствателното оборудване (същото не достига ефективност за спазване на нормите за допустими емисии регламентирани с Наредба № 1).

Въздействие върху качеството на атмосферния въздух на населените места оказват и формираните емисии от ДВГ на автомобилния транспорт, като най-съществено това се изразява през зимните месеци. Вследствие на понижените температури на околната среда нараства времето за достигане на устойчив – оптимален работен режим на ДВГ на автомобилите, при което се изпускат изгорели газове с по високи емисии на замърсителите (СхНх; СО; сажди). От значение е и непрекъснато нарастващия брой на МПС и съответно натоварения трафик, както и остарелия автомобилен парк.

II.2. АНАЛИЗИ ПО КОМПОНЕНТИ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

ВОДИ

Кратко описание на основните приоритети при извършване на контролната дейност през годината. Основните приоритети и цели на РИОСВ Шумен заложили в плана за 2024 г., по направление на опазване на повърхностните и подземните води от отрицателно човешко въздействие са: Извършване на мониторинг на качествата на отпадъчните води, зауствани във водни обекти и установяване на замърсителите; Прилагане политика на устойчивост при подобряване състоянието на водните обекти, като контролира управлението на отпадъчните води и пречиствателните съоръжения; Интегрирано управление на водите в съчетание с останалите компоненти на околната среда; Чрез превантивен контрол се цели недопускане на въвеждането в експлоатация и заустването на емитери на отпадъчни води, без изградени пречиствателни съоръжения; При контролната дейност се цели спазване на определените концентрации на замърсители, заложили за мониторинг и при необходимост се изисква оптимизация на неефективни пречиствателни съоръжения на обекти, формиращи и заустващи отпадъчни води; Добра координация с други институции имащи отношение по опазване на водите; Прилагане на нови нормативни изисквания, влезли в сила през плановия период, по отношение опазване на водите. Основните принципи при опазване на водите са: Заустването на отпадъчни води да се осъществява в съответствие с разпоредбите на Закона за водите и съгласно определените условия и норми в Разрешителните за ползване на водни обекти за заустване на отпадъчни води; Изпълнение на контролен мониторинг на отпадъчните води за плановия период и повишаване на ефективността му; Контрол по изпълнение на собствения мониторинг на емитерите и завишаване значението му като коректив за недопускане на замърсяване с отпадъчни води на околната среда; Въвеждане на данни в национална Геоинформационна система за управление на водите и докладване за състоянието на водите и в частност отпадъчните води.

Решаване на възникнали аварийни ситуации, залпови замърсявания на водните обекти и постъпили сигнали по опазване чистотата на водите: Прилагане на заповедите за координация на действията на РИОСВ - Шумен и други служби и институции при извънредни ситуации, имащи отношение към опазване от влошаване на качествата на водите от човешката дейност; Издаване на конкретни, изпълними и ефективни предписания и извършване на последващ контрол по изпълнението им.

Прилагане на Плановите за управление на речните басейни и Плановите за управление на риска от наводнения за 2022-2027 г., като основен планов документ за интегрирано управление на водите, чрез: Изпълнение на заложените мерки, които са отговорност на РИОСВ; Оказване съдействие на бенефициентите и дейностите по планиране и изграждане, на нови и реконструкция на съществуващите ГПСОВ и канализационни мрежи в населените места и намаляване на риска от наводнения.

Контролът над управлението на отпадъчните води и мониторинга на качествените показатели на отпадъчни води, зауствани във водни обекти се извършва от РИОСВ, чрез Акредитирани регионални лаборатории към Изпълнителна агенция по околната среда. През 2024 г. преки емитери на отпадъчни води в повърхностни водни обекти с действащи Разрешителни за ползване на водни обекти за заустване на отпадъчни води в териториалния обхват на РИОСВ – Шумен, за задължителен мониторинг бяха 45 броя обекти. Собствен мониторинг на качествените характеристики на отпадъчни води се извършва от операторите по показатели и честота, описани в Разрешителните за заустване.

Управлението на повърхностните и подземните води на територията на страната се осъществява на басейново ниво от общо четири Басейнови дирекции. Контролираният от РИОСВ-Шумен район включва територията на Област Шумен и Област Търговище, част от два водосборни басейна. Това са Дунавски басейн, с център за управление - гр. Плевен и Черноморски басейн, с център за управление - гр. Варна. На територията на РИОСВ-Шумен, както и на цялата територия на Република България се извършва мониторингова дейност на повърхностно течащите води и подземните води под контрола на Басейновите дирекции по райони. Те са включени в Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг (НАСЕМ). Пунктовете са класифицирани, в зависимост от местоположението им и влиянието на антропогенните фактори върху качеството на водите в тях. Част от пунктовете са фонове - отчитат влиянието само на природните дадености върху екологичното състояние на водите, а други са референтни – с цел да се отчете влиянието и на човека върху качеството на водите.

Системата за мониторинг на водите има за цел оценка на качествените характеристики на водите, своевременно установяване на негативните процеси, прогнозиране на тяхното развитие, предотвратяване или ограничаване на вредните последици и определяне на степента на ефективността на осъществяваните мероприятия за използване и опазване на водите от замърсяване. Извършваната дейност по мониторинг на водите е в три направления: на повърхностно течащи води, подземни води и отпадъчни води.

При управлението на водите и анализа на антропогенното въздействие и определяне състоянието на водите, се ползва приета класификационна система, регламентирана с Наредба Н-4/14.09.2012 г. за характеризирание на качеството на водите, съгласно Рамковата Директива на водите, определяща ограничения с цел недопускане влошаването на състоянието на водите и преустановяване на замърсяванията.

Състоянието на повърхностните води е определено от тяхното екологично и химично състояние и количествен анализ на водните обеми. Качеството на водите най-често се определя от химичното състояние и е основната характеристика за общото състояние. Оценката за състоянието на водния обект се определя по физикохимичните показатели – разтворен кислород, активна реакция, електропроводимост, ортофосфати,

общ фосфор, общ азот, азот амониев, азот нитритен, азот нитратен и биохимическа потребност от кислород измерена за 5 дни.

Характеристики на поречията на водните обекти с повърхностни води

- **Поречия в обхвата на РИОСВ-Шумен и БД „Дунавски район“**

- Добруджански реки включват малки реки, които протичат в северна посока, като част от тях се губят. За територията на РИОСВ-Шумен се обхващат основно р.Кана гьол, малки местни реки и дерета в северните части на Общините Каолиново и Никола Козлево.

- р. Русенски Лом се образува от сливането на реките Бели и Черни Лом. Двете реки се съединяват над с. Иваново. За начало е приета р. Бели Лом. Общата площ на поречието е 2950 км², дължината на реката 197 км. Влива се в р. Дунав. Среден наклон на главната река /Бели Лом/ - 1.7 ‰. Тъй като скалната основа е изградена от окарстени мергели и варовици, оттокът на реките силно намалява в края на лятото. Някои от тях дори пресъхват, но не са редки случаите, когато през летните месеци преминават най-големите водни количества.

- р. Янтра е дълга 285 км с водосборна площ 7870 км², среден наклон – 4,6 ‰. Наблюдават се два максимума на водните количества: първичен през март-май и вторичен през октомври- ноември. Минимумът е през август-септември.

- **Поречия в обхвата на РИОСВ-Шумен и БД „Черноморски район“**

- р. Камчия се образува от Голяма и Луда Камчия, като за начало е приета Голяма Камчия, която тръгва от Лиса планина, близо до с. Тича, Сливенски район, откъдето е и старото ѝ име „Тича“. Влива се в Черно море. Общата водосборна площ на реката е 5360 км³, дължината 245 км. Отначало реката тече в североизточна посока към гр. Шумен до с. Хан Крум, откъдето прави голям завой на юг и от гр. Смядово тече на изток до вливането си в Черно море. Среден наклон на реката – 2,9‰. За поречието са характерни два

максимума на водните количества - първичен през май и вторичен - през януари. Минимумът е между август и октомври.

- р. Провадийска е с обща водосборна площ 2130 км² и дължина 119 км. Реката тече в югоизточна посока до вливането си в Белославското езеро. Среден наклон на реката – 3,6 ‰. Реките в горната част на поречието често пресъхват през лятото, поради специфичния скален състав на терена. В долната част на поречието това не е характерно, макар че оттокът им намалява през периода на маловодие.

Обхват на поречието по общини В поречие р. Камчия се включват общините: Шумен, Велики Преслав, Смядово, Върбица от Област Шумен и от Област Търговище - общините: Търговище, част от община Омуртаг и част от община Попово. В поречие р. Провадийска се включват общините: Нови Пазар, Каспичан, част от община Хитрино и от община Никола Козлево. Към поречие Добруджански реки се включва територията от община Каолиново, част от община Никола Козлево, община Венец и община Хитрино. В поречие р. Русенски Лом се включват основно община Попово и община Опака, от област Търговище. Към поречие р. Янтра се включват община Антоново и част от община Омуртаг. Дунавският басейн е най-голямата басейнова дирекция за управление на водите в България. Обхванати са всички повърхностни води, които се вливат в р. Дунав и подземните води на тази територия. В района на РИОСВ - Шумен от този басейн са включени три поречия - р. Русенски Лом, р. Янтра и Дунавски Добруджански реки.

Информация характеризираща качествено състояние на повърхностните води в териториалния обхват на РИОСВ Шумен и БДР за 2024 г. Оценките на химичното състояние на повърхностните ВТ се изготвят съгласно национално утвърдена методика „Методика за оценка на химичното състояние на повърхностните водни тела“ и изискванията на Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители (Наредба за СКОС). В териториалния обхват на РИОСВ Шумен попадат частично водосборите на реките: р. Черни Лом, част от поречието на р. Русенски Лом; Дунавски Добруджански реки и р. Янтра. През 2024 г. е изпълнен мониторинг в 4 броя ВТ (5 броя пункта за мониторинг) попадащи изцяло или частично в териториалния обхват на РИОСВ Шумен, включени в Програмата за контролен и оперативен мониторинг на повърхностни води за ДРБУ.

Поречие Дунавски Добруджански реки

Водно тяло с код BG1DJ345R1010, наблюдавано с един мониторингов пункт, с код BG1DJ09994MS1010 и име р. Караман при с. Мировци, ляв приток на р. Суха. Оценката на резултатите от мониторинга на физикохимичните елементи за качество, отговаря на умерено състояние. Констатирани са отклонения от стандартите за качество на околната среда (СКОС) на показатели – азот нитратен и общ азот. В ПУРБ 2022-2027 г. ВТ е било оценено в умерено състояние поради отклонения при същите показатели. Сравнителният анализ на резултатите използвани за оценката в ПУРБ и настоящия анализ показват тенденция към понижаване концентрацията и при двата показателя. Анализът на резултатите от изпитване през 2024 г. на веществата и елементите от групата на специфичните замърсители показва отклонение от СКОС на показател желязо. Инцидентни, еднократни отклонения от нормата на желязо са констатирани и в предходни периоди, но следва да се отбележи, че средногодишната концентрация на показателя за периода 2021 – 2024 г. отговаря на стандарта. По всички останали анализирани показателя водата в пункта отговаря на нормите за добро състояние. Според получените резултати от проведения през 2024 г. мониторинг в пункта, водата отговаря на изискванията за умерено състояние. От БЕК са анализирани макрозообентос и макрофити. Макрозообентоса е оценен в добро състояние, а макрофитите са оценени в умерено, откъдето идва и крайната оценка на пункта. През 2024 г. в пункта е изпълнен мониторинг на приоритетни вещества за оценка на химичното състояние на ВТ. При прегледа на наличните към момента резултати се установява отклонение от СКОС

единствено при показател флуорантен. Към настоящия момент данните не са достатъчни за да се даде крайна оценка на химичното състояние на ВТ.

Поречие Русенски Лом

Водно тяло с код BG1RL200R014, обхващащо р. Черни Лом от извор до вливане на р. Ялма (Сеяческа), след язовир Каваците и р. Казаларска, наблюдава се чрез мониторингов пункт с код BG1RL922353MS070 и име р. Черни Лом при с. Светлен. Резултатите от проведения през 2024 г. мониторинг на физико-химичните елементи за качество показват съответствие с определените норми за добро състояние по всички показатели. Наблюдава се положителна тенденция към подобряване на състоянието на ВТ по тази група елементи за качество. В ПУРБ 2022-2027 г. ВТ е било оценено в умерено състояние поради отклонение от СКОС на показатели общ азот и БПК 5. При анализа на настоящите резултати ВТ се оценява в добро състояние по тези показатели. От групата на специфичните замърсители е установено минимално отклонение от нормата на показател желязо. Според получените резултати от проведения през 2024 г. хидробиологичен мониторинг водата в пункта отговаря на изискванията за умерено състояние. Анализирани са БЕК макрозообентос и риби. БЕК макрозообентос е оценен в умерено състояние а рибите са оценени в добро състояние. Обобщената оценка на биологичните ЕК приема по – лошата оценка и се оценяват в мерено състояние. Анализът на резултатите от измерените концентрации на приоритетни вещества през 2024 г. показва, че състоянието на водното тяло се запазва като добро.

Водно тяло с код BG1RL200R1007 и име р. Черни Лом от вливане на р. Ялма (Сеяческа) до вливане на р. Баниски Лом при Широково, вкл. приток р. Поповски Лом. В програмите за мониторинг ВТ се наблюдава с три пункта:

- *р. Черни Лом преди вливане на Баниски Лом при с. Острица, МП с код BG1RL02111MS050 (попада в териториалния обхват на РИОСВ Русе);*
- *р. Поповски Лом след гр. Попово, МП с код BG1RL02323MS060;*
- *р. Черни Лом след ПСОВ Кардам, МП с код BG1RL92231MS463*

През 2024 г. са мониториран и двата пункта попадащи в териториалния обхват на РИОСВ Шумен.

1. Анализът на резултатите от изпитване на физико-химичните елементи за качество в пункт *р. Поповски Лом след гр. Попово* показват отклонения от СКОС на азот амониев, азот нитратен, азот нитритен и общ азот. Наднормени концентрации по същите показатели са констатирани и в предходно оценяван период за оценката в ПУРБ 2022 – 2027 г. Наблюдава се тенденция към намаляване на концентрациите на показатели азот амониев и азот нитритен, като азот амониев по данни от 2024 г. отговаря на стандартите за добро състояние. Обратна тенденция към несъществено повишаване на концентрациите се установява при показатели азот нитратен и общ азот. Подобряване на състоянието на ВТ се констатира и от понижаване на измерените концентрации на показател общ фосфор. В оценката на екологичното състояние към ПУРБ 2022 -2027 г. ВТ е било оценено в умерено състояние по показател общ фосфор,. Същият по данни от 2024 г. отговаря на СКОС за добро състояние.

През 2024 г. в пункта е изпълнен мониторинг на приоритетни вещества за оценка на химичното състояние на ВТ. При прегледа на наличните към момента резултати се установява отклонение от СКОС единствено при показател флуорантен. Данните не са достатъчни за да се даде крайна оценка на химичното състояние на ВТ.

2. Анализа на резултатите от изпитване на физикохимичните елементи за качество за 2024- г. в следващия по течението на р. Черни Лом пункт *р. Черни Лом след ПСОВ Кардам*, показва отклонения от нормите за добро състояние при всички биогенни елементи – азот амониев, азот нитратен, общ азот, ортофосфати като фосфор и общ фосфор. Сходна закономерност в изменението на концентрациите на замърсителите като при пункта на *р. Черни Лом след гр. Попово* се установява и тук. Тенденция към

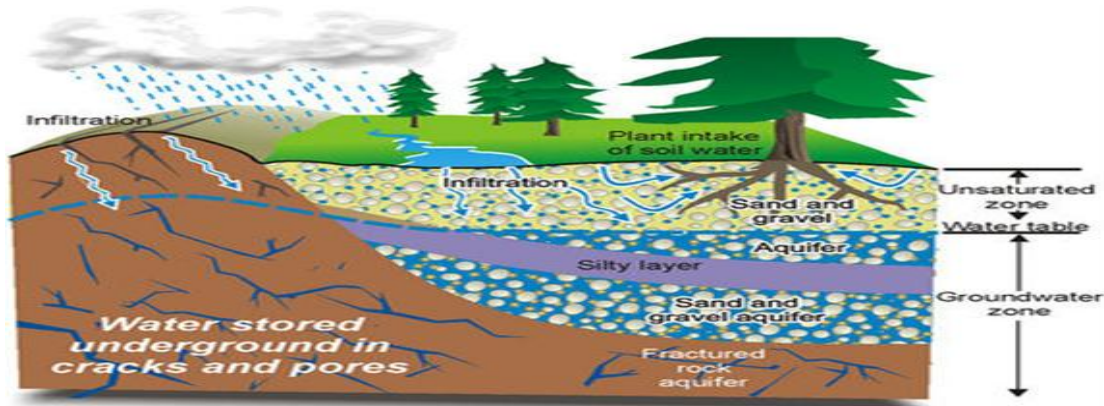
намаляване на концентрациите се констатира при показатели азот амониев и азот нитритен, като данните за 2024 г. отговарят на СКОС за добро състояние. Тенденция към намаляване се вижда и измерените концентрации за ортофосфати като фосфор и общ фосфор. Несъществено повишаване на концентрацията се отчита за показател азот нитратен. При анализа на специфични замърсители отклонения от СКОС за добро състояние се наблюдават при показател желязо разтворено и манган. Оценени в недобро състояние в ПУРБ 2022 -2027 г. елементи алуминий и цинк към настоящия момент отговарят на нормите за добро състояние.

Според получените резултати от проведения през 2024 г. хидробиологичен мониторинг водата в пункта отговаря на изискванията за лошо състояние. От БЕК са анализирани макрозообентос, макрофити и фитобентос. Макрозообентоса и фитобентос са оценени в умерено състояние, докато макрофитите – в лошо, откъдето идва и цялостната оценка на пункта да попада в категорията лошо състояние. Мониторинг на приоритетни вещества за целите на оценката на химичното състояние в пункта е изпълняван в периода 2022-2023 г. Анализът на данните показва че водата в пункта отговаря на изискванията за добро химично състояние.

Поречие Янтра

На територията на РИОСВ Шумен от водосбора на река Янтра е разположено едно повърхностно водно тяло с код BG1YN600L1024 и име Язовир Ястребино, наблюдава се в два пункта, на стената на язовира – МП с код BG1YN06496MS061 и на р. Биюкдере, преди яз. Ястребино, с. Камбурово, МП с код BG1YN06499MS250. Водното тяло е от тип L12 и е силномодифицирано. В териториалния обхват на РИОСВ Шумен попада МП с код BG1YN06496MS061. Язовир Ястребино се използва за питейни нужди и през 2024 г. е включен в програмата за контролен мониторинг на повърхностни води предназначени, за питейно-битово водоснабдяване в Дунавски район за басейново управление. Състоянието на водното тяло отговаря на изискванията за умерено състояние, на база изчислените средни концентрации на физикохимичните елементи за качество. Констатирани са отклонения от нормите за добро състояние за показател общ фосфор. От сравнителния анализ с данните използвани за оценката в ПУРБ 2022-2027 г. се установи низходяща тенденция в концентрацията на показател общ фосфор и подобряване на състоянието на ВТ. Резултатите от изпитване през 2024 г. на веществата и елементите от групата на специфични замърсители Показват съответствие с нормите за добро състояние. На база резултатите от изследваните приоритетни вещества химичното състояние на ВТ е добро. Получените резултати от 2024 г. потвърждават оценката на водното тяло дадена в ПУРБ 2022-2027г. от умерен екологичен потенциал и добро химично състояние.

Състояние на подземните води на територията на Дунавски район за басейново управление попадащи в обхвата на РИОСВ Шумен през 2024 година

През 2024 г. наблюдение на подземни води, като част от националния мониторинг е извършвано въз основа Заповед № РД - 24/ 12.01.2024 г. на министъра на околната среда и водите. Заповедта е с период на изпълнение от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г. Съгласно изискванията на чл. 169 б от Закона за водите и Приложение V на Рамковата директива за водите (РДВ), за оценка на качествено и количествено състояние на подземните водни тела, ежегодно се разработват програми за мониторинг. При планиране на програмите за мониторинг и избора на пунктовете се съблюдават изискванията на утвърдената „Методика за планиране на мрежи и програми за мониторинг на подземните води“.

1. Мониторинг на качествено (химично) състояние За оценка на химичното състояние на подземните води, съгласно изискванията на чл. 169б, ал. 1 от ЗВ, Басейнова дирекция Дунавски район (БДДР), разработва програма за контролен и оперативен мониторинг. За всеки отделен мониторингов пункт (МП) включен в програмите се определя индивидуална схема с честота на изпитване и показатели на анализ. На територията на Дунавски район за басейново управление (ДРБУ) са определени 50 броя подземни водни тела (ПВТ) наблюдавани посредством 153 броя пункта, съгласно Заповед № РД – 24/ 12.01.2024 г.

Основните и специфични показатели, по които се анализират подземните води са разделени на групи, представени в таблици №№ 1 и 2

Таблица 1

Физико - химични показатели за подземни води			
Наименование			
I група		II група	
Основни физико-химични показатели		Допълнителни физико-химични показатели	
№ по ред		№ по ред	
1	Разтворен кислород	1	Нитритни йони
2	pH	2	Фосфати
3	Електропроводимост	3	Желязо общо
4	Нитратни йони	4	Манган
5	Амониеви йони	5	Цианиди
6	Температура		
7	Перманганатна окисляемост		
8	Обща твърдост		
9	Калций		
10	Магнезий		
11	Хлориди		
12	Натрий		
13	Калий		

14	Сульфати		
15	Хидрокарбонати		
16	Карбонати		
17	Сух остатък		
18	Флуориди		

Таблица 2

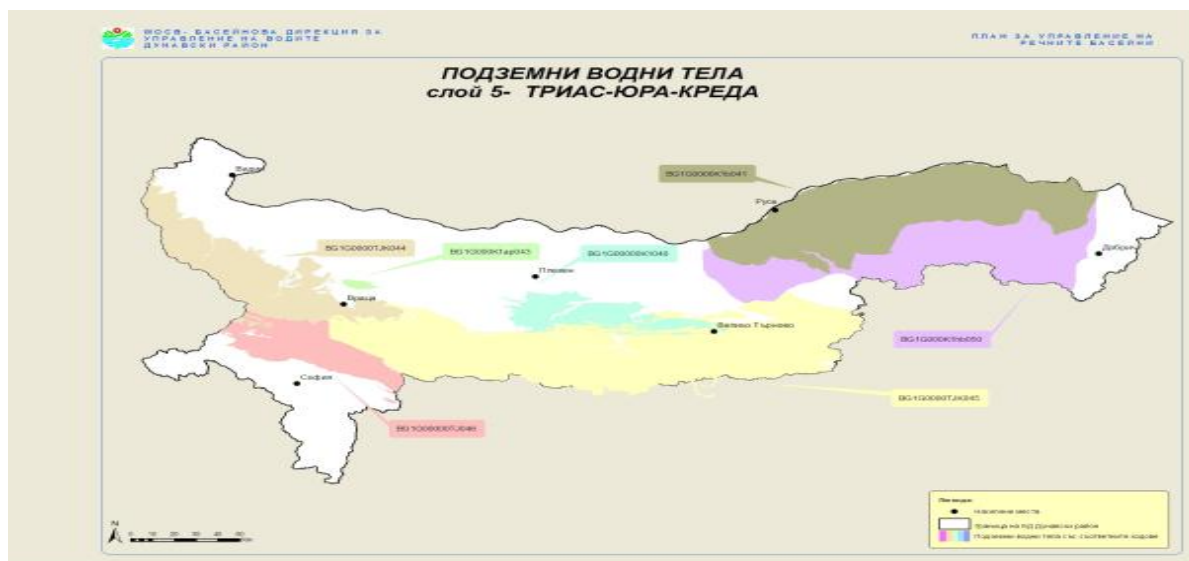
Специфични замърсители в подземните води			
Наименование			
I група		II група	
Метали и металоиди		Органични вещества	
№ по ред		№ по ред	
1	Олово	1	Трихлоретилен
2	Кадмий	2	Тетрахлоретилен
3	Арсен	3	Алдрин
4	Живак	4	Атразин
5	Мед	5	DDT/DDD/DDE
6	Цинк	6	Диелдрин
7	Никел	7	Изодрин
8	Хром общ	8	Ендосулфан
9	Хром - тривалентен,	9	Ендрин
10	Хром- шествалентен	10	Метоксихлор
11	Стронций (с природен произход)	11	НСН-съединение
12	Обща α - активност	12	Пропазин
13	Обща β - активност	13	Симазин
14	Естествен уран	14	Хептахлор
15	Радий R226	15	Хлордан
16	Антимон	16	2,4 Д /дихлор-фенокси-оцетна киселина/
17	Бор	17	Ацетохлор
18	Селен	18	Пендиметалин
19	Алуминий	19	Флутриафлор
		20	Триадименол
		21	Манкоцеб
		22	Тебуконазаол
		23	Хлорпирифос
		24	Трифлуоралин
		25	Алахлор
		26	Циперметрин
		27	Хлорпирифос-етил;
		28	Имидаклоприд;
		29	Тиаклоприд;

	30	Флузилазол;
	31	Фамоксадон;
	32	Ципроконазол;
	33	Пропиконазол;
	34	Дифеноконазол;
	35	Метазахлор;
	36	S-металахлор;
	37	Тербутилазин;
	38	Флорасулам;
	39	Аминопиралид-калий
	40	Тиаметоксам;
	41	Карбоксин
	42	Тирам
	43	Дитианон
	44	Глифозат
	45	Прокиназит
	46	Метсулфурон
	47	Имазамокс
	48	Трибенурон
	49	Металахлор
	50	Диметоат
	51	Диметоморф
	52	Металаксил М
	53	Напропамид
	54	Метрибузин
	55	Флуазифоп-П бутил
	56	Бензен
	57	1,2 дихлоретан
	58	Нефтопродукти
	59	Полициклични ароматни въглеводороди *
	60	Бензо(b)флуорантен
	61	Бензо(k)флуорантен
	62	Бензо(ghi)перилен
	63	Индено(1,2,3-cd)пирен
	64	Бензо(a)пирен
	65	Флуорантен

Цялостна оценката на качествено състояние на ПВТ се изготвя, съгласно утвърден *Подход за оценка на химично състояние на подземните водни тела* и се изготвя веднъж на 6 години за целите на Плана за управление на речните басейни. В настоящият доклад е представена междинна оценка на подземните води, попадащи в териториалния обхват на РИОСВ Шумен, по отделни пунктове за мониторинг. Оценката е изготвена въз основа на статистическа обработка на получените данни от проведения през 2024 г. мониторинг. За всеки наблюдаван показател е изчислена средногодишна стойност на концентрацията, която е сравнена със стандартите за качество (СК) за

подземни води, определени в Приложение №1 към Наредба 1/10.10.2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (Наредба № 1).

СЛОЙ 5 ТРИАС –ЮРА-КРЕДА На територията на Басейнова дирекция Дунавски район има 7 подземни водни тела от пети слой.

От тях в обхвата на РИОСВ Шумен попадат две подземни водни тела:

Подземно водно тяло с име „Карстови води в Централния Балкан” и код BG1G0000TJK045 – представено със седем мониторингови пункта / МР265, МР323, МР324, МР449, МР451, МР459, МР460/. В обхвата на РИОСВ Шумен попада един мониторингов пункт с код BG1G0000TJKMP324 и име КИ "Дюрмелика" при с. Семерци, община Антоново, област Търговище – анализът на резултатите от проведения през 2024 г. мониторинг, потвърждават оценката за „добро“ химично състояние на водата в пункта от предходните години.

Подземно водно тяло с име „Карстови води в Разградската формация” и код BG1G000K1NB050 – наблюдавано от четири мониторингови пункта / МР229, МР231, МР232, МР307 /. В обхвата на РИОСВ Шумен попада един мониторингов пункт с код BG1G000K1NBMP307 и име Каптаж „Мировци“ при с. Мировци, община Нови Пазар, област Шумен – в резултатите от проведения през 2024 г. мониторинг на водата в пункта се наблюдава отново превишение на концентрациите на „нитратни йони“. СГС на концентрацията за показателя за 2024 г. е 145,5 mg/l при СК от 50,0 mg/l. Оценката на натиска на водното тяло показва, че пункта попада в обработваеми земи и извършваните земеделски дейности оказват значителен дифузен натиск върху качеството на водата. На диаграмата по-долу е представена тенденцията в изменението на концентрацията на „нитратни йони“ от 2016 г. до 2024 г. По всички останали анализирани показатели, водата в пункта отговаря на нормите за „добро“ химично състояние. В ПУРБ 2022 – 2027 г. водното тяло запазва оценката си „лошо“ химично състояние от ПУРБ 2016-2021 г., поради превишенията на „нитрати“ в каптаж „Мировци“.

СЛОЙ 6- ДОЛНА КРЕДА -МАЛМ-ВАЛАНЖ На територията на Басейнова Дирекция Дунавски район има едно подземно водно тяло в този слой

Подземно водно тяло с име „Карстови води в Малм-Валанжеския басейн” и код BG1G0000J3K051 – наблюдавано с девет мониторингови пункта /MP284, MP303, MP305, MP306 MP418, MP419, MP420, MP455, MP456/. Четири от тях попадат в обхвата на РИОСВ Шумен: Мониторингов пункт с код BG1G0000J3KMP284 и име ТК "Картингписта" - ПС "Младост", гр. Попово, община Попово, област Търговище; Мониторингов пункт с код BG1G0000J3KMP303 и име Тръбен кладенец при с. Цани Гинчево, община Шумен, област Шумен; Мониторингов пункт с код BG1G0000J3KMP418 и име ТК „Братя Томови – Попово“ при гр. Попово, община Попово, област Търговище; Мониторингов пункт с код BG1G0000J3KMP456 и име ВН-22-ВиК Шумен при гр. Каолиново, община Каолиново, област Шумен. Анализът на резултатите от проведения през 2024 г. мониторинг на водата в четирите пункта, показва съответствие със СК на подземни води и потвърждава оценката в ПУРБ 2022-2027 г. за „добро“ химично състояние на водното тяло от предходните години.

2. Мониторинг на количественото състояние

Мрежата за количествен мониторинг на подземни води обхваща 42 подземни водни тела в границите на БДДР. Общият брой на пунктовете е 160. Наблюдават се нива – на кладенците и дебити – на изворите. Съгласно чл. 171(2) т.2. и ал.(6) от Закона за водите НИМХ-БАН отговаря за извършването на количествения мониторинг на водите. В териториалният обхват на РИОСВ Шумен са разположени 3 бр. пункта от програмата за количествен мониторинг на подземните води, които служат за оценка на количественото състояние на шест подземни водни тела

Значимите замърсители по отношение на химичното състояние на подземните води са: Просмукване на замърсители при взаимодействие с повърхностните води; липсата на канализации и ПСОВ в населените места; интензивното земеделие; индустриални източници на замърсяване; действащи депата за твърди битови отпадъци, които не отговарят на изискванията на Наредба 6 /27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци; нерегламентирани сметища; минна дейност и др.

Информация за резултатите от мониторинга на повърхностните води в обхвата на РИОСВ Шумен и БДЧР-Варна през 2024 г. и състоянието, на което съответстват

1. Пунктове за наблюдение – реки, езера и язовири Повърхностните води в Черноморски басейнов район в териториалния обхват на РИОСВ-Шумен включват 39 пункта в 32 повърхностни водни тела, попадащи в речния басейн на река Камчия. Обобщената информация за резултатите от изследване на повърхностните води, е изготвена на база наличните в ГИСУВД към 18.02.2025 г. данни. Интерпретация на

всички резултати от мониторинга, проведен през 2024 г., ще бъде направена в годишния бюлетин за състоянието на водите за 2024 г., който се изготвя в изпълнение на чл. 155, ал. 1, т. 17 от Закона за водите и се публикува на официалната интернет страница на БДЧР.

2. Данни от изследване на физико-химични елементи за качество (ФХЕК)

Представените средногодишни стойности за ФХЕК не дават информация за състоянието на водните тела, оценката на които изисква отчитане на всички елементи за качество, съгласно изискванията на РДВ и Наредба № Н-4 за характеризиране на повърхностните води. Интерпретирани са резултатите от изследване на следните ФХЕК: разтворен кислород, БПК₅, общ азот и общ фосфор. Констатираното влошаване по ФХЕК в някои водни тела е обусловено от замърсяване с азотни и фосфорни съединения от точкови и дифузни източници, и от населени места с недобре функциониращи или неизградени ПСОВ.

3. Специфични замърсители Съгласно наличните в ГИСУВД към 18.02.2025 г. данни, превишения на стандартите за качество на околната среда (СКОС) за изследваните през годината специфични замърсители, посочени в Наредба № Н-4/14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води, не са регистрирани.

4. Приоритетни вещества Извършеният през годината мониторинг на приоритетни вещества (ПВ) по смисъла на Наредбата за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители, показва следното:

- Ди(2-етилхексил)фталат:

- в пункт с наименование „р. Кралевска - с. Дългач“ и код BG2KA08291MD040 е отчетена една стойност, превишаваща СГС-СКОС, но поради липсата към момента в ГИСУВД на всички 12 резултата, СГС не може да се изчисли, съответно не може да се съпостави със СГС-СКОС. МДК-СКОС за цитирания показател не е налична;

- в пункт с наименование „яз. Тича“ и код BG2KA00961MS023 е отчетена една стойност, превишаваща СГС-СКОС, но поради липсата към момента в ГИСУВД на всички 12 резултата, СГС не може да се изчисли, съответно не може да се съпостави със СГС-СКОС. МДК-СКОС за цитирания показател не е налична;

- в пункт с наименование „яз. Черковна“ и код BG2KA90000MS260 е отчетена една стойност, превишаваща СГС-СКОС, но поради липсата към момента в ГИСУВД на всички 12 резултата, СГС не може да се изчисли, съответно не може да се съпостави със СГС-СКОС. МДК-СКОС за цитирания показател не е налична.

- Трихлорометан:

- в пункт с наименование „р. Камчия - с. Миланово“ и код BG2KA913MS032 е отчетена една стойност, превишаваща СГС-СКОС, но поради липсата към момента в ГИСУВД на всички 12 резултата, СГС не може да се изчисли, съответно не може да се съпостави със СГС-СКОС. МДК-СКОС за цитирания показател не е налична;

- в пункт с наименование „яз. Тича“ и код BG2KA00961MS023 е отчетена една стойност, превишаваща СГС-СКОС, но поради липсата към момента в ГИСУВД на всички 12 резултата, СГС не може да се изчисли, съответно не може да се съпостави със СГС-СКОС. МДК-СКОС за цитирания показател не е налична.

- Флуорантен:

- в пункт с наименование „р. Камчия - след яз. „Тича“ до преди гр. В. Преслав (Омуртагов мост)“ и код BG2KA09153MS486 е отчетена една стойност, превишаваща МДК-СКОС. Към момента в ГИСУВД не са налични всички 12 резултата, поради което СГС не може да се изчисли, съответно не може да се съпостави със СГС-СКОС;

- Дихлорометан:

- в пункт с наименование „р. Тича - с. Менгишево“ и код BG2KA863MS037 е отчетена една стойност, превишаваща СГС-СКОС, но поради липсата към момента в

ГИСУВД на всички 12 резултата, СГС не може да се изчисли, съответно не може да се съпостави със СГС-СКОС. МДК-СКОС за цитирания показател не е налична.

Мониторингът по показателите с превишения и дейностите, свързани с идентифицирането на конкретните източници продължават.

ИЗВЪРШЕНА КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ ПО ОПАЗВАНЕ НА ВОДИТЕ, ПРЕЗ 2024

По отношение на опазване на водите планираните проверки за 2024 г. бяха 125 бр. на 87 бр. обекти. Всички планирани проверки са извършени. През 2023 г. плановите проверки са били 122 бр. на 83 бр. обекти. Планираните обекти, емитери на отпадъчни води и заустващи във водни обекти за 2024 г. са 45 бр. През 2023 г. са били 47. От планираните 118 броя емисионни измервания са взети 83 броя проби от плана по Заповедта. На останалите 35 броя точки са извършени проверки, но не са взети проби, поради липса на вода в пунктовете за мониторинг или нефункциониращи предприятия. Планираният контролен мониторинг за 2024 г. е изпълнен на 100 %. През отчетния период са наложени 21 броя текущи месечни санкции за превишаване на индивидуалните емисионни ограничения по показатели, определени в разрешителните за заустване, на основание чл. 69 от ЗООС. Вследствие намаляване на замърсяването на водните обекти от заустваните отпадъчни води са издадени 5 бр. Заповеди за намаляване на ТМС, 16 бр. Заповеди за прекратяване на ТМС и 1 бр. за възобновяване на ТМС. При контролната дейност през 2024 г., по отношение опазване на водите, за констатирани нарушения са съставени 13 бр. АУАН.

Канализационни системи на населени места, селищни и курортни образувания, вкл. пречиствателните станции към тях. При извършени проверки на селищните канализационни мрежи на гр. Каспичан, гр. Смядово, гр. Омуртаг, гр. Антоново и гр. Опака са установени превишения на индивидуалните емисионни ограничения на заустваните отпадъчни води поради това, че към тях няма изградени или действащи ПСОВ, във връзка с което на операторите на канализационните мрежи са съставени актове за установяване на административни нарушения по Закона за водите. Към канализационна система на гр. Антоново, през 2021 г. е въведена в експлоатация ПСОВ, която до момента не функционира. Съгласно представените протоколи от собствен мониторинг и извършените планови проверки с взети водни проби два пъти през годината от ГПСОВ Нови пазар, ГПСОВ Търговище, ГПСОВ Велики Преслав, ГПСОВ Шумен и ГПСОВ Попово. При втората планова проверка на 22.10.2024 г. на ГПСОВ Нови пазар се установили превишения по показател Общ Азот. За установените превишения е наложена текуща месечна санкция в размер на 688,08 лв на месец. За останалите ГПСОВ се установило, че същите работят ефективно и не са установени превишения на заложените индивидуалните емисионни ограничения по показателите, дадени в Разрешителните за заустване.

Производствени обекти, формиращи отпадъчни води. Производствените обекти формиращи отпадъчни води и заустващи във водни обекти на територията на РИОСВ – Шумен са: „Автомагистрала Черно море“ АД – бетонов възел гр. Велики Преслав; „Автомагистрала Черно море“ АД – асфалтова база гр. Шумен; „Алкомет“ АД-Шумен; „Айсис“ ООД-гр. Каспичан; „Уайър Продакшън“ ЕООД – Шумен; МПП „Дайъри продъктс“ ЕООД, с. Беломорци; ДП „Кабиюк“ с. Коньовец; „Електроапаратура“ ЕООД, с. Ковачевец; „Анона трейд“ ЕООД – плодохранилище с. Кочово; „Мег 2016“ ЕАД, с. Златна нива; „Камаджиев-милк“ ЕООД, с. Крива река; „Карлсберг България“ АД – пивоварна гр. Шумен; „Кай майнинг“ ЕООД, с. Пристое; „Каолин“ АД, гр. Каолиново; „Клара АВС“ ЕООД, с. Зелена морава; „Крис ойл 97“ ЕООД, гр. Каспичан; МПП „Лактис милк“ ООД, с. Тодор Икономово; МПП „Милктрейд БГ“ ООД, с. Съединение; МПП „Млечни продукти“ ООД, с. Коньовец; „Пашабахче България“ ЕАД, гр. Търговище; Пип трейд“ ООД, с. Давидово; Родна индустрия 91“ ЕООД, гр. Попово; „Рока България“ АД, гр. Каспичан;

„Спортивно-тренировъчен комплекс“ – гр. Върбица; „Тракиявин“ ООД, с. Овчарово; „Хан Омуртаг“ АД, гр. Шумен; „Чугунена арматура България“ АД, гр. Попово и МПП „Юес комерс“ ООД, с. Голямо Градище. От извършената контролна дейност по опазване на водите, през отчетния период са наложени 21 броя текущи месечни санкции за превишаване на индивидуалните емисионни ограничения по показатели, определени в разрешителните за заустване, на основание чл. 69 от ЗООС. Вследствие намаляване на замърсяването на водните обекти от заустваните отпадъчни води са издадени 5 бр. Заповеди за намаляване на ТМС, 16 бр. Заповеди за прекратяване на ТМС и 1 бр. за възобновяване на ТМС.

Периодично се въвеждат данните в ГИСУВД от проверките на емитерите на отпадъчни води с резултатите от качествения анализ, получен от лабораторните изпитвания за обекти с издадено Разрешително за ползване на воден обект за заустване, по реда на Закона за водите или Комплексно разрешително по смисъла на ЗООС.

Постъпилите сигнали през отчетния период, по отношение на водите, са проверявани или препращани за предприемане на действия до съответния компетентен орган. В по-голямата си част, приетите сигнали са решени, с изключение на казуси, изискващи значителни инвестиционни средства или прилагане на специфични технически решения. Контролната дейност при извършване на проверки по възникнали аварийни ситуации и постъпили сигнали, изискващи комплексен подход за решаване, се осъществява съвместно със съответната Басейнова Дирекция, РЛ-Шумен, общинска администрация, ОДБХ или регионален ВиК-оператор. Изпълнявани са указанията по заповедта на Министъра на околната среда за действия при аварийни ситуации. Чрез бързата реакция на РИОСВ-Шумен, при постъпилите сигнали, се установяват и предотвратят замърсявания с висок рисков потенциал и експедитивно се предотвратяват възможните отрицателни въздействия върху благосъстоянието на околната среда.

През годината е констатирано заустване на непречистени отпадъчни води от канализационната система на гр. Шумен, посредством дъждопреливници при липса на атмосферни валежи. Във връзка с получен сигнал за замърсяване на р.Теке дере е извършена проверка на КС на гр. Шумен. Установена е заустена тръба с изтичащи от нея води с виолетово оцветяване, които се заустват в р. Теке дере. При оглед на КПС 2 при бул. „Симеон Велики“, кв. Тракия се констатира, че помпите не функционират и вследствие на това събирателния резервоар прелива. Посредством тръба непречистените отпадъчни води постъпват в крайна шахта на територията на КПС и се отвеждат към гореописаната тръба. На ВиК дружеството е съставен АУАН.

Във връзка с постъпили сигнали за жълто - кафяво оцветяване на водите на река Теке дере в близост до мост в района на с. Васил Друмево, общ. Шумен, са извършени 4 проверки на р.Теке дере и 12 извънредни проверки на предприятие за изтегляне и горещо поцинковане на стоманени телове, включително цех за помедняване на заваръчна тел, извършвана от „Уайър продакшън“ ЕООД. От извършените лабораторни анализи на отпадъчните води се установи, че ЛПС не функционира ефективно и са констатирани значителни превишения на ИЕО по показатели цинк и желязо. На дружеството е наложена ПАМ, като със Заповед № 488/11.12.2024 г. на Директора на РИОСВ Шумен е спряна производствената дейност на предприятието и е извършено пломбиране на крановете в затворено положение на изход на ЛПС.

Данни за обектите, заустващи във воден обект по поречия

Речен басейн Камчия

Най-голямата река на територията на страната, която се влива в Черно море. Реката и нейните притоци заемат района между разклоненията на Източна Стара планина. Тя се образува от Голяма и Луда Камчия, като за условно начало е приета Голяма Камчия. Общата водосборна площ на поречието е 5 358 км². Води началото си от Лиса планина (извори при кота 710 м). Изворите са малки и реката се образува от 2-3 дерета. Надлъжният

наклон на реката до вливането на притока и р. Черна е 22,30%, а напречния профил на долината в горното течение е тясна с високи и стръмни склонове. Река Луда Камчия е най-големия приток на река Камчия. Има дължина 201 км и 1 612 км² водосборна област, със среден наклон на реката 5,3 ‰. Реката извира от сливения балкан в местността Вратник. Реката се влива в река Камчия при село Цонево.

Река Врана е следващият по големина приток на река Камчия. Тя има дължина 68 км и 938 км² водосборна област. Влива се в река Голяма Камчия южно от село Хан Крум. Общо за притоците средният наклон е в границите между 3,7 ‰ за река Керизбунар, приток на река Врана и 41 ‰ за река Черна, приток на река Камчия. Средната надморска височина на басейна на р. Камчия е 327 м н.

Поречие р. Камчия

Поречие р. Камчия		
	Наименование на обекта	Населено място
1	„Автомостриали Черно море” АД	Шумен
2	„Автомостриали Черно море” АД	Велики Преслав
3	„Алкомет“ АД	Шумен
4	„Анона трейд“ ЕООД	Кочово
5	„ВиК“ ООД - КМ с ГПСОВ на гр.Търговище	Търговище
6	„ВиК – Шумен“ ООД - КМ с ГПСОВ гр. Шумен	Шумен
7	„ВиК – Шумен“ ООД - КМ с ГПСОВ гр. Велики Преслав	Велики Преслав
8	„ВиК – Шумен“ ООД - КМ без ГПСОВ гр. Смядово	Смядово
9	Депо за ТБО гр. Търговище	Търговище
10	Депо за ТБО Гр. Шумен	Шумен
11	„Клара АВС“ ЕООД	Зелена морава
12	„Милктрейд“ ООД	Съединение
13	„Пашабахче България“ ЕАД	Търговище
14	„Пип трейд“ ЕООД	Давидово
15	„Прима Магна Груп“ ЕАД	Търговище
16	„ПХЖ Брадърс комерс“ АД	Шумен
17	„Карлсберг България“ АД	Шумен
18	„Сарк България“ АД	Шумен
19	„Спортно-тренировъчен комплекс“ – КК Върбица	Върбица
20	„Строителни изделия” АД	Хан Крум
21	„Тракия Глас България” ЕАД	Търговище
22	„Тракиявин“ ООД	Овчарово
23	„Уайър Продакшън“ ЕООД	Шумен

Поречие р. Провадийска

Поречие р. Провадийска		
№	Наименование на обекта	Населено място
1	„Айсис“ ООД	Каспичан
2	„ВиК – Шумен“ ООД - КМ с ГПСОВ гр. Нови	Нови пазар
3	„ВиК – Шумен“ ООД - КМ без ГПСОВ гр. Каспичан	Каспичан
4	ДП „Кабиюк“	Коньовец
5	„Ив-Мес“ ЕООД	Златна нива
6	„Камаджиев-милк“ ЕООД	Крива река
8	„Крис ойл 97“ ЕООД	Каспичан
9	„Млечни продукти“ ООД	Коньовец
10	„Рока България“ АД	Каспичан
11	„Хан Омуртаг“ АД	Шумен
12	„Херти“ АД	Плиска

Водосборната област на река Провадийска е ограничена от поречието на река Русенски Лом, Черноморските Добруджански реки и река Камчия. Площта на водосборната област на поречието е 2132 км² с дължина на реката 119 км. Реката води началото си от хълмиста местност 2 км над село Добри Войниково и извор на кота 426 м. Тече в югоизточна посока, която посока запазва до вливането си в Белославското езеро. Средният наклон на реката е твърде малък - 3,60/00, с гъстота на речната мрежа 0,5км/км². Провадийска има осем притока, от които по-значителни са: Крива река - дължина 48км и водосборна област 218 км²; река Главница - дължина 41 км, водосборна област- 375 км² и река Девненска - дължина 27 км, и водосборна област 201 км². Средният наклон на притоците се движи между 6,4 0/00 (р. Главница) и 12 0/00 (р. Девня), а гъстотата на речната мрежа има стойности между 0,3 км/км² (р. Девня) и 0,9 км/км² (р. Белянка).

Поречие Русенски Лом

Река Русенски Лом се образува от сливането на двете съставлящи я реки Черни Лом (лява съставляща) и Бели Лом (дясна съставляща). Посоката, в която протича реката е север-северозапад през Дунавската равнина в дълбока каньоновидна долина с множество меандри поради малкия наклон на течението ѝ (0,62 m/km). Водосборният басейн на Русенски Лом обхваща голяма част територията на Русенска област, югозападната част на Разградска област, северозападната част на Търговишка област и малки части от Великотърновска и Шуменска област.

Поречие р. Русенски Лом		
№	Наименование на обекта	Населено място
1	„ВиК“ ООД - Търговище - КМ с ГПСОВ на гр.	Попово
2	„Електроапаратура“ ЕООД	Ковачевец
3	КМ на гр. Опака без ГПСОВ	Опака
4	„Родна индустрия 91“ ЕООД	Попово
5	„Чугунена арматура България“ АД	Попово
6	„Юес комерс“ ООД	Голямо Градище

Поречие р. Янтра

Река Янтра извира от северното подножие на връх Атово падало (1495 m) в Шипченска планина на Стара планина, на 1220 m н.в. До град Габрово тече на северозапад в дълбоко всечена и залесена с букови гори долина. Между Габрово и село Янтра пресича в дълбок пролом (Стражански пролом) платото Стражата и се насочва на североизток, като долината ѝ се разширява и по терасите ѝ се появяват обработваеми земи. Площта на водосборния басейн е около 7850km² и обхваща част от Търговишка област.

Поречие р. Янтра		
№	Наименование на обекта	Населено място
1	ВиК Търговище КМ Омуртаг	Омуртаг
2	ВиК Търговище, КМ Антоново	Антоново
3	Дайъри продъктс ЕООД	Омуртаг
4	Депо за ТБО гр. Омуртаг	Омуртаг

Поречие Дунавски Добруджански реки

Към Дунавски Добруджански реки се включват малки реки, които протичат в северна посока, като част от тях се губят. За територията на РИОСВ-Шумен се обхващат основно р.Кана гьол, малки местни реки и дерета в северните части на Общините Каолиново и Никола Козлево.

Поречие Дунавски Добруджански реки		
№	Наименование на обекта	Населено място
1	„Кай майнинг“ ЕООД	Пристое
2	„Каолин“ АД	Каолиново
3	„Лактис милк“ ООД	Тодор Икономово
4	„Надежда“ ООД	Климент

Представяне на данните по общини и селищни ПСОВ

Община Шумен Водните обекти преминаващи през градската територия на Шумен-р. Теке дере (Стара река) и р. Енчова са основните обекти за мониторинг на нерегламентирани зауствания. Най-големия източник на отпадъчни води в р. Стара река е канализационна система с ГПСОВ на гр. Шумен. Причините за частично отвеждане на отпадъчни води в различни повърхностни водни обекти са различни, но като най-често срещани са затлачвания по отвеждащите трасета, аварии свързани с тласкателни агрегати или залпови емитери на отпадъчни води.

Община Велики Преслав През територията на община Велики Преслав преминава р. Камчия - сравнително голям воден обект с притоците, заустващи се в нея, към поречие на р. Камчия. През 2024 г. е констатирана ефективна експлоатация на ГПСОВ - Велики Преслав, пречистваща отпадъчните води от канализационна система на гр. Велики Преслав. През 2024 г. не са установени нерегламентирани зауствания.

Община Нови пазар Пунктът за следене на имисионното състояние на водните обекти към територията на общината е разположен при с. Енево. Вследствие ефективната експлоатация на ГПСОВ Нови пазар, след точката на заустване на отпадъчни води от канализационната мрежа не е докладвано влошаване състоянието на водоприемника.

Община Търговище Вследствие на добрата експлоатация на ГПСОВ-Търговище, през 2024 г. не се констатира замърсяване на повърхностен воден обект от градската канализационна система.

Община Попово От 01.01.2019г. ГПСОВ-Попово се стопанисва от „ВиК“ ООД – гр. Търговище и продължава да се експлоатира ефективно. През годината са извършени две

контролни проверки, при които не е констатирано превишения на заложените емисионни ограничения.

Община Антоново През 2021г. пречиствателна станция за отпадъчни води на гр. Антоново е въведена в експлоатация, която посредством изградения колектор събира отпадъчните води от три от общо шест броя точки на заустване, за пречистване на по-голямата част от отпадъчните води, формирани от населението на град Антоново, но съоръжението не функционира и не се извършва пречистване на отпадъчни води.

Община Върбица През Ноември 2018г., от страна на общината е постъпило инвестиционно предложение за изграждане на модулна пречиствателна станция за отпадъчни води и довеждаща канализационна инфраструктура за гр. Върбица. През 2024 г. не са извършвани дейности по изграждане на ПСОВ.

Община Смядово През 2022 г. от община Смядово е постъпило инвестиционно намерение за изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води към съществуващата канализация на гр. Смядово. Към момента не са започнали строителни работи по изграждане на ПСОВ.

Четири броя селищни агломерации (гр. Каспичан, гр. Смядово, гр. Омуртаг и гр. Опака), продължават експлоатация на канализационни системи без изградени ПСОВ. ПСОВ Антоново е изградена и въведена в експлоатация, но не функционира. Точките на заустване на всички емитери са в повърхностен воден обект.

Най-чести причини за нарушения на екологичното законодателството е липсата на пречиствателните съоръжения или неефективната им експлоатация, вследствие на което се наблюдават отклонения от заложените индивидуалните емисионни ограничения в отпадъчните води, зауствани в повърхностен воден обект. Въпреки, че при промишлените обекти периодично се констатира високи концентрации на замърсяващи вещества в отпадъчните води, най-големия товар на замърсяващи вещества продължават да се явяват заустването на непречистени отпадъчни води от канализационни мрежи на населени места, без изградени ПСОВ.

Регионални депа за неопасни отпадъци Регионални депа за неопасни отпадъци (ТБО) са на гр. Шумен, гр. Търговище и гр. Омуртаг. Извършени са по две планови проверки на посочените обекти през годината. От РДНО-Търговище не са констатирани зауствания на атмосферни или отпадъчни води, като регионалното депо е в процес на СМР за разширение и изграждане на нова клетка. Изградена е ЛПС за инфилтратни води за оползотворяване на пречистените такива, чрез оросителна инсталация, както и са изградени нови два басейна, един за непречистени инфилтратни води и един за пречистени инфилтратни води. При РДНО-Омуртаг е наложена текуща месечна санкция за установени превишения на ИЕО, от взети извадки на повърхностни води, от пункт за мониторинг. На РДНО-Шумен са извършени две планови проверки, не са взети водни проби поради липса на вода в точката на мониторинг.

Хвостохранилища Контрол на техническото състояние на тези обекти се осъществява основно от Областните комисии на Дирекция Гражданска защита, в които участва представител на БДДР - Плевен и БДЧР- Варна. Хвостохранилище "Каолиново" - "Каолин" АД е безотточно с капацитет 2 200 000 м³. В него се вливат отпадъчните води от обогатителна фабрика Каолиново. Хвостохранилище за промивни отпадъчни води от дейността на ТМСИ към "Кариера Драгоево" АД, с. Драгоево, общ. Велики Преслав. Хвостохранилището е приемник на отпадъчни води от промивната инсталация за производство на каменни фракции за производство на бетонови смеси с капацитет 300 000 куб.м. С Решение № 254 от 28.08.2007 г. на БДЧР- Варна е прекратено депонирането на отпадъчните води в съоръжението.

II.3. ЗЕМИ И ПОЧВИ

Преобладаващи почвени типове в обхвата на РИОСВ гр. Шумен са черноземните с техните подтипове, сиви и кафяви горски почви, делувиялно-ливадните почви. Приоритет в направление “опазване на почвите” се поставя върху осъществяване на контрол на обекти, извършващи стопански дейности, водещи до увреждане и замърсяване на почвите, както и въвеждането на мерки за устойчивото им управление.

Обобщена информация за поземления фонд на територията на РИОСВ-Шумен по области:

Област Шумен:

Населено място	Земеделски земи / дка	Обработваеми земи / дка	Горски територии / дка	Общо дка
Велики Преслав	16 470	14 835	8 295	27 762
Венец	14 546	12 674	6 057	22 259
Върбица	14 840	11 519	26 285	45 680
Каолиново	20 579	17 626	6 066	29 354
Каспичан	19 111	15 500	5307	27 440
Никола Козлево	16 521	14 273	8317	26 433
Нови пазар	22 711	18 842	6 187	31 765
Смядово	13 140	17 050	35 377	65 567
Хитрино	22 307	18 164	2 698	27 670
Шумен	45 563	39 032	11 692	65 229
Общо за обл. Шумен	207 544	17 5602	97 954	338 969

Земеделските територии представляват 61,2%, а горските територии 28,9 % от общата площ в област Шумен.

Област Търговище:

Община	Земеделски земи / дка	Обработваеми земи / дка	Горски територии / дка	Общо дка
Антоново	26 030	19 562	17 764	47 878
Омуртаг	27 766	19 262	9 376	40 083
Опака	10 140	8 583	4 857	15 735
Попово	59 391	49 652	18 340	83 299
Търговище	47 377	39 703	15 941	68 867
Общо за обл. Търговище	170 704	36 762	66 277	255 853

Земеделските територии представляват 66,7 %, а горските територии 25,9 % от общата площ в обл. Търговище.

Нарушени терени от добивната промишленост са 2290 дка, а на депата за отпадъци – 380 дка. Изразено в проценти това представлява 0,4 % от общата площ и 0,8% от земеделските земи в региона.

Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди. На територията, контролирана от РИОСВ – гр. Шумен, броят на пунктовете за обследване от мрежата за широкомащабен почвен мониторинг I-во ниво е 25. През 2024 г. в изпълнение на утвърдената програма от ИАОС - София по почвен мониторинг I-во ниво - широкомащабен мониторинг, Регионалната лаборатория - гр. Шумен е извършила пробонабиране от две дълбочини (0-10/10-40 см за необработваеми и 0-20/20-40 см за обработваеми в три повторения) от 6 пункта: пункт № 352 с. Методиево, община Върбица ; пункт № 355 с. Ясенково, община Смядово; пункт № 369 с. Коньовец, община Шумен; пункт № 382 с. Бял бряг, община Смядово. Всяка смесена проба е съставена от 9 единични почвени проби, взети в кръг с радиус 5 м за всеки обособен елементарен участък с площ от 150 м². Предстои изпитване на пробите по показатели: полициклични ароматни въглеводороди (РАН), полихлорирани бифенили (РСВ), органохлорни пестициди (ОСР), хлорбензени, пентахлорфенол, живак и тежки метали. Изпитването по

показателите, съгласно програмата за почвен мониторинг за 2024 г. е със срок до 15.06.2025 г.

На територията на РИОСВ – гр. Шумен не са определени пунктове за наблюдение на засоляване на почвите. През 2024 г. е извършено пробонабиране по почвен мониторинг II-ро ниво – функционална подсистема “Контрол и опазване на почвите от киселяване” в 3 пункта /полигона/ – в землищата на с. Венец, с. Риш и с. Менгишево по схема на ротиращите диагонали. Не са констатирани проблеми относно киселяване на почвите.

Замърсяване на почвите с продукти за растителна защита /пестициди/ На територията на РИОСВ – Шумен са разположени 10 бр. площадки с общо 142 бр. контейнери тип „Б-Б куб“ и 12 бр. складове, в т.ч. 5 бр. общински. В изпълнение на програмата за почвен мониторинг - III ниво – локални почвени замърсявания, през 2024 г. бяха извършени проверки на място на всички площадки, на които са разположени контейнери „Б-Б кубове“ и складове за съхранение на залежали и негодни за употреба ПРЗ. При извършените през 2024 г. 22 бр. планови и 1 бр. извънредна проверка, 22 бр. планови проверки са на складове за съхранение на ПРЗ и Б-Б кубове, при които са дадени общо 2 бр. задължителни за изпълнение предписания, 1 бр., за отстраняване на нарушения по стените или изолационната повърхност на Б-Б кубове и 1 бр. за възстановяване на целостта на покривната конструкция, като счупените и липсващи керемиди и покривни капаци бъдат възстановени на склад за съхранение на ПРЗ. Дадените при проверките предписания са изпълнени.

Местоположение на Б-Б кубовете			Количества залежали ПРЗ кг/л
Населено място	Община	Брой	
1	2	3	4
1. гр. Опака – прилежаща територия пр.т./ склад ПРЗ	Опака	14	17100 кг / 7200 л
2. с. Градище –селскостопанско летище	Шумен	15	27000 кг / 5300 л
3. с. Конево – пр. т. склад ПРЗ	Върбица	6	12600 кг / 500 л
4. с. Изгрев – пр. т. склад ПРЗ	Венец	28	45000 кг / 2900 л
5. с. Марково – пр. т. склад ПРЗ	Каспичан	12	21300 кг / 4800 л
6. с Сини вир- пр. т. склад ПРЗ	Каолиново	10	11350 кг / 5000 л
7.с. Хан Крум- пр. т. склад ПРЗ	Велики Преслав	34	55630 кг / 10800 л
8. гр. Смядово пр. т. склад ПРЗ	Смядово	6	28 м³ / 4255 л
9. с. Мировци – пр.т. склад ПРЗ	Нови пазар	8	17500 кг / 2100 л
10. гр. Омуртаг- депо ТБО	Омуртаг	9	15300 кг / 7800 л

№	Местоположение на складовете и собственик			Количества на ПРЗ кг/л			
				С неизвестен произход		Общо количество кг/л	
	Населено място	Община	Собственик	Твърди	Течни	Твърди	Течни
	1	2	3	4	5		
1.	Семерци	Антоново	община	3880 кг	200 л	7420 кг	4700 л
2.	Опака	Опака	община	5700 кг	60 л	5700	60 л
3.	с. Тимарево	Хитрино	община	7500 кг	2050	7500	2050 л
4.	с. Върбак	Хитрино	ЕТ “Агро-съвет-Теодора Железова	200 кг	287	200 кг	287 л
5.	с.Памукчи	Нови пазар	ЗП “Хикмет Алиосман Осман”	1200 кг	-	1200	-
6.	гр. Нови пазар	Нови пазар	“Милкстар” ЕООД	~800 кг	-	~800 кг	-
7.	с.Царев брод	Шумен	ППК”Зора”	9100 кг	5000 л	9100 кг	5000 л
8.	с. Царев брод	Шумен	ДП “ЕБ към ЗИ” гр. Шумен	9370 кг	-	9370 кг	-
9.	с. Коньовец	Шумен	ДП “Кабюк”	6200 кг	10300 л	6200 кг	10300 л
10.	гр.Шумен	Шумен	“ЗИКИ 07” ЕООД	2500 кг	3000 л	2500 кг	3000 л
11.	с. Градище	Шумен	държавата	~300 кг	-	~300 кг	-
12.	с. Голямо Соколово	Търговище	община	5553,5 кг	-	5553,5 кг	-

* В склада в с. Голямо Соколово се съхраняват препарати за кожарската промишленост, намерени в землище с. Подгорица във връзка с постъпил в РИОСВ – гр. Шумен сигнал относно изхвърлени ПРЗ.

Рекултивации - през 2024 г. няма извършени рекултивации на нарушени терени по реда на Наредба № 26.

Извършени проверки и предприети действия по регистрирани жалби/ сигнали. През 2024 г. са извършени 6 бр. проверки на животновъдни обекти във връзка с подадени в РИОСВ-Шумен сигнали за съхранение на торовата маса върху земни площи за установеното съхранение на торова маса върху земните площи са дадени 3 бр. предписания за почистване на съхраняваната торова маса. Извършени са 2 бр. проверки по последващ контрол по изпълнения на предписания, при които е установено, че предписанията са изпълнени. През годината са препращани по компетентност 5 бр. постъпили в РИОСВ-Шумен, сигнали за замърсяване и изхвърляне на торова маса и неприятни миризми от торова маса и отглеждане на животни. Извършени са 4 бр. извънредни проверки с вземане на почвени проби, за установяване наличие на замърсяване на почвите както следва:

1. Във връзка с писма от ОД на МВР-Търговище в с. Надарево се извършиха 2 бр. пробонабиране за установяване на наличие на замърсяване с тежки метали. Съгласно представените протоколи не се установяват превишения на максимално допустимите концентрации по показатели Цинк и Мед по Приложение № 2 към чл. 4 от Наредба № 3 от 01.08.2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите.

2. Във връзка с писма от ОД на МВР-Търговище в землище гр. Търговище, местност "Аврамови лозя", ПИ 73626.35.10, община Търговище е извършено пробонабиране за установяване на наличие на замърсяване с нефтопродукти и тежки метали. Съгласно представените протоколи не се установяват превишения на максимално допустимите концентрации по изпитваните показатели по Приложение № 2 към чл. 4 от Наредба № 3 от 01.08.2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите.

3. Във връзка с подаден сигнал в РИОСВ-Шумен е извършено пробонабиране на територията на предприятие "Уайър Продакшън" ЕООД. Съгласно протокол на Регионална лаборатория Варна в изпитваните извадки от почви на дълбочина 0-10 см се установява стойност по показател цинк (Zn) - 15171 ± 1972 mg/kg при максимално допустима концентрация 390 mg/kg по Приложение № 1 към чл. 3 от Наредба № 3 от 01.08.2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите. В т. 1 на дълбочина 10-40 см се установява стойност по показател цинк (Zn) - 17773 ± 2311 mg/kg при максимално допустима концентрация 390 mg/kg по Приложение № 1 към чл. 3 от Наредба № 3 от 01.08.2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите извършено е измерване на нарушения терен като се установи, че е с площ 13,65 м². За установеното, при проверките, на нарушителят е наложена санкция по чл. 64 от ЗООС, изчислена по реда на Наредба за вида и размера за налагане на санкции при увреждане или замърсяване на околната среда над допустимите норми и/или при неспазване на определените емисионни норми и ограничения. Дадено е предписание на дружеството да възстанови терена до първоначалното му състояние, което е изпълнено.

Кратка обобщена оценка за състоянието на почвите на територията на РИОСВ гр. Шумен. Почвата е незаменим, ограничен и невъзстановим природен ресурс, което налага опазването му от вредни въздействия и унищожаване, както и неговото устойчиво ползване и управление. Контролирани дейности по отношение на почвите са: правилното съхранение и депониране на торовата маса от животновъдната дейност в съответствие с изискванията на екологичното законодателство; изпълнението на програмите за мониторинг на почвите на площадките на дружествата, които имат издадено комплексно разрешително; анализ на състоянието на почвите в пунктовете от Националната система за мониторинг, правилното съхранение на залежали пестициди, недопускане на замърсяване и увреждане на почвите от стопанската и промишлена дейност на фирми и частни лица.

II.4 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Защитени територии по категории, съгласно Закона за защитените територии.

В региона, контролиран от РИОСВ - Шумен, обхващащ област Шумен и област Търговище има 1 Резерват, 3 Поддържани резервата, 1 Природен парк, 18 Защитени местности и 6 Природни забележителности.

Защитени територии /ЗТ/ в Област Шумен РЕЗЕРВАТИ /Р/

“Букака” - обявен със Заповед № 79/05.02.1980 г. на КОПС Заема обособена зона в територията на Природен парк “Шуменско плато“ с площ от 63,04 ха в землището на гр. Шумен с надморска височина 450 м. Резерват “Букака” е горски масив обявен за опазване на съществуващата коренна над стогодишна елитна букова гора от вида мизийски бук /*Fagus sylvatica* ssp. *moesiaca*/. Освен мизийския бук като доминиращия вид, северната му част е смесено съобщество широколистни гори от видовете зимен дъб, габър, благун, клен, цер и др.; подлесът е богато изграден от леска, глог, шипка, къпина, мъждрян и др. Разнообразието на тревната покривка е представено от синчец,

лютиковидна съсънка, кукувиче грозде, жълтурче, снежно кокиче, минзухар, пролетно ботурче, момкова сълза, момина сълза, петров кръст, копитник, змиряник и др., а от представителите на животинския свят могат да се срещнат лисица, заек, язовец, сърна, дива свиня, сив хомяк, няколко вида змии, рядко благороден елен. *На територията на резервата са забранени всякакви дейности, с изключение на преминаването на хора по маркирани екопътеки, утвърдени със Заповед на министъра околната среда и водите.*

ПОДДЪРЖАНИ РЕЗЕРВАТИ /ПР/

“Патлейна” - обявен с Постановление №13428/23.10.1948 г. на МЗГ Защитената територия е обявена за природен резерват с Постановление на МЗГ №13428/23.10.1948 г., с площ 4,3 ха, разширена със Заповед на КОПС № 977 от 26.12.1979 г. и заема площ от 37,8 ха. Със Закона за защитените територии е променен статута на защитената територия като същата от “резерват” е прекатегоризирана в категория “поддържан резерват” със Заповед на МОСВ № РД-360/15.10.1999 г. Площта на поддържания резерват е актуализирана със Заповед № РД-316 от 30.05.2006 г. на МОСВ, съгласно която той заема площ от 40,62 ха. Поддържания резерват “Патлейна” се намира в землището на гр. Велики Преслав на 4 км южно от града по северния склон на Преславска планина и едноименната местност, в красивата криволичеца долина между двете била над р. Патлейна и приточния ѝ дол. Поддържаният резерват е обявен за съхраняване и защита на естественото находище, останала част от съществуваща гора, от вида “див рожков”, терциерен реликт включен в „Червената книга” на България и най-голямо в страната. В защитената територия като съобщество растат още дъб, бряст, габър и др. дървесни видове. Тревната покривка е богато и разнообразно представена като най-значим е защитения вид Урумово лале. На територията на поддържания резерват “Патлейна” и в непосредствена близост до територията му се намират няколко исторически паметника – останки от манастирска църква и занаятчийска работилница с пещи от времето на Първото българско царство, края на IX и началото на X век и средновековния манастир от X век “Св. Пантелеймон”. Поддържания **резерват** “Патлейна” не е документално предаден за стопанисване от РИОСВ, като регионален орган на МОСВ и няма изготвен план за управление.

[Заповед № РД-515/26.06.2013 г.](#) на министъра на околната среда и водите за определяне на пътека за посетители през Поддържан резерват "Патлейна" и [картен материал](#).

“Дервиша” - обявен с Постановление №13428/23.10.1948 г. на МЗГ Обявен като защитена територия “Природен резерват” с Постановление №13428/23.10.1948г. на МЗГ с площ около 10 ха и прекатегоризиран със Заповед № РД-361/15.10.1999г. на МОСВ с площ 10.6 ха, съгласно ЗЗТ и изискванията за категориите защитени територии. Площта на поддържания резерват е актуализирана със Заповед № РД-317 от 30.05.2006 г. на МОСВ, съгласно която той заема площ от 112.136 дка. Поддържан резерват “Дервиша” се намира на 3 км от гр. В. Преслав в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Преслав” по северния склон на Преславската планина. Разположен е по двата бряга на дерето на р. Дервишка, като тясна успоредна на дерето ивица и е обявен за защитена територия за съхраняване и защита на единственото естествено находище на дървесния вид “конски кестен” в България, запазен остатък от някогашна обширна гора. Отделни екземпляри от конския кестен в поддържания резерват достигат 35 метра височина. В защитената територия растат още орех, клен, габър, сребролистна липа, а тревната покривка е разнообразна на видове. На изток-югоизток ПР “Дервиша” граничи с път, останки от стар римски път. Поддържаният резерват “Дервиша” не е документално предаден за стопанисване от РИОСВ, като регионален орган на МОСВ и няма изготвен план за управление.

“Момин град” - обявен със Заповед № 665/03.05.1960г. на ГУГ Защитената територия е обявена със Заповед № 665/03.05.1960г. за природен резерват, като впоследствие е прекатегоризирана съгласно ЗЗТ в поддържан резерват със Заповед № РД-375/15.10.1999г. на МОСВ, с площ от 109 дка. Площта на поддържания резерват е актуализирана със Заповед № РД-193 от 28.02.2013 г. на МОСВ, съгласно която той заема площ от 66.467 дка. Поддържан резерват “Момин град” е обявен за защитена територия с цел опазване и поддържане на вековна 150 годишна елитна букова гора. Територията на поддържания резерват се намира във Върбишкия дял на Източна Стара планина с надморска височина 800 м. в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Върбица” - гр. Върбица, землище гр. Върбица, община Върбица. В подрастта на елитната букова гора се срещат единично представени видове габър и явор. В защитената територия животинския свят е представен предимно от видове – обект на лов. ПР “Момин град” не е документално предаден за стопанисване от РИОСВ, като регионален орган на МОСВ и няма изготвен план за управление.

На територията на Поддържаните резервати са забранени всякакви дейности, с изключение на: преминаване на хора по маркирани екопътеки, включително с образователна цел, утвърдени със Заповед на министъра на околната среда и водите; събиране на семенен материал с научна цел или за възстановителни дейности, както и за провеждане на поддържащи, направляващи и регулиращи мерки.

ПРИРОДЕН ПАРК /ПП/

“Шуменско плато” - обявен със Заповед № 79/05.02.1980г. на КОПС при МС Защитената територия е обявена като Народен парк със Заповед № 79/05.02./1980г. на КОПС и прекатегоризиран в Природен парк със Заповед на МОСВ №563/08.05.2003 г. С площта си от 3929,9 ха, от които 3703,9 ха са в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Шумен” и „ДГС Преслав” и 226 ха - общински горски фонд на община Шумен, е най-голямата защитена територия в района на РИОСВ - Шумен. Разположен е югозападно от гр. Шумен и обхваща по-голямата част от площта на Шуменското плато – най-големия дял на Шуменските височини, разположени в източната част на Дунавската хълмиста равнина. Географското положение, особеностите на релефа и почвено-климатичните условия предопределят голямото видово разнообразие на флората - повече от 550 вида висши растения, от които над 120 вида лечебни растения. Обликът на растителността като цяло в парка се определя от екосистемите, заемани от представителя на коренната дървесна растителност - мизийския бук и смесените съобщества широколистни гори, в които бука съжителства с обикновен и келяв габър, цер, благуи, клен, ясен, сребролистна липа, космат дъб и др. Многообразието на тревната покривка е представено и от защитени, застрашени и редки растителни видове, някои от които включени в “Червената книга” на България, като горска съсънка, давидов мразовец, пролетно ботурче /циклама/, седефче, снежно кокиче, българско еньовче, източен миск, кавказка копривка, ленолистен целolist, степен пащърнак, червен хедизарум, щитовидна фибигия. Проучени и описани на територията на ПП са 11 рода и 20 вида - представители на сем. Орхидеи, от които 1 вид е от включените 12 вида в “Червената книга” на България, а 5 от срещаните се видове са в Приложение №3 на Закона за биологичното разнообразие. ПП “Шуменско плато” с местоположението си, умерения климат и разнообразните биотопи е привлекателно местообитание за много представители на животинския свят. Висшата фауна, от средно-европейски с понтийски елементи, е представена от 109 вида гръбначни животни, от които 28 вида бозайници, 61 вида птици, 14 вида влечуги и 6 вида земноводни. От видово най-многочислената орнитофауна 45 са гнездящи, а останалите преминаващи или зимуващи. Разнообразието във видовото животинско представителство се изразява с присъствието на видовете смок мишкар, голям и малък ястреб, бухал, черен кълвач, черен щъркел, включени в “Червената книга”

на България. Територията на Природния парк “Шуменско плато”, с разнородния скален състав на релефа и подземните реки, определящи карстовия ландшафт, е осеяна с около 60 пещери - сухи и водни, въртопи, скални образувания; скални манастири и църкви – археологически останки на крепости и селища, датиращи от различни исторически епохи. С Решение № 464 от 23.06.2011 г. на Министерски съвет е приет План за управление на Природен парк „Шуменско плато“.

ЗАЩИТЕНИ МЕСТНОСТИ /ЗМ/

“Каньона” - обявена със Заповед № РД-330/23.04.2012г. на МОСВ Защитената местност е обявена със Заповед № РД - 330/23.04.2012г. на МОСВ, с цел опазване на растителен вид Нарязанolistен тъжник (*Spirea crenata* L.) и неговото местообитание. Намира се в землището на с. Каспичан, ЕКАТТЕ 36590, община Каспичан, област Шумен, с площ: 175.8 дка. Стопанисва се от община Каспичан, под контрола на РИОСВ - гр. Шумен.

“Могилата” - обявена със Заповед № 4051/29.12.1973г. на МГОПС Защитената територия е обявена като Природна забележителност със Заповед №4051 от 29.12.1973г. на МГОПС и прекатегоризирана в Защитена местност със Заповед № РД-960/25.07.2003г. на МОСВ. Представлява земно възвишение, намиращо се в поземления фонд на ДП “Кабиюк”, държавна публична собственост, стопанисвана от ДП “Кабиюк”, землище с. Коньовец, община Шумен. Обхваща площ от 47,5 ха и е обявена за опазване разнообразната степна растителност, различна за всеки скат /изложение/ на могилата. Проведени научни проучвания са установили, че “Могилата” е най-добре запазеното находище на степна растителност у нас. Растителността е изключително богата като общия брой е около 200 вида тревни и храстовидни видове, включително степната растителност. По-характерни видове са: коило, руска самодивска трева, див бадем, планинско котенце, горска съсънка, храстовидна карагана, пролетен горицвет, син и сребрист конски босилек, повет-нисък, дребна перуника, жълт равнец и др.

“Марашка кория” - обявена със Заповед № 416//12.06.1979г. на КОПС при МС Защитената територия е обявена като Природна забележителност със Заповед №416//12.06.1979г. на КОПС при Министерски съвет и прекатегоризирана в Защитена местност със Заповед №РД-958/25.07.2003г на МОСВ. Целта за обявяването ѝ е да се съхрани запазилата се част от съществуващата в миналото дъбова кория от вида „летен дъб“. Защитената местност се намира в поземления фонд на землище с. Мараш, община Шумен с площ 23.0 ха, в която са разположени внушителни по своите размери вековни дъбови дървета на възраст над 350 год. Стопанисва се от община Шумен, под контрола на РИОСВ- Шумен.

“Чибуклията” - обявена със Заповед № 333/16.05.1991г. на МОС Защитената територия е обявена със Заповед № 333/16.05.1991г. на МОС на площ от 31.8 ха, с цел опазване на вековна церова гора, в съжителство с единично представения дървесен вид благун. Намира се в ДГТ на СИДП ТП „ДЛС Паламара“, землище с. Хърсово, община Никола Козлево и се стопанисва и опазва от ТП „ДЛС Паламара“, под контрола на РИОСВ- Шумен.

“Дъбовете” - обявена със Заповед № 446/09.08.1978г. на КОПС при МС Защитената територия е обявена като Природна забележителност със Заповед №446/09.08.1978г. на КОПС при Министерски съвет, с цел опазване на вековна гора от летен дъб с приблизителна възраст около 200 години, на площ от 0,5ха. Със Заповед № РД-956/25.07.2003г. на МОСВ защитената територия е прекатегоризирана в Защитена местност. Защитената територия се намира в поземления фонд на с. Илия Р. Блъсков, община Шумен. Стопанисва се от община Шумен, под контрола на РИОСВ - Шумен.

“Находище на Блатно кокиче м. Калпунар”, с. Кочово – обявена със Заповед №1938/03.07.1970г. на МГГП,

“Находище на Блатно кокиче – с. Осмар”, с. Осмар – обявена със Заповед №608/23.08.1979г. на КОПС

На територията на община Велики Преслав в поземления фонд на землищата с. Кочово и с. Осмар се намират две естествени находища на ценния растителен вид ”Блатно кокиче”, основание за поставянето на заемащата от вида територия под защита. С общата им площ от 31,00 ха, те са най-големите в Северна България. Находището на блатно кокиче в местност ”Калпунар”, земл. с. Кочово е обявено като защитена местност със Заповед № 1938/ 03.07.1970г. на Министерство на горите и горската промишленост (МГП) с площ от 12 ха, а находището в землището на с. Осмар е обявено за ЗМ със Заповед № 608/23.08.1979г. на Комитета за опазване на природната среда (КОПС) при Министерски съвет, с площ от 19 ха. Находищата са ливади със смесена собственост, в по-голямата си част частна. Стопанисват се от земеделските кооперации в двете селища, в чиито арендовани земи са включени по-голямата част от частните имоти на находищата, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Червен божур” - обявена със Заповед № РД-311/30.05.2006г. на МОСВ

Защитената местност е обявена със Заповед № РД-311/30.05.2006г. на МОСВ с цел опазване на растителните съобщества, с преобладаващо представителство и висока плътност на вида „червен божур”, основен обект на защита. Намира се в землището на гр. Върбица, община Върбица. Естественото находище заема площ от 12,0525 ха в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Върбица” и граничи с ПР “Момин град”. Площта на защитената местност е актуализирана със Заповед № РД-122 от 22.02.2023 г. на МОСВ, съгласно която тя заема площ от 12.0496 ха. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Върбица”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Челеклията” - обявена със Заповед № РД-312/30.05.2006г. на МОСВ

Защитената местност е обявена със Заповед № РД-312/30.05.2006г. на МОСВ, с цел съхраняване и опазване на приоритетно местообитание от типа “панонски гори”, включващо находища на червен божур, понтийска ведрица, момкова сълза и на други защитени растителни и животински видове. Площта на защитената територия е 22,4248 ха. Намира се в землището на с. Веселиново, община Смядово, в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Смядово”. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Смядово”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Дебелеца” - обявена със Заповед № РД-313/30.05.2006г. на МОСВ Защитената местност е обявена със Заповед № РД-313/30.05.2006г. на МОСВ, с цел опазване на вековна букова гора и естествени находища на растителните видове мъжка папрат, волски език, женска папрат, бодлив залист, подезичен залист, както и на защитени растителни и животински видове. Площта на защитената територия е 28,88 ха. Намира се в землището на с. Веселиново, община Смядово, в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Смядово”. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Смядово”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Мадарски скални венци” - обявена със Заповед №РД-535/12.07.2007г. на МОСВ Защитената местност е обявена със Заповед № РД-535/12.07.2007г. на МОСВ за опазване на карстови скални венци, местообитания на изявиени петрофилни и защитени животински видове (лешников сънливец, горски сънливец, белогръд таралеж, подковоноси и гладконоси прилепи, гарван, белоопашат мишелов, скален орел, малък лешояд, бухал, черен и белогръд бързолет, скална лястовица, ливаден дърдавец, шипоопашата и шипобедрена костенурка, стенен гущер, дъждовник и др.), както и находища на редки и защитени растителни видове (гризебахова кутявка, румелийско подрумиче, източен равнец, ленолистен целolist, източен микс, кавказка копривка, туфест игловръх и др.). Намира се на територията на две общини, в землищата на с. Мадара, община Шумен; с. Кюлевча, гр. Каспичан и с. Каспичан, община Каспичан, област Шумен, с обща площ 319,1336 ха в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Нови пазар” - гр. Нови пазар. Защитената местност е част от територията на Националния историко-

археологичен резерват “Мадара”. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Нови пазар”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Див рожков” - обявена със Заповед № РД-521/12.07.2007г. на МОСВ. Защитената територия е обявена за Защитена местност със Заповед № РД-521/12.07.2007г. на МОСВ след прекатегоризиране на Буферната зона на ПР “Патлейна”, обявена със Заповед №578/17.06.1986г на КОПС при Министерски съвет, с площ от 72,7 ха. Целта е съхраняване на естественото находище на **растителния** вид Урумово лале, български ендемит, включен в “Червената книга” на Р. България. Стопанисва се и се охранява от СИДП ТП „ДГС Преслав”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Конски кестен” - обявена със Заповед № РД-512/12.07.2007г. на МОСВ. Защитената територия е обявена за Защитена местност със Заповед № РД-512/12.07.2007г. на МОСВ след прекатегоризиране на Буферната зона на ПР “Дервиша”, обявена със Заповед №578/17.06.1986г на КОПС при Министерски съвет, с площ от 59,1 ха. Целта е съхраняване на естественото находище на дървесния вид Конски кестен, балкански ендемит, включен в “Червената книга” на Р. България. Стопанисва се и се охранява от СИДП ТП „ДГС Преслав”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ /ПЗ/

“Скока” - обявена със Заповед № РД-314/30.05.2006г. на МОСВ. Природната забележителност е обявена със Заповед № РД-314/30.05.2006г. на МОСВ, с цел опазване на характерен ландшафт, включващ скални венци, водопад, забележителни карстови и скални образувания, най характерното, от които е “Софрата”. Площта на защитената територия е 111.0350 ха. Намира се в землището на с. Веселиново, община Смядово, в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Смядово”. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Смядово”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

Защитени територии /ЗТ/ в Област Търговище

ЗАЩИТЕНИ МЕСТНОСТИ /ЗМ/

“Урумово лале” - обявена със Заповед № 853/10.08.1983г. на КОПС при МС. Защитената територия е обявена като Природна забележителност със Заповед №853/10.08.1983г. на КОПС при Министерски съвет и прекатегоризирана в Защитена местност със Заповед № РД-957/25.07.2003г. на МОСВ. Целта е опазване на естествено находище на растителния вид Урумово лале (*Tulipa urumoffii* Hayek), български ендемит, застрашен от изчезване вид, представен в трите му форми - жълта, червена и пъстра, включен в Червената книга на Р. България. Площта на защитената територия е 12.0 ха. ЗМ заема каменист, силно варовит стръмен склон от ДГТ на СИДП ТП „ДГС Търговище”, в землищата на с. Пайдушко и гр. Търговище, община Търговище. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Търговище”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Игликина поляна” - обявена със Заповед № 448/25.04.1984г. на КОПС при МС. Защитената територия е обявена като Природна забележителност със Заповед №448/25.04.1984г. на КОПС при Министерски съвет и прекатегоризирана в Защитена местност със Заповед № РД-955/25.07.2003г. на МОСВ. Целта е опазване на естествено находище на растителния вид лечебна иглика (*Primula verus* L.), лечебно растение под ограничителен режим на ползване. Площта на защитената територия е 9.2 ха. Намира се в м. „Кованлъка” на нелесопригодна площ от ДГТ на СИДП ТП „ДГС Търговище”, землище гр. Търговище, общ. Търговище. Целогодишно е обект на неорганизиран туризъм, поради красивата природа, съчетание на защитения обект с ограждаща го смесена широколистна гора и близостта с гр. Търговище. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Търговище”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Петка балкан” - обявена със Заповед № 215/05.04.1979г. на КОПС при МС Със Заповед №215/05.04.1979г. на КОПС при Министерски съвет, защитената територия е обявена като Природна забележителност. Прекатегоризирана е в Защитена местност със Заповед № РД-959/25.07.2003г. на МОСВ, с площ от 5,4 ха. Целта е опазване на вековна смесена гора от видовете цер, блаун, зимен дъб на възраст около 150 г. с неравномерен строеж в местността ”Баба конду”, в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Търговище”, землище с. Братово община Търговище. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Търговище”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Божур поляна” - обявена със Заповед № РД-315/30.05.2006г. на МОСВ Защитената местност е обявена със Заповед № РД-315/30.05.2006г. на МОСВ, с цел опазване на находище на червен божур, лечебна иглика, както и на защитени растителни и животински видове. Тя заема площ от 18,07ха, като се намира в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Търговище”, в землищата на селата Вардун и Стража, община Търговище. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Търговище”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Римският мост” – обявена със Заповед № РД-961/25.07.2003г. на МОСВ Със Заповед №3718/28.08.1975г. на МГОПС, защитената територия е обявена като Историческо място с площ 0.1 ха. Прекатегоризирана е в Защитена местност със Заповед № РД-961/25.07.2003г. на МОСВ, с цел опазване на територия с характерен ландшафт. Защитената територия се намира в землището на с. Стеврек, общ. Антоново. Територията, която обхваща защитената местност е със смесена собственост. ЗТ е под контрола на РИОСВ-Шумен.

ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ /ПЗ/

“Скално образувание Коня” – обявена със Заповед № 97/13.03.1978 г. на КОПС при Министерски съвет Защитената територия е обявена като природна забележителност със Заповед №97/13.03.1978 г. на КОПС при Министерски съвет, с площ 0,3ха. Целта е опазване на скално образувание – голина, наподобяващо изображение с форма на кон, намиращо се в близост до главен път София-Варна, в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Търговище”, землище гр. Търговище. Площта на природната забележителност е актуализирана със Заповед № РД-1023 от 01.11.2022г. на МОСВ, съгласно която тя заема площ от 0.53 ха. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Търговище”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Водопад в местността Боаза” – обявена със Заповед № 97/13.03.1978 г. на КОПС при Министерски съвет Защитената територия е обявена като природна забележителност със Заповед №97/13.03.1978 г. на КОПС при Министерски съвет, с площ 0.1ха. Целта е опазване на малък водопад, образуващ се от излизащ на скалната повърхност малък подземен приток на р. Врана. Намира се в живописната местност “Боаза”, в близост до главен път София-Варна, в ДГТ на СИДП ТП „ДГС Търговище”, землище с. Пайдушко, общ. Търговище. Стопанисва се и се охранява от ТП „ДГС Търговище”, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Дервентската пещера” – обявена със Заповед №534/25.09.1978г. на КОПС при МС Дервентската пещера е обявена за природна забележителност със Заповед № 534/25.09.1978г. на КОПС при Министерски съвет, с площ 1,0 ха. Намира се на склоновете на Преславската планина, дял от Източна Стара планина в Пролазкия пролом в землището на с. Пролаз, общ. Търговище, държавна публична собственост. Пещерата е една от малкото в този край, известна освен с големината си и с богатството на ексцентричните образувания на хелектитите и дендритите, змиевидните извивки на преградите на синтровите езерца с пещерни бисери в тях и масивните сталактити, осеяни с червеникавокафяви до розови и млечнобели кристали. Прилепите са основните видове в пещерната фауна, достигащи стотици броя. Пещерата е местообитание на особен вид

малък бръмбър, родственик на вида Светломразец. Дервентската пещера е недостатъчно проучена.

“Гърбавата чешма” – обявена със Заповед № 1187/19.04.1976 г. на МГОПС Защитената територия е обявена като природна забележителност със Заповед №1187/19.04.1976 г. на Министерство на горите и опазване на природната среда (МГОПС), с площ 0.20ха в ОГТ на Община Антоново. Целта е опазване на скално варовиково образуване с височина 3 /три/ и повече метра и дължина около 10м, образувано от отлагането на варовик от течащата силно варовита вода. Стопанисва се и се охранява от Община Антоново, под контрола на РИОСВ-Шумен.

“Скално образуване Костадин тепе” – обявена със Заповед №1635/ 27.05.1976 г. на МГОПС Защитената територия е обявена като природна забележителност със Заповед №1635/ 27.05.1976г. на Министерство на горите и опазване на природната среда (МГОПС), с площ 5,0 ха. Обект на защита е скалното образуване в ОГТ на Община Антоново, в землището на с. Малоградец, общ. Антоново. Представлява останки от укрепление, свързано с легенда. Стопанисва се и се охранява от Община Антоново, под контрола на РИОСВ-Шумен.

№ по ред	Наименование	Категория	Собственост и стопанисване	Територия /хектари/	Землище, община	Приет план за управление
1.	Букака	Резерват	Изключителна държавна собственост	63,04 ха	гр. Шумен, общ. Шумен	Не
2.	Патлейна	Поддържан резерват	Изключителна държавна	40,62 ха	гр. Велики Преслав, общ. Велики Преслав	Не
3.	Дервиша	Поддържан резерват	Изключителна държавна собственост	11,2136 ха	гр. Велики Преслав, общ. Велики Преслав	Не
4.	Момин град	Поддържан резерват	Изключителна държавна собственост	6,65 ха	гр. Върбица, общ. Върбица	Не
5.	Шуменско плато	Природен парк	Държавна и общинска собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Преслав”, ТП ДГС „Шумен” и Община Шумен	3929,9 ха	с. Троица, с. Осмар и с. Кочово, общ. Велики Преслав, с. Лозево, с. Новосел и гр. Шумен, общ. Шумен	Да
6.	Каньона	Защитена местност	Държавна частна, държавна публична, общинска публична собственост. Стопанисва от община Каспичан	17,58 ха	с. Каспичан, общ. Каспичан	Не
7.	Могилата	Защитена местност	Държавна публична собственост.	47,5 ха	с. Коньовец, общ. Шумен	Не

			Стопанисва се от ДП „Кабиюк”, землище с.Коньовец, община Шумен			
8.	Марашка кория	Защитена местност	Общинска собственост. Стопанисва се от община Шумен	23,0 ха	с. Мараш, общ. Шумен	Не
9.	Чибуклията	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДЛС „Паламара” – с. Венец	31,8 ха	с. Хърсово, общ. Никола Козлево	Не
10.	Дъбовете	Защитена местност	Общинска собственост. Стопанисва се от община Шумен	0,5 ха	с. Илия Р. Блъсков, общ. Шумен	Не
11.	Находище на Блатно кокиче м. Калпунар	Защитена местност	Смесена собственост – частна и общинска публична. Стопанисва се от ПК „Вр. Долина” и „БГ Агро“ АД, с. Кочово	12 ха	с. Кочово, общ. Велики Преслав	Не
12.	Находище на Блатно кокиче – с. Осмар	Защитена местност	Смесена собственост – частна и общинска публична. Стопанисва се от ЗКПУ „Орало”, с. Осмар	19 ха	с. Осмар, общ. Велики Преслав	Не
13.	Червен божур	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Върбица”	12,0496ха	гр. Върбица, общ. Върбица	Не
14.	Челеклията	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Смядово”	22,4248 ха	с. Веселиново, общ. Смядово	Не
15.	Дебелеца	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Смядово”	28,88 ха	с. Веселиново, общ. Смядово	Не
16.	Мадарски скални венци	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Нови	319,1336 ха	с. Мадара, общ. Шумен, с. Кюлевча и с. Каспичан, общ.	Не

			пазар”		Каспичан	
17.	Див рожков	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Преслав”	72,7 ха	гр. Велики Преслав, общ. Велики Преслав	Не
18.	Конски кестен	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Преслав”	59,1 ха	гр. Велики Преслав, общ. Велики Преслав	Не
19.	Урумово лале	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Търговище”	12 ха	с. Пайдушко и гр. Търговище, общ. Търговище	Не
20.	Игликина поляна	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Търговище”	9,2 ха	гр. Търговище, общ. Търговище	Не
21.	Петка балкан	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Търговище”	5,4 ха	с. Братово, общ. Търговище	Не
22.	Божур поляна	Защитена местност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Търговище”	18,07ха	с. Вардун и с. Стража, общ. Търговище	Не
23.	Римският мост	Защитена местност	Държавна частна, държавна публична, част и общинска публична собственост.	0.1 ха	с. Стеврек, общ. Антоново	Не
24.	Скока	Природна забележителност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Смядово”	111,0350 ха	с. Веселиново, общ. Смядово	Не
25.	Скално образувание Коня	Природна забележителност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Търговище”	0,53 ха	гр. Търговище, общ. Търговище	Не
26.	Водопад в местността Боаза	Природна забележителност	Държавна собственост. Стопанисва се от ТП ДГС „Търговище”	0,1 ха	гр. Търговище, общ. Търговище	Не
27.	Дервентската пещера	Природна забележителност	Държавна собственост.	1,0 ха	с. Пролаз, общ. Търговище	Не

		лност				
28.	Гърбавата чешма	Природна забележителност	Общинска публична собственост. Стопанисва се от Община Антоново	0,20 ха	с. Стара речка, общ. Антоново	Не
29.	Скално образувание Костадин тепе	Природна забележителност	Общинска публична собственост. Стопанисва се от Община Антоново	5,0 ха	с. Малоградец, общ. Антоново	Не

Информация за по-важни дейности, свързани със Защитените територии в региона, контролиран от РИОСВ - гр. Шумен През 2024г. от направление БРЗТЗ са извършени 12 бр. проверки в защитени територии, от които 7 бр. планови и 5 бр. извънредни проверки. Извършените извънредни проверки са както следва: 2 бр. на ПП „Шуменско плато“, от които една във връзка с проведено световно коло-ориентиране в границите на защитената територия, а втората проверка е във връзка с препратен от МОСВ сигнал за обявен конкурс за проектиране на парк „Кьошкове“, който е част от защитена територия Природен парк „Шуменско плато“ и защитена зона „Шуменско плато“, без съгласуване по реда на екологичното законодателство; 3 бр. на ЗМ „Могилата“, като едната проверка бе по инициатива на направление БРЗТЗ, при която се констатира замърсяване с битови отпадъци на част от територията, а останалите две проверки се извършиха във връзка с контрол след почистване на замърсените участъци. През 2024г. на основание §7 от Закона за защитените територии са съгласувани: провеждане на световно първенство по коло-ориентиране на територията на Природен парк „Шуменско плато“. През отчетния период в МОСВ е изпратена окомплектована документация за актуализиране на площта на Поддържан резерват „Патлейна“ съгласно дадени през 2023г. указания. През месец април 2024г. бе проведено публично обсъждане за изпълнението на Плана за управление на ПП „Шуменско плато“. С цел осигуряване на пожарната безопасност в ЗТ- изключително държавна собственост бяха ревизирани оборудваните противопожарни депа. В срок бе изготвен План за противопожарно устройство за 2024г. на Защитените територии - изключителна държавна собственост на територията на РИОСВ Шумен - Резерват „Букака“ и Поддържаните резервати „Патлейна“, „Дервиша“ и „Момин град“. През отчетния период, както и през предходните години на територията на РИОСВ-Шумен не са възниквали пожари в Защитени територии. Проведени са комисии на терен относно състоянието на находищата на блатно кокиче в с. Осмар и с. Кочово, община Велики Преслав.

Биоразнообразие: Биологичното разнообразие е многообразието на всички живи организми във всички форми на тяхната естествена организация, техните съобщества и местообитания, на екосистемите и процесите, протичащи в тях. Биологичното разнообразие е част от националното богатство и опазването му е задължение с приоритетна значимост. Същността на приоритетите по опазване на биологичното разнообразие могат да се систематизират главно в няколко аспекта:

1. Опазване на местообитания по типова характеристика и местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни и животински видове, представителни за Р. България и Европа, нормативно уредено в Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

2. Законът за лечебните растения (ЗЛР), подзаконовите нормативни документи – Наредби и Заповеди към него на МОСВ, уреждат опазването и регулират ползването на

редица лечебни, редки и застрашени растения за добиване на билки, както изкупуването и търговията с тях.

Квотите /пределно допустимите количества/ за лечебни растения под специален режим на ползване от естествени находища за добиване на билки, както изкупуването и търговията с тях, се определят ежегодно със Заповед на министъра на околната среда и водите, за което бе проведена комисия с представители на общини и ДГС/ ДЛС.

По отношение Националната стратегия за опазване и ползване на лечебните растения и ангажиментите на Общините да извършат приблизителна оценка на ресурса лечебни растения от земи общинска собственост за добив на билки, извършеното от Общините е задоволително. Осъществена е добра координация и взаимовръзка с Регионалната дирекция по горите /РДГ/, Държавните ловни стопанства /ДЛС/, Държавните горски стопанства /ДГС/ и Общините в дейността и действията по прилагане и спазване на ЗЛР на територията на РИОСВ-Шумен.

Провеждането на работни съвещания с еколозите на Общините, представители на ДГС/ ДЛС и РДГ в обхвата на РИОСВ- гр. Шумен през предходните години, както и оказаното ни своевременно съдействие при необходимост от ОД на МВР- гр. Шумен и Търговище се утвърди като форма на взаимодействие с обмяна на информация и методична помощ с цел осъществяване на ефективен контрол.

През годината се акцентира върху контрол, изразен в проверки на място на вековни дървета, защитени територии, преписки за ИП/ГСП попадащи в защитени зони, билкозаготвителни пунктове и зоомагазини.

В рамките на календарната 2024г., експертите от направление БРЗТЗ извършиха общо 49 планови проверки по реда на ЗБР, ЗЛР и ГМО, от които 7 бр. на защитени зони, 30 бр. по Закона за лечебните растения, 10 бр. по Закона за биологичното разнообразие и 2 бр. ГМО. Също така се извършиха 96 бр. извънредни проверки, а именно: 1 бр. с във връзка с подадени заявления за регистрация на новоизлюпени папагали от вида Многоцветен лори - гр. Велики Преслав; 1 бр. във връзка с подадена информация по ел. поща за намерен в гр. Шумен бедстващ млад екземпляр от вида Черен бързолет, който не може да лети; 1 бр. във връзка с намерен от служители на РИОСВ бедстващ млад екземпляр от вида Черен бързолет - гр. Шумен; 62 бр. във връзка с подадени сигнали; 1 бр. на р. Голяма Камчия, земл. с. Хан Крум, общ. Велики Преслав във връзка с писмо на „ВиК – Шумен“ ООД за възникнала на 28.03.2024г. авария; 3 бр. по внесени УИН и ГСП, касаещи защитени зони; 27 бр. във връзка с донесени в инспекцията бедстващи животни.

През 2024 г. експертите от направление БРЗТЗ извършиха 63 бр. проверки по подадени сигнали. 59 бр. от проверките са във връзка с подадени сигнали за намерени бедстващи екземпляри от защитени видове, които впоследствие са: настанени за лечение и отглеждане в Спасителен център за диви животни „Зелени Балкани” – гр. Стара Загора, ОП „Зоопарк – Спасителен център“ – гр. Варна и ОП „Център за защита на природата и животните - Добрич“; освободени обратно в природата предвид доброто им състояние; оставени в районите, където са били открити, предвид леталния изход за тях преди транспортирането им до спасителен център. Останалите 4 бр. проверки са във връзка със следните подадени сигнали:

- 2 бр. за сеч на дървета на територията на ПП „Шуменско плато“, като същите се полагат върху защитени видове растения – Снежко кокиче, Пролетно ботурче и Понтийска ведрица. При извършената проверка на място в присъствието на представители на ТП „ДГС Шумен“, без установено, че сечта се извършва в отдел 253, подотдел „а“ по ГСП на ТП „ДГС Шумен“, като за извършването ѝ има издадено Позволително за сеч № 0756266/17.01.2024г. на основание одобрено План-извлечение с рег. Индекс № РДГ16-07195 от 23.10.2023г., а видът на сечта е пробирка. При извършения оглед на района, в който се извършва сечта бяха установени 41 бр. фигури кубичирана дървесина с дължина от 1м. до 3м. и ширина 1м., както и остатъчна

биотопна дървесина около фигурите. Около и под биотопната остатъчна дървесина се установиха множество екземпляри от вида Пролетно ботурче (във фаза на цъфтеж) и единични прецъфтяли екземпляри от вида Снежно кокиче, които не са увредени/унищожени (не се установи изкореняване на екземпляри или разораване), като около фигурите също не бяха установени увредени/унищожени екземпляри от въпросните видове. В проверявания подотдел (около фигурите и биотопната дървесина) не се установиха екземпляри от вида Понтийска ведрица. Под фигурите нямаше възможност да бъде проверено за наличие на екземпляри от защитени видове. До ТП „ДГС Шумен“ бе изпратено писмо, с което стопанството е уведомено за извършената проверка и направените констатации, като е посочено, че с цел съхраняване на естественото находище и недопускане на увреждане/унищожаване на грудки на вида Пролетно ботурче и/или луковици на вида Снежно кокиче, следва специализираната техника, с която ще се осъществи изнасянето на кубизираната дървесина от подотдела, да преминава само по съществуващите горски/камионни пътища, а при изнасянето на фигурите следва да бъдат проверявани площите под тях за евентуално наличие на изровени луковици/грудки на посочените видове растения, като в случай, че има наличие на такива, следва същите да бъдат засадени на местата, където са намерени. Впоследствие бе входирано писмо в РИОСВ-Шумен от ТП „ДГС Шумен“, с което уведомяват, че сечта в подотдела е преустановена, като в сечището има налични около 50-60 пр.м3 технологична дървесина, които в най-кратки срокове ще бъдат извозени по съществуващите горски пътища и ще се проверяват площите под тях за евентуално наличие на изровени грудки/луковици, и в случай, че има наличие на такива, същите ще бъдат засадени на местата им от служители на стопанството. След запознаване с писмо бе извършена проверка на района, в който е водена сеч предвид това, че кубизираната дървесина е била извозена извън сечището и с цел установяване дали под фигурите е имало наличие на екземпляри от защитени растителни видове и съответно, има ли унищожени такива. При извършения обход на сечището и в частност местата, където бяха разположени фигурите кубизирана дървесина не се установиха унищожени екземпляри. Няма изровени и/или изкоренени грудки/луковици от видовете Пролетно ботурче, Снежно кокиче и Елвезиево кокиче. Установиха се единични екземпляри от вида Пролетно ботурче, чиито цветове и стъбла бяха смачкани в резултат на положената върху тях дървесина, но имаше и екземпляри от вида, които бяха с изправени стебла и неувредени цветове. Имаше наличие и на листна маса и стъбла на вече прецъфтяли екземпляри от видовете Снежно и Елвезиево кокиче, които не бяха увредени. На местата, откъдето е минавала специализираната техника за изнасяне на кубизираната дървесина също не се установиха изровени и/или изкоренени грудки/луковици на екземпляри от посочените видове, на места имаше утъпкани надземни части. Проверката се извърши в присъствието на представители на ТП „ДГС Шумен“, С оглед на това, че грудките/луковиците на въпросните видове растения не са унищожени, се очаква през следващия вегетационен период отново да се развие тяхната надземна част. Подателят на сигнала бе уведомяван своевременно за всяко едно действие от страна на РИОСВ-Шумен.

- 1 бр. за обявен конкурс за проектиране на парк „Кьошките“ в границите на ПП „Шуменско плато“ и ЗЗ „Шуменско плато“, препратен от МОСВ. С писмо Изх. № С-210-(1)/ 12.12.2024г. на РИОСВ - Шумен бе изискана информация от Общинска администрация Шумен. В отговор, с писмо с Изх. № ЕО-Ш-3273_001/ 19.12.2024г. на Община Шумен уведоми, че на този етап има изготвена само „Техническа спецификация за проектиране и авторски надзор“. След приключване процедурата по ЗОП за избор на изпълнител, последният има следните ангажменти, съгласно изискванията от техн. спецификация: т.П.2.1. Изпълнителя извършва и осигурява необходимите проучвания и съгласувателни писма, разрешителни, становища и др., както и становища за

преценяване на необходимостта от ОВОС; т.П.2.2. „Изготвянето на инвестиционен проект във фаза „Технически проект“ по всички необходими части, както и получените разрешителни от компетентните органи и инстанции по т.П.2.1., се извършват при спазване на всички изисквания на приложимото законодателство. Извършена бе проверка на терен от служители на РИОСВ-Шумен, при която беше установено, че дейности на терен не са започнали. При засечените по време на обхода GPS координати се установи, че същите не попадат в Природен парк „Шуменско плато“, но попадат в 33 BG 0000382 „Шуменско плато“. С Изх. № С-210-(3)/ 23.12.2024г. на РИОСВ е даден отговор до МОСВ.

- 1 бр. за притежаване, отглеждане и търговия със защитени видове птици (червен ангъч, шрауси, лебеди, пауни, фазани и други) в частен дом в с. Войвода, общ. Нови пазар. На 19.12.2024г. сигналът бе препратен по компетентност до Окръжна прокуратура-Шумен с писмо с изх. № С-211-(2)/19.12.2024г., с копие до ОД на МВР-Шумен. На 20.12.2024г. е извършена проверка на адреса посочен в сигнала от експерти на РИОСВ-Шумен, за която бе съставен Констативен протокол. При проверката се установиха екземпляри от видовете Ням лебед, Черен лебед, Нанду, Зеленоглава патица, Мандаринка и мутационни форми на фазани и пауни. На собственикът на имота бе дадено предписание до 20.01.2025г. да подаде в РИОСВ-Шумен заявления за регистрация на екземплярите от видовете Ням лебед, Черен лебед и Нанду. Копие на съставения протокол бе изпратено до Окръжна прокуратура-Шумен с писмо с изх. № С-211-(3)/20.12.2024г. Подателят на сигнала беше уведомен по телефона за извършените действия, предвид това, че не е оставил адрес за кореспонденция с него. В рамките на календарната 2024г. в инспекцията не бяха подадени заявления за регистрация на животните, като срокът за това е до 20.01.2025г.

През отчетния период са издадени 17 бр. регистрационни карти, съгласно разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие, като са регистрирани: 8 екземпляра от вида Сив папагал Жако (*Psittacus erithacus*); 1 екземпляр от вида Аратинга хибрид (*Aratinga jandaya x Aratinga solstitialis*); 1 екземпляр от вида Скално жако (*Psittacus erithacus timneh*); 2 размножени екземпляра от вида Многоцветен лори (*Trichoglossus haematodus*); 1 екземпляр от вида Китайски Александър (*Psittacula derbiana*); 1 екземпляр от вида Саванен варан (*Varanus exanthematicus*); 1 екземпляр от вида Бирмански питон - албинос (*Python bivittatus*); 1 екземпляр от вида Кралски питон (*Python regius*); 1 екземпляр от вида Многоцветен лори (*Trichoglossus haematodus*).

През месец януари 2024 година съвместно с представители на Българско дружество за защита на птиците е извършено 48-тото Среднозимно преброяване на зимуващи водолюбивы птици. През месец октомври 2024г. експерт от направление БРЗТЗ взе участие в мониторинга на Кафява мечка (*Ursus arctos*) на територията на Западни Родопи (4-дневен) в рамките на Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие (НСМСБР). През годината беше проведена комисия за разпределяне на видове билки от лечебни растения под специален режим на опазване и ползване по реда на Закона за лечебните растения.

При осъществения контрол на билкозаготвителните пунктове през 2024г. може да се обобщи, че в това направление са констатирани нарушения за: непредставяне на отчет за изкупените, реализираните билки и складовите наличности; изкупуване на количества левурда, надвишаващи определените такива в издаденото на ЮЛ позволително за ползване (АУАН е съставен на физическо лице в качеството му на отговорник-изкупчик в билкозаготвителен пункт, организиран от юридическо лице). Издадени са 13 бр. наказателни постановления, като са сключени и 4 бр. споразумения.. Съставени са общо 38 бр. АУАН по реда на ЗЛР.

През годината е съставен един АУАН на физическо лице по реда на ЗБР за това, че не е регистрирало в 15-дневен срок от придобиването, закупения от него екземпляр от

вида Сив папагал жако (*Psittacus erithacus*), съгласно разпоредбите на закона, като впоследствие бе издадено наказателно постановление.

В Спасителен център за диви животни „Зелени Балкани” – гр. Стара Загора са изпратени общо 29 бр. бедстващи екземпляра от видовете Черен бързолет (7 бр.), Шипоопашата костенурка (1 бр.), Бял щъркел (12 бр.), Градска лястовица (3 бр.), Домашна кукумявка (1 бр.), Щиглец (2 бр.), Обикновен мишелов (1 бр.), Египетски лешояд (1 бр.) и Таралеж (1 бр.). В ОП „Зоопарк – Спасителен център“ – гр. Варна са изпратени общо 17 бр. бедстващи екземпляри от видовете Черен бързолет (6 бр.), Бял щъркел (2 бр.), Горска ушата сова (2 бр.), Черношипа ветрушка (4 бр.), Щиглец (1 бр.), Среден пъстър кълвач (1 бр.) и Обикновен мишелов (1 бр.). В ОП „Център за защита на природата и животните - Добрич“ са изпратени общо 28 бр. бедстващи екземпляра от видовете Градска лястовица (4 бр.), Бял щъркел (17 бр.), Забулена сова (1 бр.), Чухал (1 бр.), Голям ястреб (1 бр.), Горска ушата сова (1 бр.) и Домашна кукумявка (3 бр.). През годината при извършване на проверки, свързани с бедстващи птици, експертите от направлението своевременно освободиха в природата 5 бр. екземпляра от видовете Градска лястовица (1 бр.), Щиглец (1 бр.), Европейски козодой (1 бр.), Ръждив вечерник (1 бр.) и Черен бързолет (1 бр.), предвид доброто им здравословно състояние. Общо 15 бр. екземпляра от видовете Черен бързолет (1 бр.), Бял щъркел (7 бр.), Тръстиков блатар (1 бр.), Зелен пчелояд (1 бр.), Обикновен мишелов (1 бр.), Домашна кукумявка (1 бр.), Таралеж (1 бр.), Голям ястреб (1 бр.) и Червеногръдка (1 бр.) са оставени в района, където са били намерени съгласно разпоредбите на ЗБР, поради леталния изход за екземплярите преди транспортирането им до Спасителен център.

През 2024г. по отношение на защитени зони АУАН не са съставяни.

По отношение на Генетично модифицирани организми - през годината съвместно с представители на ИАОС са извършени 2 пробонабирания, резултатите от които са „Не се открива” ГМО ДНК.

III. АНАЛИЗИ ПО ФАКТОРИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

III.1. ОТПАДЪЦИ

1. Кратка информация и анализ за разработването, приемането от общинските съвети, актуализирането на общински програми за управление на отпадъците и общински наредби Национални политики в сферата на управление на отпадъците са разписани Национален план за управление на отпадъците по чл. 49 от Закона за управление на отпадъците, Национален стратегически план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване на територията на Р. България, Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране, Национална програма за предотвратяването образуването на отпадъци. Към момента на изготвяне на настоящият доклад, Национален план за управление на отпадъците за периода 2021 – 2028 г. е приет от Министерски съвет.

През 2024 г. са извършени проверки на всички общини в обхвата на РИОСВ гр. Шумен, по отношение спазване изискванията на чл. 52 от ЗУО. Всички общини имат разработени Програми за управление на отпадъците с период 2021-2028 г., съгласно изискванията на чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците. Кметовете на общините са изпълнили задължението си да информират общинските съвети, за изпълнението на програмите за управление на отпадъците през предходната календарна година. По време на проверките, са представени съответните протоколи от Решенията на общинските съвети, с които се приемат представените отчети по изпълнение на програмите за управление на отпадъците на територията на съответната община. Програмите за управление на отпадъците на територията на общините, са неразделна част от общинските програми за околната среда и се разработват и приемат за период,

съответстващ на периода на действие на Националния план за управление на отпадъците.

Всички общини са разработили и приели с решения на общински съвет Наредби по чл. 22 от ЗУО с които са определени условията и реда за изхвърлянето, събирането, включително разделното, транспортирането, претоварването, оползотворяването и обезвреждането на битови и строителни отпадъци, включително биоотпадъци, опасни битови отпадъци, масово разпространени отпадъци, на територията на съответната община.

2. Битови отпадъци През 2024 г. година, бяха извършени общо 15 броя планови проверки на всички 15 бр. общини, попадащи в териториалния обхват на РИОСВ гр. Шумен. Извършени са и 24 бр. извънредни проверки на общинските администрации. Във всички населени места, е изградена система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, като дейността се извършва от лица притежаващи документи по чл. 78 от Закона за управление на отпадъците. Смесените битови отпадъци от общините Велики Преслав, Каспичан, Нови пазар, Попово, Смядово, Шумен и Търговище се предават в инсталация за предварително механично-биологично третиране (сепариране на рециклируеми отпадъци за последващо оползотворяване и биологично третиране на отделената органична фракция), намираща се в с. Езерово, стопанисвана от „Екоинвест Асетс“ АД. Предаването на отпадъците се извършва на база сключени писмени договори, които са представени по време на извършения текущ контрол. В общините Шумен, Попово и Търговище са изградени претоварни станции, като дейностите по съхранение и претоварване на смесените битови отпадъци, се извършват при наличие на издадени документи по чл. 35 от ЗУО. Битовите отпадъци, образувани на територията на общините Хитрино, Венец и Каолиново, преминават през сепарираща инсталация, намираща се в с. Близнаци, общ. Хитрино, стопанисвана от „Декра Строй“ ЕООД, притежаващ документ по чл. 35 от ЗУО № 15 – РД – 444 – 00 от 12.02.2020 г. Към регионално депо Омуртаг са включени населените места на общините Омуртаг, Върбица и Антоново от района на РИОСВ Шумен и Котел спадащ към териториалния обхват на РИОСВ-Стара Загора. Община Никола Козлево депонира СБО на Регионално депо за неопасни отпадъци в с. Стожер, област Добрич. Община Опака депонира ТБО на РД гр. Бяла. В четири общини с населени места над 10 000 жители са осигурени площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други. Три от тях са изпълнили задълженията си чрез сключване на договор с лица притежаващи документ по чл. 67 от Закона за управление на отпадъците за съответните видове отпадъци. На територията на Община Шумен е изградена площадка за събиране и съхранение на опасни отпадъци, от домакинствата.

През 2024 г. са извършени проверки на всички 15 общини в обхвата на РИОСВ гр. Шумен, по отношение спазване изискванията на чл. 52 от ЗУО. Всички общини имат разработени Програми за управление на отпадъците с период 2021-2028 г., съгласно изискванията на чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците. Кметовете на общините са изпълнили задължението си да информират общинските съвети, за изпълнението на програмите за управление на отпадъците през предходната календарна година. По време на проверките, са представени съответните протоколи от Решенията на общинските съвети, с които се приемат представените отчети по изпълнение на програмите за управление на отпадъците на територията на съответната община. Програмите за управление на отпадъците на територията на общините, са неразделна част от общинските програми за околната среда и се разработват и приемат за период, съответстващ на периода на действие на Националния план за управление на отпадъците.

3. Строителни отпадъци. През 2024 г. са извършени 7 броя планови проверки на лица, притежаващи документи по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците, за извършване на дейност по предварително третиране, оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци с кодове R5, R10, R12 и R13. При извършения текущ контрол е проследено спазването на условията в издадените документи по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците и изискванията на Наредба за управление на строителни отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали. Беше осъществен контрол по отношение организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинства на територията на всички общини. При извършените проверки на всичките 15 бр. общини се установи, че на територията на Община Смядово е изградена площадка за приемане и временно съхранение на строителни отпадъци, община Търговище събира и оползотворява събраните строителни отпадъци на територията на общината чрез рекултивиране на изчерпана кариера с. Пролаз, община Опака събира и предава строителните отпадъци събрани от територията на общината на център за разделно събиране и повторна употреба на строителни отпадъци от домакинствата на Регионално депо - Борово, общините Омуртаг, Антоново и Върбица предават строителните отпадъци събрани от територията на общините за дейност по оползотворяване с код R10 на Регионално депо Омуртаг, общините Шумен, Попово, Хитрино, Велики Преслав, Венец, Нови пазар, Никола Козлево, Каспичан и Каолиново предават строителните отпадъци събрани на територията на общините на дружество „Модулстрой 2013“ООД на база сключени договори.

4. Масово разпространени отпадъци: отпадъци от опаковки и полимерни торбички; негодни за употреба батерии и акумулатори; излязло от употреба електрическо и електронно оборудване; излезли от употреба моторни превозни средства; отработени масла и отпадъчни нефтопродукти; излезли от употреба гуми. През 2024 г. са извършени общо 47 бр. проверки на 44 бр. обекти на лица, които пускат на пазара на Република България продукти, след употребата на които се образуват МРО, във връзка с изпълнението на задълженията им по чл. 14 от Закона за управление на отпадъците. От тях 37 бр. са планови и 10 бр. извънредни проверки, като 5 бр. са във връзка със Заповед на Министъра на околната среда и водите. Общия брой на дадените предписания е 16 бр., предимно за представяне на липсващи при проверките документи, от които няма неизпълнени. През годината са извършени проверки на 15 бр. общински администрации в териториалния обхват на РИОСВ – Шумен, относно организиране на дейностите по разделно събиране на МРО и оказване съдействие на организации по оползотворяване на МРО. Извършени са 7 бр. извънредни проверки във връзка писмо на Министъра на околната среда и водите на 7 бр. фирми в обхвата на РИОСВ – Шумен, посочени в приложения към писмото списък, както следва: „Агритек“ ООД, „Байфа“ АД, „Крис Ойл 97“ ООД, „Милмакс“ ЕООД, „Системстрой“ ЕООД, „Феникс Пластик“ ЕООД и Индустриални батерии ЕООД, гр. Търговище. Извършени са 2 бр. проверки на лица пускащи на пазара ЕЕО по подадени в РИОСВ-Шумен сигнали: НЕС-Нови енергийни системи ООД, гр. Шумен и Хай Груп ООД, гр. Шумен. Извършена е 1 бр. извънредна проверка по изпълнение на предписание на „Байфа“ АД. През отчетната година са извършени 5 бр. проверки на дружества, извършващи дейност по рециклиране на отпадъци, представляващи пластмасови опаковки. При проверките е установено, че по данни от НИСО, на площадките на дружествата са приети отпадъци с код 15 01 02, в общо количество 15,203 т. Количеството на третираните на площадките отпадъци е 24,85 т. Във връзка със спазване изискванията на чл. 7, ал. 3 от Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса, през 2024 г. са извършени 6 бр. проверки, при които няма установени нарушения.

През 2024 г. са извършени 5 бр. проверки на 5 бр. обекти, които извършват смяна и/или пускат на пазара на Р. България автомобилни гуми. Няма установени нарушения, относно спазване на изискванията на чл. 10, ал. 5 от Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми. Извършени са 19 бр. проверки на 19 бр. обекти, които извършват смяна и/или пускат на пазара на Р. България масла. По време на проверките не са установени нарушения, във връзка със спазване на изискванията на чл. 6 и чл. 9 от Наредбата за отработени масла и отпадъци от нефтопродукти. През отчетната година са извършени проверки на 9 бр. обекта по Наредба за намаляване на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда.

5. Производствени отпадъци. Основна част от контролната дейност в направление „УООП“ са проверките на генератори на производствени отпадъци. Осъществен беше контрол, по отношение начина на съхранение на производствените отпадъци и спазването на изискванията на Наредбата по чл. 43, ал. 1 от ЗУО, недопускане смесване на отпадъците, както и стриктното водене на отчетност по реда на Наредба 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците по които се предоставя информация за дейностите по отпадъци, както и реда за водене на публични регистри. На място е изисквана и проверена документацията, относно предаването на образувателните отпадъци: наличие на сключени договори по чл. 8, ал. 1 от ЗУО, идентификационни документи, приемно-предавателни протоколи, кантарни бележки и др. Проследява се спазването на сроковете за предварително съхранение на отпадъците, съгласно § 1, т. 42 от ЗУО. Проверени са 181 бр. лица на територията на РИОСВ – Шумен, притежаващи документи по чл. 35 от ЗУО за извършване на дейности по събиране, третиране и транспортиране на отпадъци. осъществен е контрол за установяване състоянието на съоръженията за третиране на отпадъци, както и спазване на технологията за третиране.

За установяване спазването на изискванията на Наредба 1 от 09.02.2015 г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения (ДВ. бр. 13 от 17.02.2015 г.), бяха извършени общо 18 бр. планови проверки на лица генериращи отпадъци от хуманната медицина, както и извършващи дейности с такива отпадъци. Медицинските заведения притежаващи документи по чл. 67 от ЗУО с включена в него дейност с код D-15 с медицински отпадъци са 6 на брой. Осъществени са 2 бр. проверки на лица, извършващи дейности по третиране (обезвреждане) на отпадъци от хуманното и ветеринарното здравеопазване.

През изминалата 2024 г. 220 юридически лица са извършили класификация на отпадъци, образувани в резултат от дейността им, във връзка с което експертите от направлението са утвърдили 413 бр. работни листи, за класификация на отпадъци, генерирани от различни производствени процеси.

6. Съоръжения за третиране на отпадъци. През 2024 г., експертите на РИОСВ – Шумен, извършиха 181 бр. проверки на фирми притежаващи документи по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците за дейност с отпадъци. От гореописаните обекти 82 броя проверки са по изпълнение на условията в издадените им разрешителни документи по чл. 67 от ЗУО, в изпълнение на чл. 72, ал. 2 от ЗУО. Извършени са 26 бр. проверки на площадки за които има издадени регистрационни документи по чл. 78 от ЗУО за дейности по третиране на отпадъци и 73 бр. проверки на лица притежаващи регистрационни документи по чл. 78, за извършване на дейност по събиране и транспортиране на отпадъци. По време на проверките на операторите са дадени 32 бр. задължителни за изпълнение предписания, с цел привеждане в съответствие с нормативните изисквания. Установени са 5 бр. нарушения, за които са съставени и 8 бр. актове за установени административни нарушения, 4 бр. от които са за нарушения относно предоставяне на информация и водене на отчетност за дейностите по отпадъците, 1 бр. са за неизпълнени предписания дадени при проверките, 2 бр. са за неспазване на условие, поставено в документ по чл. 35 от ЗУО, 1 бр. във връзка с

нарушен чл. 29,ал.2, предложение 3-то от Закона за управление на отпадъците с което е осъществен състава на чл. 134,ал.1,т.2, предложение първо.

7. Разрешителен и регистрационен режим за дейности с отпадъци. През 2024 г. са издадени общо 17 бр. разрешителни документи по чл. 67 от ЗУО, като от тях 4 бр. са нови, 10 бр. са за изменения и/или допълнения на вече издадени документи за извършване на дейности по третиране на отпадъци. Две юридически лица са подали заявления за прекратяване на дейността по третиране на отпадъци. През годината е издаден 1 бр. отказ от издаване на разрешителен документ. Общия брой на издадените регистрационни документи по чл. 78 от ЗУО е 73. От тях 12 бр. са нови и изменения на вече издадени документи за извършване на дейности по третиране на отпадъци и 1 бр. откази. Издадени са 56 бр. нови и изменения на вече издадени документи за извършване на дейности по събиране и транспортиране на отпадъци и 4 бр. за прекратяване на дейността. Във връзка с изискването на чл. 70, ал. 2 от ЗУО, през годината са извършени 4 бр. извънредни проверки, във връзка с представени в РИОСВ гр. Шумен заявления, за издаване на разрешения за нови площадки на които ще се извършват дейности по третиране на отпадъци. Проверките са насочени към съответствието на площадките с нормативните изисквания и съответствието на наличните на площадката съоръжения с които ще се извършват заявените дейности.

8. Контрол на търговци и брокери на отпадъци. През 2024 г. са проверени 5 бр. лица регистрирани като търговци и брокери на отпадъци. Проверена беше водената отчетност за дейността в Национална информационна система „Отпадъци“, наличието на договори за приемане и предаване на отпадъци. По време на проверките не са констатирани нарушения в областта на управлението на отпадъците, както и не са съставяни АУАН за установени административни нарушения.

9. Контрол, свързан с изискванията на Регламент (ЕО) №1013/2006 относно превози на отпадъци. Относно изпълнение на задълженията на лицата, по отношение трансграничния превоз на отпадъци и спазване изискванията на Регламент 1013/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 14 Юни 2006 г., а също и документирането по реда на чл. 22 от Наредба № 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се представя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри, през 2024 г. експертите от направление УООП извършиха 15 бр. планови проверки на лица извършващи износ и/или внос на отпадъци, от зеления списък по Регламента. Проверена беше придружаващата отпадъците документация, (договори, документи към обща информация по чл. 18 от Регламента) и водената отчетност в НИСО. Осъществен е контрол, по отношение представянето на декларация по образец № 51 от Наредба № 1 от 04.06.2014 г. и анекс VII на създадената за целта електронна поща на РИОСВ – Шумен.

10. Постигнати резултати. Извършени проверки и предприети действия по регистрирани жалби/ сигнали. През 2024 г., по отношение управлението на отпадъците са извършени общо 429 бр. проверки, от които 267 бр. на 246 обекта, по осъществения планов контрол и 162 бр. извънредни проверки на 123 обекта, от които 56 бр. по подадени в РИОСВ – Шумен сигнали и жалби на граждани, 22 бр. по последващ контрол по дадени при предходни проверки предписания, 34 бр. извънредни проверки по заповеди и писма на министъра на околната среда и водите, 6 бр. извънредни проверки по искане на ОД на МВР Шумен и Търговище, 15 бр. проверки по прекратяване на работни листи, 2 бр. по нотификация, 4 бр. по писма на Областните управители на Шумен и Търговище, 9 бр. по само сезиране, 1 бр. по писмо на Митници клон Шумен, 11 бр. по заявления за издаване на документи по чл. 67 и чл. 78 от ЗУО, извършена е 1 бр. проверка по условия от Решение по ОВОС и 1 бр. проверка за спиране на дейността на част от инсталация за поцинковане на стоманени телове в гр. Шумен. В рамките на осъществения контрол, на операторите са дадени общо 162 бр. предписания за привеждане в съответствия с нормативните изисквания на проверяваните обекти.

Установява се увеличаване на броя на извънредните проверки, спрямо 2023 г. когато те са били 142, установява се увеличаване на проверките по подадени сигнали. За установените при извършените проверки нарушения на Закона за управление на отпадъците, през изминалата година са съставени 45 бр. актове за установяване на административни нарушения, от които 30 бр. на юридически лица, 7 бр. на физически лица, 6 бр. на кметове на кметства, 1 бр. на кмет на община и 1 бр. на община. Съставените АУАН са предимно за неизпълнение на дадени предписания, не водене на отчетности по чл. 44 от ЗУО, съхранение на ИУМПС, нерегламентирано изхвърляне и изгаряне на отпадъци, съхранение на отпадъци на площадки не отговарящи на изискванията на ЗУО и непредставени годишни отчети по отпадъци. През годината са съставени 7 бр. АУАН без да са извършени проверки като 3 бр. са по представени документи от ОД на МВР-Търговище, 1 бр. по сигнали с представен снимков материал на превозни средства за изхвърляне на отпадъци, 1 бр. за не изпълнение на предписание от предходната година, 1 бр. установено нарушение на превоз на отпадъци без да притежава документ за събиране и транспортиране на отпадъци и 1 бр. предаване на отпадъци на дружество не притежаващо документ по чл. 35 от ЗУО. Основната част от подадените в РИОСВ – Шумен сигнали и жалби от граждани, са относно констатирани замърсявания с отпадъци и нерегламентирано изгаряне на отпадъци. През 2024 г. са извършени 56 бр. проверки по подадени сигнали и жалби, като в сравнение през 2023 г. те са били 34. При проверките по сигнали за установени нарушения на екологичното законодателство, експертите от направлението са съставили 6 бр. АУАН за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци, неизпълнение на дадени предписания.

III.2. ШУМ

1. Контрол на промишлените източници по отношение на излъчвания от тях шум в околната среда. През 2024 г. са извършени планови проверки на 4 обекта за определяне показателите на шум излъчван в околната среда във връзка с прилагане на Закона за защита от шума в околната среда, както следва: „Ескейп Груп“ ООД, гр. Търговище, ул. „Скопие“ бл. 1, Предприятие за производство на консерви, гр. Търговище, ул. „Преславско шосе“ № 6; „Екани“ АД, с. Трем, Цех за преработка на мляко, кланичен пункт и цех за преработка на месо; „Енола Мес“ ООД, гр. Търговище, ул. „Цар Симеон“ № 4, Месопреработвателно предприятие, с. Здравец и „Млечни продукти“ ООД, гр. Пловдив, Млекопреработвателно предприятие, с. Коньовец. При проверките на обектите с извършено измерване на показателите на шум не са отчетени превишения на граничните стойности съгласно Наредба № 6. Не са констатирани нарушения по прилагането на ЗЗШОС.

III.3. РАДИАЦИОНЕН КОНТРОЛ

Програмата на Регионална Лаборатория - Шумен не включва радиологичен мониторинг на околната среда.

III.4. ОПАСНИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

1.Кратко описание на състоянието в областта на управлението на химикалите Управлението на химичните вещества и смеси е свързано с намаляване на риска за здравето на хората и околната среда и предотвратяване на последствията при големи промишлени аварии на обекти с опасни химични вещества и смеси. Прилагането и спазването на законодателството в областта на химикалите е гаранция за постигане на съответствие с основните цели на националната политика по опазване на околната среда; намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда; свободно движение на стоки и сигурност за потребителя. Контролът върху химичните вещества и

смеси се осъществява, съгласно изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси /ЗЗВВХВС/, обн. ДВ, бр. 10 от 04.02.2000 г., изм. и доп., както и свързаните с него подзаконови Наредби и Регламенти на ЕС/. Основната цел на контролната дейност, относно опасните химични вещества /ОХВ/, е да се защити човешкото здраве и околната среда и да предотвратят препятствията пред търговията.

Обхватът на контролната дейност през 2024 г. беше по прилагане на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, Наредба за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси, Регламент/ЕО/ 1907/2006 REACH и Регламент/ЕО/№1272/2008 г., бяха включени проверки за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях (СЕВЕЗО): Целеви групи – оператори на предприятия, класифицирани с нисък и висок рисков потенциал по чл. 103, ал. 2 или ал. 5 от ЗООС с контролен орган - комисията по чл. 157а, ал. 2 от ЗООС (Комисията). Беше планиран контрол по Регламент (ЕС) 2017/852 относно живака: Целеви групи – оператори, които използват живак, смеси на живака или живачни съединения за разрешена употреба (за производство на продукти или в производствени процеси). Контрол за установяване на условия на екологосъобразно междинно съхранение на живак, смеси на живака или живачни съединения. Контрол по вноса и износа, за които е валидна дерогация по чл. 3, пар. 3; чл. 4, пар. 1 и чл. 5, пар. 2 от регламента. Контрол по Регламент (ЕО) 1907/2006 REACH: Целеви групи - производители, вносители, изключителни представители и потребители по веригата. Контрол в рамките на Дванадесетия хармонизиран европейски проект на Форума на ЕСНА (REF-12) свързан с контрол на съответствието на внесените вещества, смеси и изделия. Обхват на проекта: проверка на спазването на задълженията за регистрация, ограничения и разрешаване по REACH, в сътрудничество с митническите органи; Контрол на ограниченията на вещества от Приложение XVII на REACH (напр. диизоцианати), вкл. след нотификации от Комисията за защита на потребителите (КЗП) за вещества в изделия. Контрол на вещества, предмет на разрешаване (Приложение XIV на REACH), след достигане на съответната дата на забрана. Приоритет следва да се дава на веществата с издадени разрешения през 2022 или 2023 г. Контрол по Регламент (ЕС) 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ): Целеви групи – производители на изделия, вносители и потребители надолу по веригата. Контрол на ограниченията/забраните за употреба на устойчиви органични замърсители, вкл. новите УОЗ вещества (напр. перфлуорхексан сулфонова киселина (PFHxS)). Контрол по Регламент (ЕО) 2019/1020 относно надзора на пазара: Целеви групи - производители, вносители, потребители по веригата, изключителни представители, дистрибутори, доставчици на услуги за обработка на поръчки, доставчици на услуга на информационното общество и крайни ползватели (потребители извън всяка търговска или стопанска дейност, занаят или професия).

Регламент (ЕО) 1907/2006 REACH

През 2024 г. продължи работата с фирмите определили се, като производители, вносители, дистрибутори или потребители по веригата по смисъла на регламент REACH на територията на Регион – РИОСВ Шумен. Беше контролирано разпространението на

информация нагоре и надолу по веригата на доставки, което е характерна особеност на REACH. Експерти от направлението извършваха консултантска дейност с фирми, във връзка с осъществяване на дейностите, произтичащи от изискванията на Регламент (ЕО) № 1907/2006, относно REACH и Регламент (ЕО) 1272/2008 относно класифицирането, етикетирания и опаковането на химични вещества и смеси (CLP), в сила от 20.01.2009 г.

На интернет страницата на РИОСВ Шумен периодично се поставяха указания за предприемане на необходимите стъпки при изпълнение на задълженията на компаниите, произтичащи от разпоредбите на Регламента REACH и материали във връзка със задълженията на фирмите по законодателството свързано с опасни химични вещества и смеси. В контролната дейност през 2024 бяха включени проверки по извършени регистрации, нотификации, правилно съхранение и употреба на химичните вещества, изготвяне на рискови профили за вещества/фирми, показали несъответствия с изискванията на Регламента. Сътрудничество с Агенция „Митници“ в контекста на инструкцията за взаимодействие. През 2024 г. бяха извършени 160 бр. проверки на 142 обекта, от тях 133 бр. планови проверки, участие в 53 бр. планови комплексни проверки. Извършени са 13 бр. извънредни проверки. Няма съставени АУАН от извършения контрол по ОХВ. Дадени са 158 бр. предписания. Експерти от направлението участваха в проверки на 29 обекта с издадени комплексни разрешителни. От общо 142 бр. проверки по Регламент REACH, 22 бр. са на производители, попадащи в обхвата на REACH; 2 бр. на вносители, 2 бр. на дистрибутори и 142 бр. на потребители по веригата. Дадени са 158 бр. предписания, изпълнени са 158. Брой извършени проверки за: същинска регистрация - 24 бр., относно информация по веригата на доставки – 142 бр., за предоставяне на информация за вещества в изделия -39 бр., разрешаване и ограничение на опасни вещества – 142 бр., относно вносни стоки (от трети страни) – 6 бр. Общ брой задължени лица, на които са издадени предписания - 69 бр., от които 14 са производители, 0 вносители, 1 дистрибутор, 44 потребители по веригата. Брой проверки, при които не са установени несъответствия - 91 бр. Извършените проверки по Регламент REACH по заложените в плана за 2024 г. са 133 бр., като планираните са 133 бр., с което се отчита 100% изпълнение. За сравнение през 2023 г. са извършени 146 бр. проверки на 141 обекта, от тях 135 бр. планови проверки, участие в 54 бр. комплексни проверки. Извършени са 11 бр. извънредни проверки. Съставени са 3 бр. АУАН. Наложена е една принудителна административна мярка. Дадени са 198 бр. предписания. Извършени са две проверки по изпълнението на Дванадесетия координиран европейски проект (REF-12) на Форумът за обмен на информация към Европейската агенция по химикали за прилагане на Регламентите 1907/2006 (REACH) и 1272/2008 (CLP) в Европейското икономическо пространство и с прилагане на ограниченията по приложение XVII на REACH, приложими за смеси и изделия, с приоритет на новоприетите ограничения на „ЕМСА ГРУП“ ЕООД, гр. Шумен и на „Норис“ ЕООД, гр. Шумен. REF-12 обхваща прилагането на член 67 от REACH е съсредоточен върху някои вписвания на ограничения съгласно приложение XVII. През 2024 г. са извършени са 77 бр. планови проверки на основание чл. 27, ал. 1, във връзка с чл. 25, т. 9 и т. 14 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси по прилагането на Регламент 2019/1021(POPs).

Бяха извършени 4 бр. проверки на фирми с предполагаема употреба на перфлуороктан сулфонова киселина (PFOS), нейните соли и перфлуороктан сулфонил флуорид (PFOSF), както и на всички УОЗ вещества от Приложение I и II, Хлороалкани C10-C13 (късоверижни хлори-рани парафини) (SCCP) в изделия /платове/, ПВЦ фолио, като не се установи наличие на посочените вещества. Извършени са 8 бр. проверки на 8 фирми за УОЗ вещество -хексабромциклододекан HBCDD, на фирми професионални потребители и търговия с експандиран и екструдирен полистирен, като не са констатирани нарушения и наличие на посочените вещества. Бяха извършени 5 бр.

проверки за наличие на Полихлорирани нафталени (PCNs), при които При проверките се констатира, че са спазени условията на ограничение. Бяха извършени 6 бр. проверки за наличие на HCBД пентахлорфенол (PCP). Не се установи наличие.

На 77 фирми бяха извършени 77 бр. проверки по отношение на наличие на опасни вещества, за които са въведени забрана и ограничаване на производството, пускането на пазара и употребата, съгласно Регламент (ЕС) 2019/1021, относно устойчивите органични замърсители, на целеви групи – фирми производители на изделия, вносители и потребители надолу по веригата - вещества от Приложение на XVII на REACH вписване - т.3,28,30,32,40,48,55,56,65,72 и 74. Извършваха се проверки по отношение на Вписване 74. Диизоцианати от приложение XVII от Регламент (ЕО) № 1907/2006 на европейския парламент и на съвета, от 18 декември 2006 година, относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, като при проверките е установено, че се спазват условията за ограничение и забрана, както и се извършват необходимите обучения.

РИОСВ Шумен е изпратила писмо с Изх. №ОА-1412 от 13.05.2024 г. до 18 фирми на територията на РИОСВ Шумен, с цел събиране на информация за количествата пяна със съдържание на PFOA в инсталирани системи и нейния състав. Получени са отговори от фирмите, с които се декларира отсъствие на пожарогасителната пяна, която съдържа или може да съдържа PFOA, нейните соли и/или съединения, свързани с PFOA в инсталирани системи. РИОСВ Шумен извърши контрол на 15 лицензирани фирми за обслужване, сервиз и продажба, на всички видове противопожарни уреди и съоръжения, във връзка с прилагане на изискванията на Регламент 2019/1021, относно устойчивите органични замърсители, Приложение 1 – наличие на перфлуороктансулфонова киселина и производните и (PFOA/PFOS). Установи се, че в никоя от проверените фирми не се извършва продажба и зареждане с пенообразувател съдържащ Перфлуороктансулфоновата киселина (CAS №: 1763-23-1) и производните, които може да се съдържат в пожарогасителната пяна.

Във връзка с Инвентаризация на оборудване, съдържащо над 0,005 % РСВ и обеми над 0,05 dm³ (до 5 dm³), РИОСВ Шумен изпрати писма до всички оператори, които са били обект на инвентаризацията със запитване относно наличие на оборудване в т.н. малки обеми. Нормативното основание е в Регламент 2019/1021, относно УОЗ. Получени бяха писма от 81 оператори с отговор, че при инвентаризацията не е открито оборудване съдържащо над 0,005 % РСВ и обеми над 0,05 dm³ (до 5 dm³).

Във връзка с писма от Комисията за защита на потребителите, за получени нотификации от Швеция за стоки (със страна на произход – Китай), категоризирани от нотификатора като представляващи сериозен риск за околната среда, РИОСВ Шумен извърши четири проверки на търговски обекти в гр. Шумен: „Те-макс“ – обект в гр. Шумен, „Нарру Ву“, обект гр. Шумен, „F-58“, обект гр. Шумен, „Теди“ обект гр. Шумен.

Във връзка с утвърдените указания за провеждане на контролна дейност по ЗЗВВХВС, съгласно Заповед № РД-268/11.05.2018 г. на Министъра на ОСВ при проверки се даваха предписания за изготвяне и представяне на Приложение №2 Формат и съдържание на информация, събирана и поддържана от задължените лица и удостоверяваща изпълнението на изискванията на чл.36 от Регламент REACH и чл.49 от Регламент CLP на проверяваните оператори. В РИОСВ Шумен се попълват и поддържат форматите на проверяваните фирми по Приложение №3 на горесцитираните Указания. Поддържат се електронни досиета на обектите.

Регламент (ЕО) №1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP)

През 2024 г. бяха извършени 141 бр. проверки на 141 фирми, относно класификация и етикетиране на вещества по CLP. Бяха извършени проверки на 30 фирми, относно предоставяне на информация, за вещества в изделия на 39 фирми. Проверки по Информация по веригата на доставки (член 32 от REACH) и съгласуваност между данните в досиетата за регистрация (оценка за безопасност на веществото) и информацията във веригата на доставка - 39 бр. Брой проверки, по време на които не са констатирани несъответствия – 91, проверки, при които са дадени предписания – 69 бр., дадени са 93 бр. предписания. Извършените проверки по Регламент CLP за 2024 г. са 138 бр., като от тях планирани са 133 бр. - 100% изпълнение. Няма наложени глоби/имуществени санкции по Регламента през отчетния период. За сравнение през 2023 г. бяха извършени 141 бр. проверки по информация по веригата на доставки на 141 фирми, относно нотификации за класификация и етикетиране на вещества по CLP. Бяха извършени проверки на 30 фирми, относно предоставяне на информация, за вещества в изделия на 39 фирми. Няма наложени глоби/имуществени санкции по Регламента през отчетния период.

Регламент №648/2004 относно детергентите

Бяха извършени планови проверки на 5 бр. предприятия по отношение на повърхностно активните вещества влизащи в състава на детергентите. На същите 5 бр. предприятия бяха извършени проверки и по отношение на употребата на фосфати и други фосфорни съединения в потребителските перилни детергенти. При проверките беше установено, че не е извършвано нарушение на чл.27 от Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси, не се установи нарушаване на ограниченията относно биоразградимостта на ПАВ и на детергенти съдържащи ПАВ, както и за нарушаване на ограниченията за употреба на фосфати и други фосфорни съединения в потребителски перилни детергенти. За сравнение през 2023 г. са извършени 4 бр. проверки.

Регламент № 649/2012, относно износа и вноса на опасни химикали (PIC);

Брой задължени лица, обект на контролна дейност и проверки – 2 бр, брой проверки, по време на които не са констатирани несъответствия – 2 бр., брой извършени проверки за информационни листове за безопасност - 2 бр. Няма дадени и изпълнени предписания. На територията на РИОСВ Шумен нямаше износители и вносители през 2024 г. на РС химикали по смисъла на Регламент (ЕС) 649/2012. За сравнение през 2023 г., са извършени 2 бр. проверки на 2 предприятия.

- **Регламент № 2017/852 относно живака;**

Няма извършени проверки по регламента през 2024 г.

Регламент (ЕС) № 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ)

През 2024 г. са извършени са 77 бр. планови проверки на основание чл. 27, ал. 1, във връзка с чл. 25, т. 9 и т. 14 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси по прилагането на Регламент 2019/1021(POPs). Бяха извършени 4 бр. проверки на фирми с предполагаема употреба на перфлуороктан сулфонова киселина (PFOS), нейните соли и перфлуороктан сулфонил флуорид (PFOSF), както и на всички УОЗ вещества от Приложение I и II, Хлороалкани C10-C13 (късоверижни хлори-рани парафини) (SCCP) в изделия /платове/, ПВЦ фолио, като не се установи наличие на посочените вещества в проверените обекти. Бяха извършени 8 бр. проверки на 8 бр. фирми за УОЗ вещество -хексабромциклододекан HBCDD, на фирми професионални потребители и търговия с експандиран и екструдирен полистирен, не са констатирани нарушения и наличие на посочените вещества. Бяха извършени 5 бр. проверки за наличие на Полихлорирани нафталени (PCNs). На 77 фирми бяха извършени

77 бр. проверки по отношение на наличие на опасни вещества, за които са въведени забрана и ограничаване на производството, пускането на пазара и употребата, съгласно Регламент (ЕС) 2019/1021, относно устойчивите органични замърсители, на целеви групи – фирми производители на изделия, вносители и потребители надолу по веригата - вещества от Приложение на XVII на REACH вписване - т.3,28, 30,32,40,48,55,56,65,72,74. Извършваха се проверки по отношение на Вписване 74. Диизоцианати от приложение XVII от Регламент (ЕО) № 1907/2006 на европейския парламент и на съвета, от 18 декември 2006 година, относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, като при проверките е установено, че се спазват условията за ограничение и забрана, както и се извършват необходимите обучения.

Риосв Шумен е изпратила писма до 18 фирми, с цел събиране на информация за количествата пяна със съдържание на PFOA в инсталирани системи и нейния състав. Получени са отговори от фирмите, с които се декларира отсъствие на пожарогасителната пяна, която съдържа или може да съдържа PFOA, нейните соли и/или съединения, свързани с PFOA в инсталирани системи. Риосв Шумен извърши контрол на 15 лицензирани фирми за обслужване, сервиз и продажба, на всички видове противопожарни уреди и съоръжения, във връзка с прилагане на изискванията на Регламент 2019/1021, относно устойчивите органични замърсители, Приложение 1 – наличие на перфлуороктансулфонова киселина и производните и (PFOA/PFOS). Проверките бяха във връзка с прилагане на изискванията на Регламент 2019/1021, относно устойчивите органични замърсители, Приложение 1 – наличие на перфлуороктансулфонова киселина и производните и (PFOA/PFOS). Установи се, че в никоя от проверените фирми не се извършва продажба и зареждане с пенообразувател съдържащ Перфлуороктансулфоновата киселина (CAS №: 1763-23-1) и производните, които може да се съдържат в пожарогасителната пяна.

Във връзка с Инвентаризация на оборудване, съдържащо над 0,005 % PCB и обеми над 0,05 dm³ (до 5 dm³), Риосв Шумен изпрати писма до всички оператори, които са били обект на инвентаризацията със запитване относно наличие на оборудване в т.н. малки обеми. Нормативното основание е в Регламент 2019/1021, относно УОЗ. Получени бяха писма от 81 оператори с отговор, че при инвентаризацията не е открито оборудване съдържащо над 0,005 % PCB и обеми над 0,05 dm³ (до 5 dm³).

Регламент (ЕС) № 2019/1020 относно надзора на пазара

Извършени са 7 бр. планови проверки на дружества определени, като доставчици на услуги за обработка на поръчки/ДУОП/, Икономически оператори, установени в ЕС. Не се установи нарушение. Бяха извършени 2/две/ проверки във връзка с нотификации получени посредством ICSMS и RAPEX, в които са посочени категорията на риска, за продукти внос от Норвегия и Германия. Не се установиха такива изделия. Беше извършен оглед на работни ръкавици, всички видове са внос от Китай, но не се откри горепосоченото изделие. Във връзка с писма на МОСВ и Комисията за защита на

потребителите за получени нотификации от Швеция за стоки (със страна на произход – Китай), категоризирани от нотификатора като представляващи сериозен риск за околната среда, РИОСВ Шумен извърши 4 бр. проверки на търговски обекти като при проверките не се установи наличието посочените стоки в търговската мрежа. Бяха извършени четири проверки по изискванията на споразумение за взаимодействие между Министерство на околната среда и водите и Агенция „Митници“

Наредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси:

Изпълнени са всички 133 бр. проверки на всички обекти заложили в плана за контролна дейност за 2024 г. по Наредба за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси. Извършени са и 10 бр. извънредни проверки. В рамките на осъществения контрол са дадени 86 бр. предписания, които са изпълнени. При проверките се констатира, че операторите съхраняват химичните вещества и смеси в съответствие с условията за безопасно съхранение и поддръжка на складовите съоръжения, които са посочени в информационните листи за безопасност. Спазват се общите изисквания към складовете и организацията за съвместно съхранение съгласно чл. 6 от Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси. За сравнение през 2023 г., са проверени, 135 бр. планови проверки и 4 извънредни проверки. Операторите съхраняват химичните вещества и смеси в съответствие с условията за безопасно съхранение и поддръжка на складовите съоръжения, които са посочени в информационните листи за безопасност. Бяха дадени и изпълнени 53 бр. предписания.

Кратко описание на резултатите от контролната дейност (за химикали и за управление на риска от големи аварии)

Текущият контрол на операторите на опасни химични вещества (ОХВ) се състои в проверка на условията за съхранение и особено за съвместимост на всички позиции химикали, съгласно препоръките на производителя в информационните листи за безопасност/ИЛБ/, на основание чл.26 от ЗЗВВХВС. През 2024 г. бяха извършени 160 бр. проверки на 142 обекта, от тях 133 бр. планови проверки, участие в 53 бр. планови комплексни проверки. Извършени са 13 бр. извънредни проверки. Няма съставени АУАН. Дадени са 158 бр. предписания. Експерти от направлението участваха в проверки на 29 обекта с издадени комплексни разрешителни. От общо 142 бр. проверки по Регламент REACH, 22 бр. са на производители, попадащи в обхвата на REACH ; 2 бр. на вносители, 2 бр. на дистрибутори и 142 бр. на потребители по веригата. Дадени са 158 бр. предписания, изпълнени са 158. Брой извършени проверки за: същинска регистрация - 24 бр., относно информация по веригата на доставки – 142 бр., за

предоставяне на информация за вещества в изделия -39 бр., разрешаване и ограничение на опасни вещества – 142 бр., относно вносни стоки (от трети страни) – 6 бр. Общ брой задължени лица, на които са издадени предписания - 69 бр., от които 14 са производители, 0 вносители, 1 дистрибутор, 44 потребители по веригата. Брой проверки, при които не са установени несъответствия- 91 бр. Извършените проверки по Регламент REACH по заложените в плана за 2024 г. са 133, като планираните са 133, с което се отчита 100% изпълнение. За сравнение през 2023 г. са извършени 146 бр. проверки на 141 обекта, от тях 135 бр. планови проверки, участие в 54 бр. комплексни проверки. Извършени са 11 бр. извънредни проверки. Съставени са 3 бр. АУАН. Наложена е една принудителна административна мярка. Дадени са 198 бр. предписания.

Отчита се добра дейност, по отношение на контрола по химикали, която се изразява в липсата на аварии вследствие на дейности с употребата на химични вещества и смеси.

СЕВЕЗО

Във връзка с планирането на контролната дейност на РИОСВ за предприятия и/или съоръжения, класифицирани с нисък или висок рисков потенциал, съгласно чл. 103, ал. 2 от ЗООС (СЕВЕЗО обекти) и в съответствие с чл. 157а, ал. 11 от ЗООС, и предоставените от МОСВ насоки и критерии, е извършена системна оценка на опасностите в СЕВЕЗО обектите на територията на РИОСВ Шумен. За всеки един СЕВЕЗО обект са отчетени отделните критерии и индикатори, които определят крайната оценка за предприятието и го категоризират като степен на опасност (висока, средна, ниска). В изпълнение на изискванията на Глава седма, Раздел I на ЗООС и Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях, на територията на РИОСВ Шумен през 2024 г. са класифицирани 10 бр. предприятия с висок и нисък рисков потенциал. От тях 8 бр. с нисък и 2 бр. с висок рисков потенциал.

Регистър на СЕВЕЗО обекти

№ по ред	Наименование на обекта	Изходящ номер и дата на писмото (становището) за потвърждаване на ДППГА. Номер и дата на решение по чл. 106, ал. 4 от ЗООС за потвърждаване/отказ на ДППГА или негови актуализации (за ПСНРП)/Номер и дата на решение за одобряване/неодобряване на ДБ по чл. 116, ал. 1 от ЗООС или ново решение по чл. 116ж, ал. 4 от ЗООС, или решение по чл. 99, ал. 2 от ЗООС (за ПСВРП)	Класификация на обекта	
			Висок рисков потенциал	Нисък рисков потенциал
1	2	3	4	5
1	„Тракия глас България“ ЕАД, гр. Търговище	Решение №01-А7/ 2023 г., по чл. 116ж , ал. 4 предложение първо, за потвърждаване на доклада за безопасност.	висок рисков потенциал	
2	„Караш инвест“ ЕООД гр. София, с обособена част от Химически завод "Смядово"	Решение за одобряване на актуализиран доклад за безопасност по чл.116, ал.1, т.1 от ЗООС-№58-А5/2018г.	висок рисков потенциал	
3	„Пашабахче България“ ЕАД, гр. Търговище	Решение № РИОСВ Шумен-ПГА-02 /2022 г.		нисък рисков потенциал
4	„ЕР ЛИКИД България“ ЕООД, гр. Търговище	Изходящ номер и дата на писмото (становището) за потвърждаване на ДППГА -№ 2147 от 27.04.2016 г., Писмо Изх.№УК-2860 от 28.06.2022 г. На ИАОС, потвърждение по чл.103, ал.6 от ЗООС на извършена актуализирана класификация по чл.103, ал.5 от ЗООС.		нисък рисков потенциал
5	"Мега груп" АД, гр. Варна, площадка гр. Смядово	Потвърждение пълнотата и съответствието на доклада за политиката за предотвратяване на големи аварии с изискванията на Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, чл.103, ал.9, във връзка с изискването на чл.106, ал.2 от ЗООС, Писмо Изх.№ 1228 от 26.5.2016 г.		нисък рисков потенциал
6	„КРИС ОЙЛ 97“ ЕООД, гр. Каспичан, ул.“Никола Вапцаров“ №27	Потвърждение пълнотата и съответствието на доклада за политиката за предотвратяване на големи аварии с изискванията на Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, чл.103, ал.9, във връзка с изискването на чл.106, ал.2 от ЗООС, Писмо Изх.№ ОА-2682-11 от 16.11.2020 г.		нисък рисков потенциал
7	„Фикосота“ ООД, гр. Шумен, бул. „Мадара“ № 48, производство на миещи и перилни препарати	Потвърждение по чл.103, ал.6 от ЗООС на извършена класификация на предприятието, Писмо на МОСВ Изх.№ УК-30 от 27.09.2018 г. Потвърждение пълнотата и съответствието на доклада за политиката за предотвратяване на големи аварии с изискванията на Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях, чл.103, ал.9 във връзка с изискването на чл.106, ал.2 от ЗООС, Писмо Изх.№ ОА 2282/10/ от 1.02.2019 г.		нисък рисков потенциал

8	„Ново стъкло“ ЕАД, гр. Нови пазар, ул. „Цар Освободител“ № 36	Писмо Изх.№ ОА-2894/5/от 25.11.2021 г., Становище по чл.106, ал.2 от ЗООС за потвърждаване на пълнотата и съответствието на Доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии на ПСНРП.		нисък рисков потенциал
9	„Булбиокем“ ЕООД, гр. Габрово. Предприятие за производство на разредители и битумен продукт в землището на гр. Смядово	Писмо Изх.№ОА-214/2/ от 3.02.2022 г. Становище по чл.106, ал.2 от ЗООС за потвърждаване на пълнотата и съответствието на Доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии на ПСНРП.		нисък рисков потенциал
10	„Алкомет“ АД гр. Шумен	Потвърждение по чл.103, ал.7 от Закона за опазване на околната среда, от ИАОС гр. София, Изх. №УК 2646 от 7.9.2023 г. на актуализирано уведомление за класификация. Решение № РИОСВ-Шумен – ДППГА-01-П- ШУ/10/2024 г.		нисък рисков потенциал

Планирани и осъществени са проверки на предприятия класифицирани с висок рисков потенциал - 2 бр: „Тракия глас България“ ЕАД, гр. Търговище и „Караш инвест“ ЕООД гр. София, с обособена част от Химически завод Смядово. С нисък рисков потенциал – 2 бр.: „Ново стъкло“ ЕАД, гр. Нови пазар, „Пашабахче България“ ЕАД, гр. Търговище. Беше планиран и извършен контрол по отношение на: извличане на поуки от аварии, разпространение на знания, придобити от научени уроци; проверка как операторите на предприятията/ съоръженията проследяват възникналите аварии, аварийни ситуации и инциденти на територията на предприятието. Стъпките на процеса на учене от аварии са: разследване, докладване, разпространение и извличане на поуки. Проверяваше се, дали операторът е взел мерки за събиране на информация свързана с инциденти и аварии: разписани ли са процедури/инструкции/заповеди за докладване на инциденти и аварии, с цел тяхното разследване и предприемане на последващи действия за предотвратяване в рамките на системата за коригиращ мониторинг; процедурите при аварии, отчитат ли и т.н. инциденти, свързани с нарушения на технологичния режим с потенциал за аварии и дали включват описание на вътрешната система на оператора за докладване на възникнали аварии, като и тяхното разследване и последващи мерки на основата на придобития опит от миналото, в случай, че са възниквали аварии. Прилагат ли се процедурите за систематично идентифициране на големи аварии при нормални и аномални режими на работа. Извършва ли се оценка на вероятността от възникване големи аварии и идентифицирани ли са съответните превантивни мерки. При всяка проверка се разглеждат минали аварии, аварийни ситуации и инциденти, които са се случили в предприятието или в други предприятия от същия производствен отрасъл (в случай, че такава информация е налична). Операторът следваше да анализира възникнали аварии, аварийни ситуации или инциденти. Проверяваше се за: описание на събитието (аварии, инциденти, аномалии в експлоатация и т.н.), определяне на отговорностите и процедурите за събиране, анализ и документиране на събитието; текущи резултати от анализа на аварии, инциденти и аномалии на процесите, за да се установят причините и възможните интервенции; наличието на ефективен обмен на информация за аварията; разпространяване на знания, придобити от научени уроци до съответния персонал на предприятието. При проверките се обсъждаха въпроси по отношение на: организационни функции и отговорности на персонала на обекта при възникване на аварийни ситуации; описание на действията, които следва да бъдат предприети в случай на промишлена авария или на сериозна заплаха от възникване на такава, с цел контролиране на условията или събитията, или информация къде може да

бъде намерено такова описание; системи за ранно предупреждение на публичните органи, отговорни за провеждането на аварийно-спасителни работи извън обекта; организиране на обучение на персонала във връзка със задълженията, които се очаква да бъдат изпълнени от него; разпоредби, гарантиращи, че засегнатите или потенциално засегнатите страни ще бъдат незабавно уведомени за промишлената авария и че след възникване на аварията връзката ще бъде поддържана; обучения, тренировки и проиграване на вътрешния аварийен план.

В хода на проверките операторите се информираха за наличните ресурси за докладване на големи аварии на европейско и международно ниво, чиято цел е именно да се улесни обмена на поуки, извлечени от аварии и инциденти, включващи опасни вещества, за да се подобри предотвратяването на аварии и смекчаването на потенциалните последствия от тях. По време на проверките беше осъществен контрол за: предоставена ли е актуална информация на засегнатата общественост (чл. 116д, ал. 1 от ЗООС), както и на обектите с обществено предназначение, които могат да бъдат засегнати в случай на голяма авария и/или на съседните предприятия, които не попадат в обхвата на Глава седма, раздел I от ЗООС. Извършваше се проверка, с цел да се отчете до каква степен операторът на предприятието е отразил адекватно: коя е засегнатата общественост, използвал ли е най-подходящото средство за комуникация с нея, постигнато ли е изискването за „ясна и разбираема информация“ Обменена ли е информация със съседните обекти за характера и степента на опасност от възникване на авария с последващ „ефект на доминото“ и аварийното планиране и евакуационните маршрути (чл. 116з от ЗООС). В случай, че операторът е изготвил информационна брошура/листовка или е публикувал информацията в местните средства за масово осведомяване, то същата следваше да бъде изисквана и приложена към протокола от проверка. На операторите беше обърнато внимание за формата и съдържанието на информацията, които са определени в Приложение № 11 към чл. 20, ал. 4 от Наредбата (Ново, ДВ, бр. 62 от 2022 г., в сила от 05.08.2022 г.). При осъществяване на контролната дейност се отчете изпълнено ли е изискването от страна на оператора за преразглеждане на политиката за предотвратяване на големи аварии (ППГА) и системата за управление на мерките за безопасност (СУМБ), и при необходимост последващо актуализиране на ДППГА, както и актуализиране на доклада за безопасност (ДБ) най-малко веднъж на всеки 5 години и вътрешния аварийен план (ВАП) на подходящи интервали не по-дълги от 3 години. За предприятията с нисък рисков потенциал се вземат предвид всички обстоятелства посочени в чл. 106, ал. 10 от ЗООС, а за предприятията с висок рисков потенциал - всички обстоятелства посочени в чл. 116е, ал. 1 и ал. 2 от ЗООС.

Попълвани са данни в публичния регистър на обектите и съоръженията с нисък и висок рисков потенциал / Севезо обекти / във вътрешната част на регистъра.

Експерти от направлението участваха в съвместни проверки през 2024 г. във връзка с Писмо рег.№ I-61159/29.11.2013 г. на Главния секретар на МВР на производствени помещения и складове за съхранение на взривни материали и пиротехнически изделия на територията на РПУ – Велики Преслав, в складова база за съхранение на взривни материали, собственост на „Караш инвест“ ЕООД гр. София, с обособена част от Химически завод Смядово.

През 2024 г. е потвърден един ДППГА на „Алкомет“ АД, гр. Шумен, Решение № РИОСВ-Шумен – ДППГА-01-П-ШУ/10/2024 г., докато през 2023 г. няма потвърдени ДППГА.

4. Екологична отговорност и отстраняване на минали екологични щети

В годишния план за 2024 година бяха заложени и извършени 20 броя планови проверки за осъществяване на контрол по ЗОПОЕЩ, като от тях 4 броя попадат в обхвата на т.1 на Приложение №1 (обекти с КР); 3 броя в обхвата на т.2 на Приложение №1 (издадени документи от РИОСВ по реда на ЗУО) от ЗОПОЕЩ; 2 броя в обхвата на т.3 на Приложение №1, (извършване на дейности по използване на водите и водните обекти); 16 броя попадат в обхвата на т.4 на Приложение №1 от ЗОПОЕЩ. Относно прилагане на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети /ЗОПОЕЩ/ при извършване на контролната дейност през 2024 година са дадени 18 (осемнадесет) броя предписания/, като всички са изпълнени. Дадените предписания предимно касаят: изготвяне и/или актуализиране на собствената оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и на случаи на причинени екологични щети, включване на превантивни и оздравителни мерки; предоставяне на актуална информация до МОСВ за вписване и поддържане на публичния регистър на операторите, които извършват дейности по Приложение №1 към чл.3, т.1 на ЗОПОЕЩ.

Във връзка с установеното при проверките през 2024 година, са съставени 2/два/ акта за административно нарушение, изразяващи се в неизпълнение на чл.17, ал.1 и ал.2 от Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети/ЗОПОЕЩ/ и чл.5, т.6 от Наредбата за публичния регистър, а именно че към датата на проверката, като оператори, извършващи дейност по Приложение №1, към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ, като не е предоставена информация на Министъра на околната среда и водите по отношение на извършване на дейности по т.4 от Приложение №1 на ЗОПОЕЩ: „Извършване на дейности по производство, употреба, съхранение, обработка, пълнене и изпускане в околната среда на химични вещества и смеси по смисъла на чл.2 от Закона за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси (ЗЗВВХВС)“. Сключиха се 2/две/ Споразумения по реда на ЗАНН, за сумата от 1 400 лв.

Съгласно Наредбата за публичния регистър на операторите, които извършват дейности по Приложение №1 към чл.3, т.1 от ЗОПОЕЩ през 2024 година РИОСВ-Шумен е извършила електронно подаване на информация на МОСВ за поддържане на публичния регистър по ЗОПОЕЩ за 82 броя документи издадени по реда на ЗУО на оператори, които извършват дейности по Приложение №1 от ЗОПОЕЩ и са въведени данни чрез внедрената Информационна система за управление и поддръжка на публичен регистър (ИСУППР).

IV. ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ И КОНТРОЛ

IV.1 Решения по глава VI от ЗООС

1. Общ брой издадени от РИОСВ решения по ОВОС за територията на РИОСВ по отрасли и общини. Проведени са 2 заседания на Експертния екологичен съвет към РИОСВ - Шумен през 2024 г. и е издадено 1 бр. решение по ОВОС.

2. Общ брой издадени от РИОСВ решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС за територията на РИОСВ по отрасли промишлени дейности. През 2024 г. са постановени 31 броя решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС с характер на решенията „да не се извършва ОВОС“ и едно решения с характер „да се извършва ОВОС. Постановените 31 решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС с характер „да не се извърши ОВОС“ попадат в следните позиции от Приложение №2 на ЗООС: Т.1в) мелиоративни дейности в селското стопанство, включително напояване и пресушаване на земи - 1брой; Т.2г) дълбоки сондажи, в т.ч. геотермални; за съхраняване на ядрени отпадъци; за водоснабдяване, с изключение на тези за изследване на стабилността на геоложката основа – 4 бр.; Т.4в) леарни за черни метали (невключени в приложение № 1) - 1 брой; Т.4г) инсталации за топене на цветни метали, включително производство на сплави (с изключение на благородни метали) - 2 броя; Т.4д) инсталации за повърхностна обработка на метали и пластмаси чрез електролитни или химични процеси – 1 брой; Т. 5г) инсталации за производство на стъкло и стъклени влакна – 1 брой; Т. 5е) инсталации за производство на керамични изделия чрез печене, в т.ч. керемиди, тухли, огнеупорни тухли, плочи, керамични и порцеланови съдове – 1 брой; Т. 7а) производство на растителни и животински масла и мазнини – 1 брой; Т. 10 б) инфраструктурни инвестиционни предложения: за урбанизирано развитие, включително строителство на търговски центрове и паркинги – 3 броя; Т. 11б) депа за отпадъци и инсталации за обезвреждане и/или оползотворяване на отпадъци (невключени в приложение № 1) и/или площадки за извършване на дейности по оползотворяване с код R13 на отпадъци с код 19 12 04; 19 12 10 и 19 12 12 – 16 броя.

3. Общ брой на решения по ОВОС за неодобряване, общ брой на решения за прекратяване на процедури по ОВОС, общ брой на обжалвани решения по ОВОС/решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, общ брой на отменени решения. Постановени са 33 решения за прекратяване на производствата по ОВОС: 6 /шест/ по искане на възложителя, 6 /шест/ поради недопустимост, 13/тринадесет/ поради не представена информация, неизпълнение указанията на РИОСВ гр. Шумен и 8/осем/ след напомнително писмо за невнасяне на изисквана информация/ документация повече от 12 месеца.

4. Общ брой на становища по ЕО и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО за територията на РИОСВ по области. През 2024 година са постановени 23 броя решения за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка с характер „да не се извършва ЕО“ и попадат в следите позиции по приложение № 2 на Наредбата за ЕО: 9.1) Закон за устройство на територията- 21/двадесет и един броя и 9.3) Закон за регионалното развитие - планове за интегрирано развитие на общините-2 /два/броя. През отчетения период не са постановени решения за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка с характер „да се извършва ЕО“.

5. Общ брой на становища по ЕО за неодобряване, общ брой на решения за прекратяване на процедури по ЕО, общ брой на обжалвани становища/решения, общ брой на отменени становища/решения. За отчетния период в РИОСВ гр. Шумен няма издавани становища по ЕО за неодобряване на планове и програми. Прекратени са 9

процедури по Екологична оценка, от които 7 /три/ поради неизпълнение на указания на компетентния орган по околна среда-невнесена информация от възложителя на плана и 2 /едно/ по искане възложителя.

6. Контрол по изпълнение на условията в издадените решения по ОВОС и решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС. (като информацията се представя обобщено относно: извършени проверки (могат да се цитират по-важни обекти); резултати от проверките, в т.ч. изпълнени условия, дадени предписания и др.) При извършения планов контрол по ОВОС през 2024г. е констатирано неизпълнение на условия в постановеното Решение ШУ-20-ПР/2023г./01.08.2023 г., издадено от директора на РИОСВ – Шумен за което има издаден АУАН, както и един АУАН за осъществяване на дейност по съхранение на компостирана птича тор по депозирано инвестиционно предложение /ИП/, което е в процес на реализация, и за което административното производство не е приключило с издаване на краен акт. От извършения планов контрол по изпълнение на условията, поставени в решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, е констатирано, че по голямата част от дейностите по инвестиционните предложения са в процес на реализация и с изключение на едно констатирано нарушение в едно постановено решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, няма нарушения на екологичното законодателство. От извършения планов контрол по изпълнение на условията, поставени в Решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО не е констатирано неизпълнение на поставените условия. При извършения планов контрол по изпълнение на условията от крайните актове по глава VI от ЗООС, е констатирано неизпълнение на поставените условия в едно постановено решение от РИОСВ гр. Шумен, констатирано е едно нарушение във връзка с изпълняване на дейност по едно инвестиционно предложение, за което процедурата не е приключила с краен акт и са съставени 2 броя АУАН по реда на ЗООС. Извършена е плановата проверка на правното действие на 9 броя Решения за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС, като за 3 от тях е отпаднало правното действие, тъй като в срок 5 години от датата на издаването му не е започнало осъществяване на инвестиционното предложение.

IV.2. КОМПЛЕКСНО ПРЕДОТВРЯВАНЕ И КОНТРОЛ НА ЗАМЪРСЯВАНЕТО

РИОСВ-Шумен контролира операторите, които експлоатират производствени и други обекти, чиято дейност има капацитет над определената прагова стойност в Приложение № 4 на Закона за опазване на околната среда. Целта на извършваните проверки е спазването от оператора на условията от комплексното разрешително, в които са определени изисквания за различни компоненти и фактори на околната среда. През 2024 г. са проверени всички планирани 29 оператора с комплексно разрешително, като за 14 от тях не е установена необходимост от предприемане на административнонаказателни мерки и даване на предписания. Това са инсталациите на дружествата „Алкомет“ АД, „БМП-Близнаци метал пластик“ ООД, „Дюра тайлс БГ“ ЕАД, „Бони Ферма Никола Козлево“ ЕАД, „Бони ферма Шумен“ АД, „Братя Томови“ АД, „Демирташ“ ООД, „Екомакс“ ООД, „Енола фарм“ ЕООД, „ЗГП България“ АД, „Индустриална зона Търговище“ АД (предишни имена „Прима магна груп“ и „Енерсис“), „Пашабахче България“ АД, „Рока България“ АД и „Хан Омуртаг“ АД. Останалите 15 броя оператори са изпълнили всички 38 броя предписания, дадени по време на плановите проверки, от които са 10 броя за коригиране/допълване на представени документи за прилагане на условията в комплексното разрешително, 9 броя за представяне на документи, които е трябвало да бъдат налични, но не са били представени по време на проверката, 13 броя за представяне на допълнителна

пояснителна информация относно данните и констатациите по време на проверката и броя като предприемане на допълнителни действия за установени несъответствия.

Извършени проверки и предприети действия по регистрирани сигнали;

Извършена е проверка през месец април 2024 г. на „Фибран България“ АД, във връзка с постъпил сигнал за миризми. Установено е, че в периода от подаване на сигнала до момента на проверката не е имало аварийна ситуация, а е наличен преходен режим преди започване на производствена дейност, изразяващ се в наличие на горивен процес в пещ за достигане на необходимата температура за стопяване на суровини (долomit и базалт) за производство на каменна вата.

На 09.05.2024 г. е извършена проверка на „Енола фарм“ ЕООД, която експлоатира инсталация за интензивно отглеждане на свине с. Буйново, общ. Търговище, обл. Търговище, като оператор на комплексно разрешително. Установено е, че течна торова маса, събирана след сепарация в бетонов резервоар-лагуна, се транспортира чрез тръба и помпа до земеделски земи, разположени на юг от животновъдния обект. Вследствие на недобър контрол на начина на наторяване, течната торова маса е изтекла извън земеделските земи по околни площи и е постъпила в местен воден обект – дере, което е приток на река Пакоша, захранваща язовир „Фисек“. Арендаторът на язовира е забелязал замърсяването и е подал сигнал. Операторът на инсталацията с КР е изпълнил предписанията на РИОСВ Шумен за почистване на дерето и на земните площи до земеделските земи. Изпълнените действия са потвърдени при последващ контрол на място на 30.05.2024 г.

IV.3. ДОБРОВОЛНИ АНГАЖИМЕНТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА – EMAS И ЕКОМАРКИРОВКАТА НА ЕС.

Схемата за управление и одит (EMAS) е доброволен инструмент за управление по околна среда. EMAS подпомага организациите да оптимизират производствените си процеси, да намалят въздействието си върху околната среда и да използват ресурсите по най-ефективен начин. Когато през 1993 г. е въведена EMAS, тя има за цел да обхване индустриални обекти. След първото преразглеждане през 2001г. EMAS II е отворена за всички организации, независимо от дейността им (разположени в държава-членка на ЕС и на ЕИП, както и дотогава). Целта на EMAS е да насърчава непрекъснатото подобряване на екологичните резултати на организациите чрез въвеждане и прилагане на система за управление по околна среда, оценка на показателите на подобна система, предоставяне на информация относно екологичните резултати, открит диалог с обществеността и други заинтересовани страни, както и активно участие на служителите. Броят на продуктовете групи, за които има разработени критерии и съответно могат да кандидатстват за екомаркировка на ЕС постоянно расте. Към момента те са от различни категории: Почистващи продукти; Електроуреди; Изделия от хартия; Дом и градина; Облекла и обувки; Туристически услуги. В Регистъра на регистрираните по EMAS организации в Р. България - 17 броя, няма дружества работещи на територията на Област Шумен и Област Търговище, контролирани от РИОСВ Шумен.

IV.4. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА ЗА АКТИВНО ФОРМИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНО ПОВЕДЕНИЕ ЗА ГРИЖА КЪМ ОКОЛНАТА СРЕДА.

Експерти от РИОСВ-Шумен взеха участие в представеното изпълнение на План за управление на ДПП „Шуменско плато“, което се проведе през месец април 2024 г. в сградата на Административно-информационен център „Кьошкове“, лесопарк „Кьошкове“. Съвместно с Дирекцията на Природен парк „Шуменско плато“ бе проведено публично обсъждане за изпълнението на Плана за управление на парка. На

събитието взеха участие представители на горски стопанства, Регионална дирекция по горите, Общинска администрация Шумен, Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, ОД на МВР – Шумен и неправителствени организации. На срещата бяха представени резултатите от заложените две главни цели при разработването на ПУ, а именно: Опазване, поддържане и възстановяване на биологичното и ландшафтно разнообразие и приоритетни природни местообитания и видове с консервационна стойност, и Предоставяне на възможности за природозащитно образование и интерпретация и туризъм. Бяха отчетени мероприятията и дейностите за 12 годишното изпълнение на Плана за управление на парка в периода 2011-2023г., като например образователни дейности, събития, инициативи, построени са Летен информационен център, Административен център, Обсерватория, буферна сграда и облагородяване на пещера Бисерна. През отчетния период Дирекцията на Природния парк е реализирала два проекта по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.

По повод 32 години от създаването на мрежата от защитени зони „Натура 2000“ на територията на Европейския съюз, еко експерти на РИОСВ Шумен и служители на общинска администрация гр. Антоново заедно почистиха Защитена зона край с. Пиринец BG0000432 „Голяма река“ за опазване на природните местообитания. Служителите от двете администрации заедно обходиха и почистиха голяма част от защитената зона, в която се намират Златният водопад и еко пътека Голямата река. Равносметката от мероприятиято е по-малко отпадъци в природата. След почистването в местността беше монтирана информационна табела, предоставена от РИОСВ Шумен указваща забранителните режими в защитената зона. Направление „БРЗТЗ“ и през 2024г. (считано от 2013г.) продължава да поддържа регистър за извършените процедури (самостоятелни и съвместени) по реда на глава шеста от ЗООС и чл.31 от ЗБР, който изпраща по ел. поща в Дирекция „НСЗП“ към МОСВ, с цел отчитане на кумулативно въздействие върху защитените зони, вследствие на одобрените и реализираните ИП, ППП.

РИОСВ-Шумен традиционно и през 2024 г. осъществи редица дейности за повишаване на знанията на подрастващите в посока изграждането на екологично съзнание, мислене и култура с цел опазване на околната среда. Бяха проведени местни информационно-образователни кампании за отбелязването на международни дати от екологичния календар по опазване на околната среда, както и изцяло традиционни инициативи за шуменската еко инспекция. През 2024 година отчитаме по-голям брой проведени екологични дейности и повече участници в организирани активности. Силна страна в тазгодишния анализ е по – големия брой покани за участия и партньорства в екологични мероприятия от страна на общинските администрации в по-малките общини. През 2024 г. продължава тенденцията за увеличаване по показатели като обем на предоставената информация чрез интернет страницата, необходима за поддържането и развитието на публичните бази данни за околната среда и броя на регистрите в съответствие с екологичното законодателство. За отчетния период за реализиране на проекти от Националната програма „Чиста околна среда“, с източник на финансиране ПУДООС са одобрени общо 32 бенефициента на територията на РИОСВ-Шумен. Средствата са разпределени за проекти на общини и кметства до 15 000лв. и за проекти на училища и детски градини до 7 500лв. На територията на РИОСВ одобрените общини и кметства са 14, а одобрените училища и детски градини са 11. През отчетния период са постъпили 14 заявления по процедурите за достъп на обществеността до информация за околната среда и 9 са издадените решения.

Международен ден на влажните зони РИОСВ - Шумен отбеляза Световния ден на влажните зони 2 февруари с деца от ДГ "Пчелица", гр. Шумен. Еко експертите разказаха на малчуганите за важността от опазване на влажните зони и за разнообразния животински и растителен свят в тях. Служителите от инспекцията прочетоха на

малчуганите еко приказка с поука за разрушаването на влажните зони от човешка намеса и възможностите за възстановяването им. В края на мероприятиято малките природолюбители получиха награди, а детската градина беше награждена с грамота за участието си в инициативата.

Световен ден на водата – 22 март Учениците от ПГСАГ гр. Шумен и от клуб „Забавна Химия“ към СУ „Панайот Волов“ гр. Шумен посетиха информационния център на РИОСВ - Шумен. Еко експерти представиха презентацията посветена на темата на Деня на водата „Използвайте водата за мир“, насочена към неравностойният достъп до вода, необходимостта от защита и запазване на водните ресурси във времето на климатични промени. Младежите участваха в дискусия на тема „Опазване на воден обект и развитие на туристически обект“ относно устойчивото управление на водните ресурси. Те се обединиха около твърдението, че само опазването на природните ресурси може да доведе до по-устойчиво икономическо развитие. Учениците се запознаха с работния процес в Регионална лаборатория гр. Шумен към ИАОС и разгледаха апаратурата за анализ на водни проби.

Служители от РИОСВ - Шумен гостуваха на третокласниците от СУ „Панайот Волов“, гр. Шумен. Учениците взеха участие в екологични игри и викторина посветени на водата и нейното опазване. В трите кръга от състезанието децата показаха завидни знания по темата, за което получиха грамоти и награди от еко инспекцията.

В град Каспичан еко експерти наградиха победителите в конкурса за рисунка и макет организиран от СУ „Панайот Волов“ гр. Каспичан и ОБУ „Св. Паисий Хилендарски“ гр. Плиска. Конкурсът под надслов „Водата – извор на живот“, е проведен като част от тазгодишната кампания за Световния ден на водата - „Вода за мир“, посветена на неравностойния достъп до вода, необходимостта от защита и запазване на водните ресурси във времето на климатични промени.

Ден на Земята - 22 април Експерти посетиха център за деца и младежи със специални потребности "Слънчево детство" гр. Шумен, където бяха реализирани адаптирани екологични занимания. Чрез тяхна помощ децата от центъра облагородиха своята градина с овощни дръвчета. Служители от РИОСВ - Шумен изнесоха открити уроци пред ученици от седми и десети клас на ППМГ "Нанчо Попович" гр. Шумен. Младежите научиха повече как "бързата мода" насърчава свръх консумацията, вредата от еднократната употреба върху околната среда и възможностите за рециклиране на отпадъците от опаковки. Всеки участващ клас в инициативата получи подарък от инспекцията декоративен храст магнолия, който да засади в двора на училището заедно със своите преподаватели.

Над 280 деца на възраст от 3 до 14 години се включиха в конкурс за изработване на еко костюми на тема „Отпадъците - нов живот през детските очи“. Участниците бяха разделени в три възрастови категории, като в групата до 7 години се включиха над 200 деца от област Шумен и Търговище.

32 години от създаването на Европейската екологична мрежа „Натура 2000“
По повод 32 години от създаването на мрежата от защитени зони „Натура 2000“ на територията на Европейския съюз, еко експерти на РИОСВ Шумен и служители на общинска администрация гр. Антоново заедно почистиха Защитена зона край с. Пиринец BG0000432 „Голяма река“ за опазване на природните местообитания. Служителите от двете администрации заедно обходиха и почистиха голяма част от защитената зона, в която се намират Златният водопад и еко пътека Голямата река. Равносметката от мероприятиято е по-малко отпадъци в природата. След

почистването в местността беше монтирана информационна табела, предоставена от РИОСВ Шумен указваща забранителните режими в защитената зона.

На 22 май експерти от направление „Биологично разнообразие, защитени територии и зони“ при РИОСВ-Шумен и ученици от първи до седми клас при ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ с. Царев брод, общ. Шумен отбелязаха Европейският ден на „Натура 2000“ и Международния ден на биологичното разнообразие. Възпитаниците от всички класове се запознаха със защитените зони от „Натура 2000“ в област Шумен, както и с видовете, предмет на опазване в тях. Експертите от РИОСВ-Шумен обясниха ползите от опазването на биологичното разнообразие, как се реагира ако намериш бедстващо животно, както и какви забранителни режими действат в защитените зони. Експертите показаха снимки на флора и фауна от личен архив, което спечели вниманието на публиката, а учениците от своя страна бяха подготвили различни рисунки и информационни табла в коридорите на своето училище с което показаха, че природата е важна и трябва да я пазим. След екологичния урок експертите от РИОСВ-Шумен и учениците изработиха и монтираха хранилки и къщички за птици в двора на училището и близкия парк в населеното място. Експертите от еко инспекцията подариха храна за птици, а учениците обещаха да бъдат отговорни и хранилките да не остават празни.

Световен ден на околната среда – 5 юни Експерти от шуменската еко инспекция гостуваха на малчуганите от група „Звезда“ в ДГ „Космонавт“. Децата научиха повече за животинския свят в почвата и нейното опазване. Чрез игра децата демонстрираха своите познания за разделно събиране на отпадъци. Те създадоха изложба с екологични послания със специално подготвени за целта рисунки от служителите на РИОСВ-Шумен.

Седмокласници от СУ „Йоан Екзарх Български“ посетиха автоматичната измервателна станция (АИС) – Шумен. Представител на Регионалната лаборатория към ИАОС ги запозна с апаратурата за измерване качеството на атмосферния въздух в град

Шумен. Учениците създадоха колаж от екологични послания, който предоставиха на еко експертите за тяхната галерия в Центъра за административно обслужване. Младежите получиха грамота и храст от вида хибискус, който да засадят в двора на своето училище.

Еко експерти гостуваха на малчуганите от трета група на ДГ „Брезичка“ по повод Световния ден на околната среда. Те изнесоха урок за опазване на почвата и нейните обитатели. С тяхна помощ децата създадоха свои собствени кофи с компост, макар и на хартия. В тях нарисуваха органични-разградими отпадъци които могат да се компостираят и използват за екологично подхранване на почвата. Малките еколози показаха и своите познания и умения в разделното събиране на отпадъци, за което бяха наградени с грамота и подаръци.

Петокласници от ОУ „Д-р Петър Берон“, гостуваха в информационния център на РИОСВ-Шумен. Експерти ги запознаха с възстановяването на качествата на земята, опазването на почвата и компостирането. След беседата те създадоха колаж от екологични послания. Учениците посетиха и Регионалната лаборатория към ИАОС Шумен. Там лаборанти ги запознаха с тяхната апаратура и съвместно извършиха опити за установяване твърдостта на повърхностни води от три различни обекта. Младежите получиха грамота и храст от вида хибискус, който да засадят в двора на своето училище.

На 6 и 7 юни в информационния център на РИОСВ - Шумен гостуваха петокласници от СУ „Сава Доброплодни“. Експерти от екоинспекцията проведоха с тях практически урок за опазването на почвата и компостирането, влиянието на ежедневните им дейности върху климата. В края на беседата младежите попълниха анкета, като чрез своите отговори превърнати в точки разбраха колко ресурси на земята потребяват задоволявайки ежедневните си нужди. В Регионалната лаборатория към ИАОС, децата се запознаха с дейността на лабораторията и видовете анализи, които се извършват там. Под вещото ръководство на лаборантите сами обработиха няколко проби на повърхностни води от Шуменска област. Петокласниците изработиха и постери с екологични послания, които да допълнят галерията в информационния център на РИОСВ-Шумен. Инспекцията подари на своите гости по един храст от вида Хибискус, който да засадят в двора на своето училище.

Служителите на шуменската еко инспекция се организираха и направиха почистване на замърсени терени част от природен парк „Шуменско плато“ в близост до Ловната хижа. По време на своята акция експертите успяха да съберат над 20 чувала отпадъци предимно от пластмаса, както и едрогабаритни автомобилни части излезли от употреба.

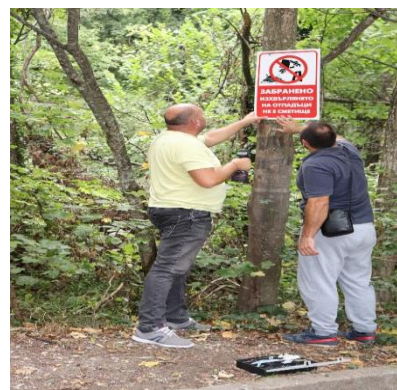
Акция по почистване инициатива на МОСВ

Служители на Регионална инспекция по опазване на околната среда и водите (РИОСВ) проведоха акция на 2 август 2024 г. за почистване от отпадъци на замърсени терени част от гр. Шумен. Експертите събраха над 50 бр. чували с отпадъци, множество автомобилни гуми излезли от употреба, както и едрогабаритни пластмасови автомобилни части. Преобладаващи сред нерегламентирано изхвърлените отпадъци са опаковките- пластмасови торбички, стъклени и пластмасови бутилки, кенчета, дрехи, обувки и други. Събраните отпадъци ще се извозят от служители на общинското предприятие по чистота. След почистването на терените РИОСВ-Шумен постави указателни табели забраняващи нерегламентирано изхвърляне на отпадъци, като превенция и недопускане на повторно замърсяване. Акцията по почистването е част от инициатива на Министерство на околната среда и водите, чиято цел е с личен пример хората, отговорни за опазването на околната среда, да насочат вниманието на обществото към негативните последици за природата от човешката дейност.

„Да изчистим България заедно“

На 14 септември експертите от РИОСВ-Шумен и членове на техните семейства се включиха в кампанията на bTV Media Grup "Да изчистим България заедно", която се провежда ежегодно с подкрепата на Министерството на околната среда и водите. 12-тото издание на инициативата се провежда под наслов „Да преобърнем играта“. Обединени в борбата срещу отпадъците служителите на шуменската еко инспекция събраха над 40 чувала с отпадъци в местност „Кошарски дол, ПП Шуменско плато, района около чешмата по стария път за с. Кочово. Сред събраните отпадъци преобладаваха найлонови торбички, пластмасови бутилки, хартия и стъкло. След почистването беше поставена табела, която забранява нерегламентирано изхвърляне на отпадъци, като превенция и недопускане на повторно замърсяване. В кампанията се включиха 2358 бр. доброволци от общините Шумен, Каспичан, Нови Пазар, Каолиново, Смядово, Никола Козлево, Велики Преслав, Върбица, Омуртаг, Антоново и Попово. Най-голямата доброволческа инициатива у нас продължава да работи в посока промяна на нагласите относно замърсяването, стимулиране на личната отговорност и принос в грижата на планетата.

Европейска седмица на мобилността. РИОСВ-Шумен предизвика гражданите чрез своя сайт и социалните мрежи да се включат в онлайн предизвикателство „Движи се здравословно-пази природата”, посветено на Европейската седмица на мобилността от 16 до 22 септември 2024 г. С тази инициатива, еко инспекцията насърчи обществото да използва екологични и здравословни начини за придвижване като осигури грамоти за участниците изминали най-дълги маршрути. По повод отбелязване на Европейската седмица на мобилността (ЕСМ) 2024 г. РИОСВ Шумен съвместно с Община Смядово организираха турнир за децата от начална степен на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“. ЕСМ цели да насърчи повече общини да провеждат инициативи, чиято цел е да се обърне внимание на обществеността върху личния ангажимент в грижата за опазване на околната среда и за създаване на отговорно отношение и високо екологично съзнание в хората. В спортната надпревара учениците се състезаваха с велосипеди и тротинетки. За най-малките беше подготвено трасе с адаптирани спортни игри. Организаторите имаха за цел да се акцентира върху необходимостта хората по-често да заменят автомобилите с ходене пеша или с тротинетки за постигане на по-чиста околна среда. Децата показаха завидни спортни умения, познаване на пътните знаци и тяхното значение, разделното събиране на отпадъци и опазването на околната среда. Експерти и ученици в края на инициативата засадиха заедно храсти в двора на училището.

РИОСВ – Шумен проведе образователна инициатива с учениците от СУ „Паисий Хилендарски“ гр. Върбица по повод Европейската седмица на мобилността 2024 г. Учениците от трети и четвърти клас участваха в пешеходен поход до местност с минерални извори край гр. Върбица. Екоекспертите разясниха на децата, че обществените пространства трябва да са достъпни за безопасно ползване от всички. Учениците показаха познания по пътна безопасност, разпознавайки пътните знаци и техните значения. Първокласници и второкласници участваха в открит урок, подготвен от служителите на РИОСВ – Шумен. Темата беше с акцент върху пътните знаци и възможностите за намаляване на замърсяването на околната среда от превозните средства.

РИОСВ – Шумен проведе спортно-образователни инициативи с учениците от СУ „Г. С. Раковски“ гр. Каолиново и ОБУ „Йордан Йовков“ с. Браничево по повод Европейската седмица на мобилността 2024 г. Учениците от начална степен на двете училища участваха активно в организирани спортни игри от служителите на инспекцията, акцентиращи върху познанията за безопасно движение по пътищата, пътните знаци и светлините на светофара, както и разделното събиране на отпадъци. В инициативата се включиха и ученици от по-горна степен, които показаха на малчуганите познания, бързина и съобразителност при преминаването на спортното трасе. Публиката въодушевено подкрепяше отборите в мини турнирите. Всички участници в инициативата получиха грамота и подарък от РИОСВ-Шумен за своя клас.

РИОСВ – Шумен проведе образователна инициатива с учениците от СУ "Никола Йонков Вапцаров" с. Венец по повод Европейската седмица на мобилността 2024 г. В Открития урок за безопасност на движението по пътищата взеха участие малчуганите от първи до четвърти клас. Експерти на РИОСВ Шумен проведоха беседа за пътните знаци и маркировка, алтернативни начини за придвижване до училище – пеша, с велосипед или с автобус. Инициативата продължи със спортна еко надпревара между класовете от училището. Под формата на игри, децата показаха познания за пътна безопасност, грижа за природата и разделно събиране на отпадъци.

Европейска седмица за намаляване на отпадъците 2024 г.

По повод отбелязването на Европейската седмица за намаляване на отпадъците 18-24 ноември 2024г. РИОСВ-Шумен обяви конкурс за комикс на тема: „Балансирано потребление или моите действия за намаляване на отпадъците от храна“. В него участие взеха ученици от 5 до 12 клас от Шуменска и Търговищка област. Участниците бяха разделени в две групи от 5-7 клас и 8-12 клас. Целта на организаторите беше да привлекат вниманието на учениците върху ефективното управление на ресурсите и отпадъците и да насърчи практически дейности за справяне с проблемите, които предизвикват различните видове отпадъци и възможностите за намаляването им. По регламент на специална церемония в информационния център РИОСВ Шумен на 21 ноември бяха отличени победителите в двете възрастови категории бяха присъдени и поощрителни награди, а най-добрите творби станаха част от галерията на информационния център на инспекцията.

Експерти на РИОСВ – Шумен и иновативните ученици от клуб „Лидери в действие“ на Средно училище „Панайот Волов“ с ръководител г-жа Милена Иванова работиха заедно в насока популяризирането на проблема с хранителните отпадъци на ниво училище, семейство, икономически сектор и приложими практики за ограничаване

образуването на отпадъците от храна. В рамките на кампанията, ученици и експерти от РИОСВ-Шумен организираха работни срещи, като ползотворните дискусии бяха проведени в информационния център на еко инспекцията и в сградата на училището заедно с представител на общинска администрация Шумен. В обсъжданията се набелязаха основните цели и методи, за справяне с проблема „хранителните отпадъци“, които се генерират предимно от домакинствата, заведенията за хранене и търговците на храна. В резултат на срещите, младежите изработиха и разпространиха анкета, чрез която направиха проучване в социалните мрежи и сред гражданите в Шумен, като проследиха какво се случва с хранителните отпадъци и предложиха мерки за намаляването им.

Експерти на РИОСВ-Шумен, гостуваха на СУ „Панайот Волов“ в деня посветен на хранителните отпадъци в училището. Младежите от клуба обобщиха всички свои действия пред свои съученици чрез специално заснет и монтиран видео материал. На събитието беше представена и галерия от рисунки направени от деца в начална степен, както и песен създадена от ученици с помощта на изкуствен интелект в която се апелира да не се разхищава храна. Регионалната инспекция по околна среда и води беше подготвила за учениците образователна брошура с мерки за предотвратяване, повторна употреба и рециклиране на хранителните отпадъци, както и тяхното отражение върху околната среда. Участниците в проекта бяха отличени с грамоти за принос към кампанията и каузата за намаляване на отпадъците. Ръководството на СУ „Панайот Волов“ получи плакет за признателност от РИОСВ-Шумен, затова че екипът им работи усилено със своите възпитаници и съумяват да включват екологичното образование в учебната програма чрез иновативни уроци и вътрешно-училищни събития през цялата учебна година.

Образователно сътрудничество с Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“

Студенти от технически факултет към Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ посетиха РИОСВ Шумен, за да се запознаят със същността и основните дейности в инспекцията и с предизвикателствата, с които се сблъскват в процеса на работа експертите. Третокурсниците получиха информация за историята, структурата и функциите на регионалната инспекция, нейният обхват на действие и компетенциите на екипа от експерти във всички направления. Посещението беше организирано в отговор на потребността от връзка между учебния процес във висшето учебно заведение и практиката, в рамките на целогодишната образователна дейност на РИОСВ-Шумен в областта на екологичното образование.

Лятна еко занималня в РИОСВ Шумен

Ученици от лятна занималня „Катранджиева-Академи“ - Шумен, посетиха информационния център на инспекцията в рамките на обучителната програма на лятната занималня. Темата на занятието беше свързана със защитени растения и животни и нашето отговорно поведение в природата. Учениците показаха знания и отношение към опазване на околната среда, научиха за действията, които трябва да предприемем, ако намерим животно в беда. Интерес предизвика филмът, който представя Спасителния център за диви животни в Стара Загора. Децата се докоснаха и до Червената книга на Република България, за чието съдържание експертите от направление Биоразнообразие поднесоха подробна информация. За учениците беше организирано състезание, в което показаха своите познания за природата и с интерес се справиха с поставените в работни листове задачи. В последният кръг от състезанието за бързина и прецизност при сортиране на отпадъци за рециклиране се определи, че двата отбора са равнопоставени и еднакво достойни за победител.

Ученици от лятна занималня Клуб „Отличници“ гр. Шумен посетиха информационния център на инспекцията в рамките на обучителната програма на лятната занималня. Темата на посещението беше свързана със защитени видове растения и животни. Учениците научиха как да разпознават животните в природата, техните характерни белези и поведение, действията, които трябва да предприемем, ако намерим животно в беда. Интерес у децата предизвикаха снимките от личния архив на експертите от направление биоразнообразие, които нагледно показаха животински видове на които инспекцията е оказала помощ. Служителите на инспекцията им разказаха, за центровете за лечение и доотглеждане на бедстващи животни на територията на България. Учениците се докоснаха и до Червената книга на България, за чието съдържание експертите от направление Биоразнообразие поднесоха подробна информация. След образователната беседа, последваха няколко забавни игри свързани с природата и нашето отговорно отношение към нея, където те показаха своите умения.

Образователен урок организиран съвместно с Община Смядово

Експерти от РИОСВ Шумен посетиха учениците от лятна занималня в гр. Смядово, организирано от общинската администрация на града, в рамките на обучителната програма на лятната занималня. Темата на занятието беше свързана с опазването на околната среда, рециклирането и компостирането на хранителните отпадъци. С помощта на еко експерти децата създадоха свои собствени кофи с компост, макар и на хартия. В тях нарисуваха органични-разградими отпадъци които могат да се компостират и използват за екологично подхранване на почвата. Учениците научиха повече за системата за сортирането и разделно събиране на отпадъци от пластмаса, метал, хартия и стъкло чрез прожектирането на образователен филм. Младите еколози демонстрираха своите нови познания за разделно събиране на отпадъци чрез специално подготвени игри от служителите на инспекцията.

Образователни уроци съвместно с Община Каспичан В началото на месец октомври Експерти на РИОСВ Шумен съвместно с Община Каспичан организираха открити уроци за децата от първи и втори клас на СУ „Панайот Волов“, гр. Каспичан. Инициативата имаше за цел да запознае подрастващите с процесите на компостиране и рециклиране, като начини за справяне и ограничаване на замърсяването в околната среда. В организираната работилница от експертите малчуганите от 1 клас създадоха свои собствени кошчета за разделно събиране на хартия, пластмаса, метал и стъкло. Еко експертите разказаха пред учениците от 2 клас за принципите на кръговата икономика. Децата нагледно разбраха какви са ползите от нея и възможностите за нови продукти, които могат да се произвеждат от рециклирани материали. Служителите от Община Каспичан бяха подготвили специални брошури съдържащи интересни факти, съвети и ползи от оползотворяването на отпадъците и повторното им използване.

Посрещане на коледари в информационния център на РИОСВ-Шумен

Коледари от детска градина „Брезичка“, заедно с техните преподаватели и Директор, гостуваха на Регионална инспекция по околната среда и водите в навечерието

на Игнажден – един от вай-важните празници в българския фолклорен календар, който бележи началото на коледните празници. Малчуганите представиха пред екипа на инспекцията традиционния български обичай „Коледуване“. Децата пяха коледни песни и наричаха за здраве и благополучие, да е успешна, плодородна и щастлива идната година. Еко инспекцията с благодарност ги дарува със сладки изкушения за труда който са положили и предсказанията за добър късмет и благодат през новата 2025 година.

V. АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ И ПАМ

През отчетния период на 2024 г. са съставени 117 броя АУАН за нарушаване на екологичното законодателство. От тях 12 бр. АУАН са съставени за неизпълнение на предписания. Издадени са 57 броя Наказателни постановления/НП/ от Директора на РИОСВ-Шумен на обща стойност 171 400 лв. Наложени са 23 глоби за 24 300 лв., и 34 имуществени санкции за 147 100 лв. За отчетния период няма прекратени АУАН с резолюция на Директора на РИОСВ-Шумен. Сключените Споразумения по чл.58г от ЗАНН за 2024 г. са 41 броя за 59 290 лв. Всички сключени Споразумения са изплатени в срок. Предадени на НАП са 34 броя НП за налагане на глоби и имуществени санкции, на стойност 70 100 лв. Издадените НП, приключили по реда на чл.79 б на ЗАНН са 15 бр. за 38 040 лв. Издадени НП, санкциониращи фактическото увреждане на околната среда са 15 бр.

За периода 01.01.2024 г. - 31.12.2024 г. са наложени общо 25 текущи месечни санкции на стойност 6 507, 55 лв. От тях за замърсени отпадъчни води, по реда на чл. 69 от ЗООС са наложени общо 21 броя, а по опазване чистотата на атмосферния въздух са 4 броя. Издадени са 16 заповеди за отмяна на текуща месечна санкция (ТМС) по води и 3 заповед по въздух. За намаляване на действащи санкции са издадени 5 бр. заповеди по води и 1 по въздух. За спиране са издадени 2 бр. заповед по въздух, и по 1 заповед по води и въздух за възобновяване на действаща санкция. За отчетния период няма издадени еднократни текущи санкции. Събраните суми през 2024 г. за наложени санкции по чл.69 от ЗООС са в размер на 21 696,44 лв. Събраните суми по всички издадени през периода наказателни постановления са в размер на 57 440. Събраните суми за 2024 г. от сключените Споразумения по чл.58г от ЗАНН са на обща стойност 47 390 лв. Събраните суми от НАП са в р-р на 84 070,12 лв.

През отчетния период има издадени 2 бр. Заповеди за налагане на принудителни административни мерки/ПАМ/

на "Генезис Юръп" ЕООД, гр. София, за спиране на производствената дейност по смесване на торове-физическо смесване, разфасоване, опаковане и складиране на течни торове за земеделието и дейността по производство на добавка за дизелови двигатели "AdBlue" и на "Уайър Продакшън" ЕООД, гр. Пловдив, за спиране на производствената

дейност на Инсталация за химическа обработка и горещо поцинковане на стоманени телове и инсталация за производство на помеднена заваръчна тел.

Няма обжалвани и влезли в сила НП-глоби. Обжалвани НП- имуществени санкции и влезли в сила за периода са 12 на брой за 43 000 лв., от тях -10 брой по ЗООС за 39 000 лв.; 1 брой по ЗВ за 1 000 лв. и 1 бр. по ЗУО за 3 000 лв.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изготвеният доклад е за изпълнението на проверките включени в Плана за контрол на обекти през 2024 г. За изготвянето на плана през м. януари 2024 г. е извършена актуализация на Списъка на всички обекти в таблична форма „Регистър на обектите“, където са включени всички действащи обекти, подлежащи на контрол, за територията на РИОСВ - Шумен. Към него са изведени като списък всички обекти, задължителни за контрол през 2024 г. Включените в регистъра обекти през 2024 г. са били 1636 бр. Обектите включени в таблица 2, задължителни за контрол през 2024 г. бяха 544 бр. Изпълнените и проверени планови обекти за годината са 542 броя, на които от заложените 852 проверки са извършени 850 бр., което е 99,75% изпълнение на плана предвиден за контрол през 2024 г. От тях на 58 бр. планирани обекти са извършени 58 комплексни проверки, по три и повече компонента/фактора на околната среда. На останалите обекти, с по два компонента са извършени 142 бр. планови съвместни проверки съгласно приоритетите за контролна дейност заложен в плана. От предвидените в годишният план 29 бр. обекти с комплексно разрешително, са били проверени 29 броя което е 100 % изпълнение. От планираните 544 бр. обекта, на 79 бр. са извършени извънредни проверки във връзка с различни основания. От извършената контролна дейност, при проверките са дадени общо 601 задължителни за изпълнение от операторите предписания. През отчетния период на 2024 г. са съставени 117 броя АУАН за нарушаване на екологичното законодателство. От тях 12 бр. АУАН са съставени за неизпълнение на предписания. Издадени са 57 броя Наказателни постановления/НП/ от Директора на РИОСВ-Шумен на обща стойност 171 400 лв. Наложени са 23 глоби за 24 300лв., и 34 имуществени санкции за 147 100 лв. Експертите на РИОСВ-Шумен взеха участие в 67 бр. Държавни приемателни комисии на производствени или други обекти, като членове в комисията на специализираната администрация. В сравнение с 2023 г., включените в регистъра обекти са били 1612 бр. Обектите включени в таблица 2, задължителни за контрол са били 537 бр., на които са планирани и изпълнени 816 бр. проверки. Изпълнени са 58 бр. комплексни проверки, а проверките по спазване условията в издадените на операторите Комплексни разрешителни са били 23.

Поддържането на сравнително постоянен брой на проверяваните обекти през последните години означава, че качеството на контролната дейност и количеството на проверките се запазват. В следствие на това подобрената ефективност при дейността и изпълнението на задължителните условия също се запазва и подобрява. Резултатът е подобряване на устойчивостта на околната среда. Причина за това е и изпълнението на даваните предписания при контролната дейност. Извършването на по ефективна и качествена контролна дейност, като превантивен, текущ и последващ контрол е от голямо значение за осигуряване на точни и актуални правила за работа, които са съобразени с политиката и приоритетите на МОСВ, както и на РИОСВ Шумен и пречупени през регионалната специфика на района, и проблемите в опазване на околната среда.

За подобряване на цялостната контролна дейност на инспекцията периодично се прави преглед и при необходимост се извършва актуализиране и усъвършенстване на вътрешните правила за работа. През 2024 г. контролната дейност прогресивно отбелязва напредък, резултат от подобрена координация по направления по-добри правила и

организация за работа. Това съответно подобри ефективността на контролната дейност и работата на експертите, допринесе за своевременно изпълнение на плана, и за подобряване на информационната и работна среда в инспекцията.

Регистрираните превишения /от АИС – Шумен/ на средноденонощната норма по показател ФПЧ₁₀ за поредна година са в рамките на допустимите такива, същите са не повече от 35 броя за една календарна година;

Въпреки ангажираността на експертите от Направлението, свързана с проверки по постъпили сигнали, изготвяне на писма по реда на чл.2, ал.2 от Наредбата за ОС: по внесени уведомления за ИП- 502 бр. (от които 14бр. да се извърши процедура по реда на Наредбата за ОС); по внесени Горскостопански програми- 96 бр. (от които 3 бр. да се извърши процедура по реда на Наредбата за ОС); по внесени Горскостопански планове- 2 бр. (за които е преценено да се извърши процедура по реда на Наредбата за ОС); по внесени План-извлечения – 10 бр.; 2 бр. по предписания по чл.106 от Закона за горите; изменения на Горскостопански планове – 2 бр.; Технологични планове за залесяване – 2 бр.; 60 бр. (от които 2 бр. да се извърши процедура по реда на Наредбата за ОС) във връзка с кандидатстване по мерки 6.1, 6.3, 4.1 и интервенции П.Д.1 и П.Д.2.; изготвени 66 бр. писма по внесени УИН, указващи приложимата процедура по ЗБР при съвместяване на процедирането по глава шеста от ЗООС; дадени 57 бр. преценки по съвместени процедури по ЗООС и ЗБР за ИП, че няма вероятност от значително отрицателно въздействие върху защитени зони; изпратени 13 бр. писма по реда на чл.12, ал.5 от Наредбата за ОС до Басейнови дирекции гр. Варна и гр. Плевен за становища по чл.155, ал.1, т.23 от Закона за водите, във връзка с депозиращи в РИОСВ- гр. Шумен уведомления; издадени са 18 бр. решения по реда на Наредбата за ОС; издадени са 2 бр. решения за прекратяване на процедури по реда на Наредбата за ОС; участия в комисии, семинари и др., Плана за контролна дейност за 2024 г. е изпълнен на 100%.

В резултат от своевременно извършените от РИОСВ - гр. Шумен проверки на билкозаготвители, както и такива извършващи билкоизкупуване и заготвяне на билки до голяма степен се ограничи и предотврати незаконния добив на билки и търговия с тях.

На територията на двете области се наблюдава намаляване на количествата на депонираните битови отпадъци. Причината е функционирането на двете сепариращи инсталации в гр. Търговище и с. Близнаци, които сепарират отпадъците на общините в РСУО Шумен и Търговище, както и сключените договори на някои от общините за предаване за предварително механично-биологично третиране (сепариране на рециклируеми отпадъци за последващо оползотворяване и биологично третиране на отделената органична фракция) в инсталация в с. Езерово, на „Екоинвест Асете“ АД;

Увеличава се броя на фирмите извършващи дейности по оползотворяване на отпадъци. Фирмите предприемат действия по намаляване на образуваните отпадъци. Засилва се интереса от страна на фирмите за извършване на дейности по рециклиране на строителни отпадъци в съответствие с изискванията на Наредба за управление на строителни отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали.

През 2024 г. продължи изпълнението по укрепване, прилагане и налагане на законодателството по управление на химикалите с цел да се ограничава и предотвратява риска за човека и околната среда от въздействието на всички химични вещества, класифицирани, като опасни по смисъла на Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси /ЗЗВВХВС/, които се съхраняват, произвеждат и употребяват на територията на РИОСВ-Шумен;

Извършената контролна дейност по управлението на опасните химични вещества и смеси, е свързана с намаляване на риска за здравето на хората и околната среда и предотвратяване на последствията при евентуални големи промишлени аварии при работа с опасни химични вещества и смеси;

Експертите оказват текуща помощ на операторите, в изпълнение на изискванията на Регламент REACH, Регламент /ЕО/ 648/2004, Регламент /ЕО/ 1272/2008, Регламент /ЕО/ 2020/878, Регламент /ЕО/ 649/2012 относно износа и вноса на опасни химикали (PIC), Регламент (ЕС) № 2019/1021 относно устойчивите органични замърсители (УОЗ), Регламент (ЕС) № 2019/1020 относно надзора на пазара, Регламент/ЕО/ 2017/852 относно живака, Наредбата за съхранение на опасни вещества и смеси, Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последствията от тях и Закона за опазване на околната среда/ЗООС/;

Добра координация между контролните органи и създаден механизъм за извършване на съвместни проверки, във връзка с проверките по чл.104 от ЗООС;

Остава проблема със съхранението на залежали и негодни за употреба пестициди в Б-Б кубове, общински, държавни и частни складове, състоянието и количества на пестицидите и свързаната с това потенциална възможност за замърсяване на прилежащи терени;

През 2024 г., както и през предходните години, продължиха дейностите по прибиране и грижата за ранени птици и животни;

Запазва се тенденцията през отоплителния сезон да се използват битови горивни съоръжения и инсталации, работещи с твърдо гориво;

Липсва резерватна охрана за резерватите на територията, контролирана от инспекцията;

Въпреки създадената добра организация за осъществяване на контрол предприемане на спешни действия за организиране почистването на нерегламентираните сметища, както и старанието от страна на общинските администрации, остава неразрешен проблема с нерегламентираното изхвърляне на отпадъци от недобросъвестни граждани и фирми, предимно върху общински или държавни имоти;

Всеобхватната и обемна нормативна и поднормативна уредба, която се променя твърде често, отнема време за опознаването ѝ, прилагането ѝ и разясняването ѝ на бенефициентите. Има случаи на противоречия, които затрудняват тълкуването и прилагането ѝ, а същевременно трябва да се извършват в определен срок.

Липсват разработени критерии, одобрени от МЗ за оценка на степента на значимост на отрицателните въздействия върху човека и възможния риск за човешкото здраве от реализацията на инвестиционните предложения, което затруднява изготвяне на мотивирани становища от страна на специализираните компетентни органи при процедирането по реда на глава шеста от ЗООС.